

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
GRUPY KAPITAŁOWEJ
BANKU HANDLOWEGO W WARSZAWIE S.A.
W I PÓŁROCZU 2019 ROKU

SIERPIEŃ 2019

SPIS TREŚCI

I.	WSTĘP	5
1.	PODSUMOWANIE DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ BANKU HANDLOWEGO W WARSZAWIE S.A.	5
2.	PERSPEKTYWY ROZWOJU GRUPY KAPITAŁOWEJ BANKU HANDLOWEGO W WARSZAWIE S.A.	6
3.	NAGRODY I WYRÓŻNIENIA.....	7
II.	GOSPODARKA POLSKA W I POŁOWIE 2019 ROKU	8
1.	SYTUACJA MAKROEKONOMICZNA ORAZ SYTUACJA NA RYNKU PIENIĘŻNYM I WALUTOWYM	8
2.	RYNEK PIENIĘŻNY I WALUTOWY.....	9
3.	RYNEK KAPITAŁOWY	10
4.	SEKTOR BANKOWY	11
5.	TENDENCJE W GOSPODARCE POLSKIEJ I ŚWIATOWEJ W II POŁOWIE 2019 ROKU	13
III.	SCHEMAT ORGANIZACYJNY GRUPY KAPITAŁOWEJ BANKU HANDLOWEGO W WARSZAWIE S.A.	13
IV.	STRUKTURA ORGANIZACYJNA GRUPY KAPITAŁOWEJ BANKU HANDLOWEGO W WARSZAWIE S.A.	15
V.	PODSTAWOWE DANE BILANSOWE I WYNIKI FINANSOWE GRUPY KAPITAŁOWEJ BANKU HANDLOWEGO W WARSZAWIE S.A.	15
1.	SYNTETYCZNE ZESTAWIENIE PODSTAWOWYCH DANYCH FINANSOWYCH GRUPY.....	15
2.	WYNIKI FINANSOWE GRUPY W I PÓŁROCZU 2019 ROKU	15
VI.	DZIAŁALNOŚĆ GRUPY KAPITAŁOWEJ BANKU HANDLOWEGO W WARSZAWIE S.A. W I PÓŁROCZU 2019 ROKU	21
1.	KREDYTY I INNE ZAANGAŻOWANIA OBCIĄŻONE RYZYKIEM	21
2.	FUNDUSZE ZEWNĘTRZNE	23
3.	SEGMENT BANKOWOŚCI INSTYTUCJONALNEJ	24
4.	SEGMENT BANKOWOŚCI DETALICZNEJ	30
5.	ZMIANY W ZAKRESIE TECHNOLOGII INFORMATYCZNYCH	34
6.	ZAANGAŻOWANIA KAPITAŁOWE BANKU	36
VII.	ISTOTNE CZYNNIKI RYZYKA ZWIĄZANE Z DZIAŁALNOŚCIĄ GRUPY KAPITAŁOWEJ BANKU HANDLOWEGO W WARSZAWIE S.A.....	37
1.	RYZYO ZWIĄZANE Z REGULACJAMI PRAWNYMI	37
2.	ZASADY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM	40
VIII.	INFORMACJE INWESTORSKIE.....	47
1.	STRUKTURA AKCJONARIATU I NOTOWANIA AKCJI BANKU NA GPW.....	47
2.	DYWIDENDA.....	48
3.	RATING	49
4.	RELACJE INWESTORSKIE W BANKU	49
IX.	ZASADY ŁADU KORPORACYJNEGO W GRUPIE	49
1.	DOBRE PRAKTYKI W BANKU	49
2.	WŁADZE BANKU	49
3.	INNE ZASADY.....	50
X.	INFORMACJE O WŁADZACH BANKU I ZASADY ZARZĄDZANIA.....	51
1.	INFORMACJE O ŁĄCZNEJ LICZBIE AKCJI BANKU BĘDĄCYCH W POSIADANIU CZŁONKÓW ZARZĄDU ORAZ CZŁONKÓW RADY NADZORCZEJ	51

2.	INFORMACJE O WSZELKICH UMOWACH ZAWARTYCH MIĘDZY BANKIEM, A CZŁONKAMI ZARZĄDU, PRZEWIDUJĄCYCH REKOMPENSATĘ W PRZYPADKU ICH REZYGNACJI LUB ZWOLNIENIA Z ZAJMOWANEGO STANOWISKA BEZ WAŻNEJ PRZYCZYNY LUB GDY ICH ODWOŁANIE LUB ZWOLNIENIE NASTĘPUJE Z POWODU POŁĄCZENIA BANKU PRZEZ PRZEJĘCIE	51
XI.	OŚWIADCZENIA ZARZĄDU BANKU.....	51

I. Wstęp

1. Podsumowanie działalności Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A.

Bank Handlowy w Warszawie S.A. (dalej „Bank” lub „Citi Handlowy”) jest bankiem strategicznie skoncentrowanym na zdefiniowany rynek docelowy z obszarów Bankowości Instytucjonalnej i Detalicznej.

W ramach segmentu Bankowości Instytucjonalnej Citi Handlowy koncentruje się na utrzymywaniu wiodącej pozycji wśród banków obsługujących międzynarodowe korporacje oraz największe firmy krajowe. Przedsiębiorstwa z sektora (Małe i Średnie Przedsiębiorstwa) MSP stanowią kolejną grupę klientów istotnych z punktu widzenia Grupy. Koncentracja na akwizycji nowych klientów przy jednoczesnym aktywnym pogłębianiu relacji z obecnymi klientami z wybranych branż, jak również zapewnienie wsparcia dla klientów rozwijających działalności poza granicami kraju (inicjatywa Emerging Market Champions) stanowią klucz do dalszego budowania pozycji rynkowej Grupy. Grupa stawia sobie za cel pełnienie roli Strategicznego Partnera polskich przedsiębiorstw, aktywnie wspierającego ekspansję polskiego przemysłu. Wyraźnie widoczne jest to w zakresie oferty produktowej Banku, w której szczególnie ważne miejsce zajmują transakcje walutowe, a także produkty związane z finansowaniem i zabezpieczaniem handlu. Ponadto Bank dąży do utrzymania statusu jednego z najbezpieczniejszych miejsc przechowywania oszczędności klientów instytucjonalnych, które dostarcza wielu nowoczesnych i użytecznych rozwiązań w zakresie rachunków operacyjnych i zarządzania bieżącymi finansami przedsiębiorstw.

Stabilna pozycja kapitałowa Banku, jak również wyróżniająca go sieć powiązań międzynarodowych jest również doceniana przez klientów segmentu detalicznego. Bank wykorzystuje związaną z tym przewagę konkurencyjną do umacniania się na pozycji lidera w obszarze bankowości klientów zamożnych. W tym celu Bank nieustannie rozwija ofertę dla klientów Citigold oraz wdrożoną pod koniec 2015 roku unikalną na rynku ofertę dla najbardziej zamożnych klientów – Citigold Private Client. W segmencie detalicznym, Bank koncentruje się na produktach inwestycyjnych i unikalnym sposobie wynagradzania klientów, którzy decydują się na skorzystanie z oferty Banku w zakresie produktów zarządzania majątkiem online. Międzynarodowe powiązania Banku umożliwiają wzbogacenie oferty dla klientów indywidualnych dostarczając im unikalnych doświadczeń w obszarze bankowości globalnej.

Duże znaczenie dla Banku odgrywają także pozostali klienci indywidualni, zwłaszcza tzw. grupy klientów aspirujących, dla których Bank rozwija specjalną ofertę Citi Priority. Citi Handlowy udoskonala oferowane rozwiązania pakietowe, pogłębiające relacje depozytowe klientów z tego segmentu z Bankiem i jednocześnie adresujące ich potrzeby kredytowe.

Ponadto Citi Handlowy jest niekwestionowanym liderem na rynku kart kredytowych, oferując produkty z globalnej palety produktowej Citi, akceptowane na całym świecie i dostarczające wyjątkowych wartości dla klienta, np. w formie programów lojalnościowych. Bank stawia sobie za cel dalsze zwiększenie udziału w rynku niezabezpieczonych produktów kredytowych poprzez zaspokajanie potrzeb kredytowych coraz większej liczby klientów dzięki konkurencyjnej ofercie pożyczki gotówkowej czy produktów ratalnych, a także innowacyjnym, szybkim procesom.

Z kolei Dom Maklerski Banku Handlowego S.A. (dalej „DMBH”) jest jednym z najaktywniejszych uczestników polskiego rynku kapitałowego i zajmuje czołową pozycję pod względem udziału w obrotach Giełdy Papierów Wartościowych.

Do najważniejszych osiągnięć I półroczu 2019 roku należą:

- **Mocny wzrost biznesu klientowskiego w Bankowości Instytucjonalnej:**
  - Potwierdzenie pozycji lidera w strategicznych obszarach, FX: wzrost wolumenów o 23% r./r. i bankowości powierniczej: wzrost wartości aktywów +4% r./r.;
  - Bank pierwszego wyboru dla klientów globalnych: wzrost akcji kredytowej o 21% r./r.;
  - Koncentracja na bankowości relacyjnej, dzięki rozwojowi bankowości transakcyjnej: wzrost salda na rachunkach bieżących o 9% r./r.
- **Dobre I półrocze w Bankowości Detalicznej:**
  - Bogata oferta (Citi Specials) w obszarze kart kredytowych dopasowana do indywidualnych potrzeb klientów przyniosła istotne wzrosty wolumenów transakcyjnych o 3% r./r., dodatkowo wzrosła ilość transakcji dokonywanych za granicą Polski o 9% r./r. co potwierdza międzynarodowe aspiracje klientów Banku;
  - Istotny wzrost liczby klientów transakcyjnych w strategicznej grupie docelowej Citigold i Citi Private Client o 7% r./r., dzięki rosnącym wolumenom rachunków bieżących o 9% r./r.
- **Bank konsekwentnie koncentruje się na cyfrowej obsłudze klientów i zwiększa automatyzację w procesach wewnętrznych:**
  - Wzrost wolumenu pożyczek gotówkowych sprzedawanych przez Internet o 60% r./r.;
  - Wzrost udziału sprzedaży kart kredytowych w kanale internetowym o 5 pkt proc. do 41% na koniec czerwca 2019 roku;
  - 3- krotny wzrost wolumenu transakcji dokonanych przez Google Pay;
  - Implementacja zaktualizowanego systemu bankowości online dla klientów instytucjonalnych służącego do cyfrowej wymiany dokumentacji z Bankiem.
- **Wysoki poziom przychodów klientowskich¹ na poziomie 826 mln zł** wsparty wysokimi wolumenami biznesowymi.

¹ Przychody klientowskie: suma wyniku odsetkowego od sektora niebankowego, wyniku prowizyjnego i przychodów z tyt. FX

Przychody klientowskie w bankowości detalicznej wzrosły 3% r./r. dzięki wyższym wolumenom kredytowym o 4% r./r., w tym pożyczek gotówkowych o 8% r./r.

- **Koszty operacyjne pod pełną kontrolą²**, pomimo wzrostu inwestycji w technologię o 5% r./r. m.in. poprzez uruchomienie nowego modułu do obsługi kart kredytowych w aplikacji mobilnej Citi Mobile.
- **Bank zgodnie z przyjętą propozycją podziału zysku w Strategii Banku na lata 2019 -2021 wypłacił dywidendę akcjonariuszom w wysokości 75% zysku za rok 2018. Stopa dywidendy wyniosła 6%.**
- **Dzięki unikatowej kulturze organizacyjnej w Banku**, kolejny raz z sukcesem zakończyła się akcja wspierania lokalnej społeczności poprzez wolontariat pracowniczy (największy program wolontariatu pracowniczego w Polsce).
- **Kolejny raz, Bank podkreślił swoje wysokie zaangażowanie społeczne** poprzez akcje wolontariackie. Pomoc Banku trafiła do 46 tysięcy beneficjentów. W ramach 200 projektów, pracownicy Banku byli aktywni w takich obszarach jak: poprawa warunków bytowych, edukacja cyfrowa i ekologia.

2. Perspektywy rozwoju Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A.

2.1 Ogólne cele rozwoju Grupy

W grudniu 2018 roku Rada Nadzorcza Banku zatwierdziła nową Strategię Grupy Banku Handlowego w Warszawie S.A. na lata 2019-2021. Głównym założeniem Strategii jest wzrost działalności klientowskiej. W tym celu Grupa będzie wdrażać nowe inicjatywy strategiczne w segmencie klientów instytucjonalnych i detalicznych. Jednocześnie będzie wykorzystywać dotychczasowe przewagi konkurencyjne dla uzyskania wzrostu w następujących obszarach: niezabezpieczone kredyty detaliczne, wymiana walutowa i zarządzanie gotówką, usługi Wealth Management oraz oferta dla klientów poszukujących globalnego partnera finansowego.

Grupa znajduje się w dobrym momencie dla zwiększenia dynamiki wzrostu. Dzieje się tak za sprawą silnej pozycji kapitałowej i dobrej jakości portfela kredytowego, a przy tym wysokiej płynności, co daje Grupie solidne fundamenty do zdrowego wzrostu. Ponadto istotną przewagą konkurencyjną jest globalny zasięg i unikalna oferta dla klientów prowadzących działalność międzynarodową, podróżujących i inwestujących na rynkach światowych. Ważnym elementem niezbędnym dla powodzenia nowej strategii jest także zaufanie klientów.

Grupa będzie tworzyć bankowość kontekstową zarówno w wymiarze korporacyjnym jak i detalicznym. Jedną ze strategicznych grup docelowych będą firmy ekonomii jutra, z wysokim potencjałem wzrostu (tzw. MME plus). Grupa dostarczać będzie tego typu podmiotom kompleksowe rozwiązania finansowe, które pozwolą im na szybką adaptację modelu biznesowego do dynamicznie zmieniającej się skali działalności. Klienci indywidualni natomiast będą otrzymywali precyzyjnie dopasowane propozycje rozwiązań w momencie, kiedy ich potrzebują. Dzięki konsekwentnej inwestycji w zarządzanie danymi, Grupa będzie docierać do swoich klientów z rozwiązaniami, które wpisują się będą w ich aktualną potrzebę, a z dynamicznie rosnącymi firmami dzielić się będzie wiedzą z międzynarodowych rynków, oferując możliwość skalowania biznesu.

Bank będzie wykorzystywał i rozwijał nowe technologie (m.in. z obszaru sztucznej inteligencji, machine learning, biometrii czy zarządzania i analizy dużych zbiorów danych) dla zwiększenia skuteczności w dotarciu do klienta oraz dla poprawy jakości świadczonych usług. Dodatkowo Grupa koncentrować się będzie na dalszym dygitalizowaniu i upraszczaniu dokumentacji oraz na automatyzacji procesów zarówno w sferze kontaktu z klientem jak i w ramach wewnętrznych procedur.

W strategii Grupy na lata 2019-2021 kluczowym elementem jest nowa kultura organizacyjna. Wdrażane będą inicjatywy, których celem jest wprowadzenie istotnych zmian na rzecz zwiększenia elastyczności godzin i miejsca pracy, wzmocnienia dialogu międzypokoleniowego, promocji kultury akceptacji dla różnorodności zespołów, zachowania równowagi pomiędzy życiem prywatnym i pracą, stworzenia nowych ścieżek rozwoju, m.in. poprzez zwiększenie mobilności pracowników w ramach struktur Grupy i Citi oraz wzmocnienie kultury uznania codziennych dokonań i sukcesów.

2.2 Bankowość instytucjonalna

W segmencie bankowości instytucjonalnej Bank jest wiodącym podmiotem świadczącym usługi na rzecz międzynarodowych korporacji oraz największych przedsiębiorstw lokalnych. Strategia segmentu przewiduje podjęcie inicjatyw mających na celu wzrost przychodów związanych z działalnością klientowską. Do najistotniejszych inicjatyw w tym zakresie należy zmiana podejścia do obsługi szybko rozwijających się firm nowej gospodarki (MME+). Są to podmioty, które rozważają rozwój swojej działalności w sposób nieorganiczny oraz poszukują bardziej złożonych rozwiązań bankowych. Bank posiada w swojej ofercie wieloproduktowe rozwiązania spełniające oczekiwania tego typu klientów (m.in. w zakresie rynków kapitałowych, instrumentów dłużnych, międzynarodowego zarządzania gotówką) oraz jest przygotowany do udzielenia finansowania w tym zakresie. Wykorzystując zaawansowaną analizę danych, Bank jest w stanie rozpoznać tego typu firmy na wczesnym etapie ich rozwoju i zaoferować odpowiednie rozwiązania, także wykorzystując swój globalny charakter i know-how z wielu rynków na świecie. Ponadto Grupa widzi istotny potencjał przychodowy w ramach udziału w transakcjach transformacyjnych największych klientów korporacyjnych między innymi z udziałem funduszy Private Equity (np. transakcje LBO, IPO i M&A). Grupa planuje także utrzymanie pozycji lidera w segmencie firm globalnych.

---

² Koszty działania z wyłączeniem kosztów na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego

2.3 Działalność maklerska

Kluczowym czynnikiem, który ma przełożenie na wyniki osiągnięte przez DMBH, jest aktywność inwestycyjna ze strony inwestorów instytucjonalnych, która z kolei uzależniona jest od koniunktury na rynku akcji oraz napływu środków. Po 10 latach globalnej hossy na rynkach kapitałowych obecnie jesteśmy w okresie przejściowej dekoniunktury. Grupa oczekuje, że rok 2020 przyniesie poprawę sytuacji, gdzie wprowadzenie PPK powinno mieć widoczny pozytywny wpływ na polski rynek kapitałowy, a pełna implementacja PPK powinna się zakończyć w 2021 roku.

Równoległe do zmian regulacyjnych (w tym w szczególności MIFID II), na rynku krajowym rośnie koncentracja oraz udział zdalnych członków GPW. Największe podmioty konkurują coraz bardziej agresywnie w segmencie klientów instytucjonalnych, który historycznie był głównym obszarem działalności DMBH. DMBH realizuje projekty technologiczne, których celem jest dalsza automatyzacja i usprawnianie procesów oraz rozwój w kierunku oferowania rozwiązań, zapewniających efektywną kosztowo obsługę krajowych i międzynarodowych klientów instytucjonalnych, którzy są zainteresowani handlem algorytmicznym oraz realizacją transakcji typu high volume.

W obliczu zachodzących zmian na rynku usług maklerskich dla klientów instytucjonalnych, szczególnie istotny jest dla Grupy rozwój segmentu klientów detalicznych, z sukcesem realizowany w ostatnich latach, gdzie istnieje szansa na dalszą poprawę efektywności współpracy pomiędzy DMBH, a Bankiem.

Kolejnym istotnym obszarem jest działalność na rynku operacji kapitałowych, gdzie Grupa zamierza aktywnie uczestniczyć realizując transakcje IPO i SPO.

2.4 Bankowość detaliczna

W 2019 roku Bank będzie kontynuował realizację strategii w zakresie segmentacji klientów oraz modelu biznesowego. Bank zamierza rozwijać ofertę produktów i usług w taki sposób, aby dostarczać jak największą wartość i w jak największym stopniu zaspokajać potrzeby finansowe klientów z docelowymi segmentami. Bank będzie także kontynuował strategię digitalizacji produktów i usług, dostarczając swoim klientom innowacyjne i dopasowane rozwiązania.

Jednym z celów strategicznych będzie dążenie do ugrontowania pozycji lidera na obszarze bankowości klientów zamożnych. W tym celu Bank będzie w dalszym ciągu rozwijał ofertę dla klientów Citigold oraz wdrożoną pod koniec 2015 roku unikalną na rynku ofertę dla najbardziej zamożnych klientów – Citigold Private Client (CPC). Bank planuje zwiększyć portfel klientów z tych segmentów dzięki aktywnej akwizycji oraz pogłębianiu relacji z istniejącymi klientami. Bank planuje poszerzyć wachlarz produktów dostępnych dla klientów, zarówno w tradycyjnym kanale opiekunów, jak i na platformach elektronicznych. Bank dokona przeglądu benefitów oferowanych klientom i uaktualni je, by w jak najlepszym stopniu odpowiadały ich zmieniającym się potrzebom. Dla tych grup klientów Bank będzie także kontynuował współpracę z innymi podmiotami Citi na świecie w celu dostarczania najwyższej jakości rozwiązań w obszarze bankowości globalnej.

Bank będzie nadal koncentrował się na pozyskiwaniu tzw. klientów aspirujących do zamożnych, rozwijając specjalnie dla nich ofertę Citi Priority. Klienci aspirujący otrzymają możliwość poznania szerokiej oferty doradczej i produktowej.

Bank będzie dążył do wzmocnienia pozycji lidera na rynku kart kredytowych, oferując produkty z globalnej palety Citi, akceptowane na całym świecie i oferujące wyjątkowe wartości dla klienta, np. Program CitiSpecials. W 2019 Bank planuje także uruchomić program partnerstw strategicznych. Poprzez partnerstwa strategiczne Bank ma na celu wzmocnienie wartości kreowanej dla klientów, a przez to istotne zwiększenie akwizycji nowych klientów.

Istotnym celem w 2019 roku będzie również zwiększenie udziału w rynku niezabezpieczonych produktów kredytowych poprzez zaspokajanie potrzeb kredytowych coraz większej liczby klientów dzięki konkurencyjnej ofercie pożyczki gotówkowej czy produktów ratalnych.

Bank zamierza kontynuować realizację strategii w zakresie sieci oddziałów detalicznych, koncentrując obecność swoich placówek w największych miastach Polski. Jednocześnie, Bank będzie inwestował w dalszy rozwój platform elektronicznych, traktując je jako główny kanał obsługi i coraz ważniejsze źródło pozyskiwania nowych klientów. W 2019 roku Bank udostępni dla klientów nową wersję aplikacji mobilnej, a także uruchomi w pełni zdalny proces pozyskania karty kredytowej i pożyczki gotówkowej umożliwiając weryfikację tożsamości w oparciu o biometrię twarzy.

Bank będzie także kontynuował automatyzację operacji bankowych mając na celu optymalizację kosztów oraz poprawę doświadczeń klientów dzięki skróceniu i uproszczeniu procesów.

Dużym wyzwaniem i strategicznym celem Banku w 2019 roku będzie biznesowe przygotowanie do wdrożenia oraz wykorzystania potencjalnych korzyści wynikających z regulacji PSD2.

3. Nagrody i wyróżnienia

W I półroczu 2019 roku Bank, DMBH i Fundację Kronenberga przy Citi Handlowy uhonorowano prestiżowymi tytułami i nagrodami:

- Citi Handlowy pozostaje z tytułem „**Super Etycznej Firmy**” w konkursie organizowanym przez Puls Biznesu. Prawo do posługiwania się tym określeniem uzyskało jeszcze tylko osiem firm. Idea konkursu zakłada wyróżnienie marek dla których etyka jest kluczowym i nieodzownym elementem funkcjonowania na rynku. Citi Handlowy od początku istnienia konkursu konsekwentnie trafia do grona laureatów, którzy w sposób najbardziej kompleksowy i systemowy wykazują największą aktywność na rzecz budowy i wzmocnienia kultury organizacyjnej opartej na etyce i wartościach.
- Citi Handlowy po raz kolejny uzyskał tytuł **Lidera Rynku Kasowego Treasury BondSpot Poland** w zakresie obrotów na rynku kasowym obligacji.

- Dom Maklerski Banku Handlowego został wyróżniony za **najwyższy udział lokalnego Członka Giełdy w obrotach sesyjnych na Rynku Głównym GPW**.
- Prestiżowy brytyjski magazyn finansowy **Euromoney** po raz kolejny wyróżnił Citi Handlowy. W kolejnej edycji dorocznego badania rynku bankowości prywatnej Bank został doceniony w trzech kategoriach: *Zarządzanie aktywami, Usługi Family Office oraz Doradztwo i analizy w zakresie alokacji aktywów*.
- W rankingu magazynu **Forbes** Citi Handlowy ponownie otrzymał **5 gwiazdek** dla bankowości prywatnej, w której Bank stawia na podkreślenie globalnego charakteru swojej oferty, z nastawieniem na klientów prowadzących interesy na całym świecie. W ten trend bardzo dobrze wpisała się autorska oferta wspierania biznesu prowadzonego w otoczeniu e-commerce i wyraźne wzmocnienie oferty inwestycyjnej opartej na doradztwie inwestycyjnym. Klienci Citigold Private Client mogą korzystać m.in. z platformy inwestycyjnej z gamą krajowych i zagranicznych funduszy inwestycyjnych oraz usługi wealth management poprzez Citi Private Bank w Londynie.
- Kapituła prestiżowego rankingu „**Złoty Bankier**” uznała po raz kolejny Kartę Kredytową Citi Simplicity za najlepszą na rynku. Citi Handlowy zdobył czwartą z rzędu statuetkę Złoty Bankier w kategorii Karta kredytowa w rankingu "Złoty Bankier 2019" organizowanym przez "Puls Biznesu" i Bankier.pl. Od czterech lat karta kredytowa Citi Handlowy pozostaje bezkonkurencyjna w swojej kategorii.
- W tegorocznej, **17 edycji raportu Forum Odpowiedzialnego Biznesu znalazło się aż 20 inicjatyw CSR Citi w Polsce**. Publikacja "Odpowiedzialny Biznes w Polsce. Dobre Praktyki" stanowi jedyne tego typu opracowanie, podsumowujące najważniejsze inicjatywy z zakresu CSR w Polsce. Wśród praktyk długoterminnych uwzględniono m.in. takie inicjatywy, jak: Program Wolontariatu Pracowniczego Citi, badanie „Postawy Polaków wobec finansów” oraz nowe inicjatywy Citi Pride Network Poland.
- W **Rankingu Odpowiedzialnych Firm 2019** organizowanym przez Gazetę Prawną Citi Handlowy uzyskał 6 miejsce w klasyfikacji ogólnej, natomiast w swojej branży 4 miejsce. Ranking skupia dojrzałe, aktywne firmy w zakresie CSR.

II. Gospodarka polska w I połowie 2019 roku

1. Sytuacja makroekonomiczna oraz sytuacja na rynku pieniężnym i walutowym

Otoczenie zewnętrzne

Pierwsza połowa bieżącego roku upłynęła pod znakiem pogarszania się perspektywy globalnego wzrostu. Wynikało to przede wszystkim z obaw o skutki kolejnej eskalacji konfliktu handlowego między Stanami Zjednoczonymi, a Chinami przy zaskakująco słabych danych dla przemysłu w strefie euro, w tym szczególnie dla Niemiec. To z kolei doprowadziło do narastania rynkowych oczekiwań na obniżki stóp procentowych przez główne banki centralne. Banki centralne Stanów Zjednoczonych (Fed) i strefy euro (EBC) złagodziły ton swoich komentarzy i spodziewamy się, że częściowo oczekiwania rynku zostaną zrealizowane w tym roku poprzez dwie obniżki stóp przez Fed oraz obniżkę stopy depozytowej i uruchomienie kolejnego programu skupu aktywów przez EBC.

Jednocześnie przypadający pierwotnie na koniec marca 2019 roku termin opuszczenia Unii Europejskiej przez Wielką Brytanię przyczynił się do zwiększenia niepewności na rynkach finansowych. Ostatecznie termin ten został przesunięty na koniec października 2019 roku, co przyczyniło się do uspokojenia nastrojów rynkowych.

Od początku roku prognozy dla światowej gospodarki na 2019 roku zostały zrewidowane w dół i spodziewamy się spowolnienia światowego wzrostu do 2,8% r./r. z 3,2% r./r. w 2018 roku.

Łagodniejszy ton wypowiedzi głównych banków centralnych sprzyjał zarówno rynkom akcji jak i rynkom obligacji. W rezultacie indeksy amerykańskich giełd były kolejne rekordy, rentowności długoterminowych amerykańskich obligacji skarbowych spadły do najniższego poziomu od IV kwartału 2016 roku, a rentowności niemieckich Bundów osiągnęły rekordowo niskie poziomy.

Produkt Krajowy Brutto

Mimo słabszych danych ze strefy euro i rewizji globalnego wzrostu gospodarczego w dół wzrost PKB w Polsce w I połowie bieżącego roku okazał się znacznie wyższy niż oczekiwano jeszcze na początku roku. W I kwartale 2019 roku gospodarka spowolniła jedynie do 4,7% z 4,9% w IV kwartale 2018 roku, a w II kwartale wzrost PKB był prawdopodobnie jedynie niewiele niższy niż zanotowany w pierwszych miesiącach tego roku. Miesięczne dane o aktywności gospodarczej pokazały stabilizację tempa wzrostu produkcji przemysłowej i sprzedaży detalicznej na poziomie ok. 5,5% w I połowie 2019 roku oraz spowolnienie produkcji budowlanej do ok. 9,5% z ponad 17% w II połowie 2018 roku. Według naszych szacunków do spowolnienia wzrostu w I połowie bieżącego roku przyczynił się przede wszystkim popyt krajowy. Jednocześnie wyjątkowo dobre wyniki w handlu towarami i usługami, mimo słabszego zachowania światowego handlu i wyników gospodarczych Niemiec, pozytywnie przełożyły się na wkład eksportu netto. Wsparciem dla eksportu pozostawał również stosunkowo słaby złoty. Biorąc pod uwagę mocne dane za I połowę 2019 roku oczekujemy, że wzrost gospodarczy spowolni w 2019 roku jedynie do 4,7% r./r. z 5,1% r./r. Oczekujemy, że II połowa roku przyniesie przyspieszenie konsumpcji prywatnej dzięki transferowi fiskalnemu w ramach rozszerzenia programu 500+, wypłaty „trzynastej emerytury” oraz obniżenia stawek podatku PIT, przy utrzymującej się dobrej sytuacji na rynku pracy. Ponadto napływ środków unijnych powinien podtrzymywać solidną dynamikę inwestycji.

Źródło: GUS, prognozy analityków Citi Handlowy

Rynek pracy

Sytuacja na rynku pracy uległa dalszej poprawie, a stopa bezrobocia obniżyła się na koniec czerwca 2019 roku do 5,3% r./r. z 5,8% r./r. na koniec 2018 roku. Popyt na pracę utrzymał się na wysokim poziomie, a przedsiębiorstwa zgłaszały duże problemy ze znalezieniem pracowników. Jednak szczyt presji płacowej na rynku pracy najprawdopodobniej już został osiągnięty. Nominalny wzrost płac w sektorze przedsiębiorstw nieznacznie spowolnił w II kwartale do 6,7% z 6,9% w I kwartale wobec 7,0% w II połowie 2018 roku. Z kolei zatrudnienie wyhamowało do 2,8% z 3,0% w I kwartale oraz 3,2% w II połowie 2018 roku. Do końca bieżącego roku spodziewamy się stabilizacji sytuacji na rynku pracy.

Inflacja

Ceny towarów i usług konsumpcyjnych w I połowie 2019 roku przyspieszyły do 1,8% r./r. z 1,6% r./r. w II połowie 2018 roku. Po przejściowym spadku w I kwartale bieżącego roku do 1,2% r./r. inflacja wyraźnie przyspieszyła do 2,4% r./r. w II kwartale w związku ze znaczącym wzrostem cen żywności. Oczekujemy stopniowego wzrostu inflacji w kierunku 3% r./r. na koniec 2019 roku oraz przekroczenia górnej granicy pasma odchyleń od celu, tj. 3,5% na początku 2020 roku w związku z prawdopodobnym wzrostem cen energii. Jednocześnie zakładamy, że inflacja obniży się poniżej 3% w dalszej części przyszłego roku. Oczekiwany przez nas przejściowy charakter wzrostu inflacji oraz spodziewane spowolnienie aktywności gospodarczej jak i ryzyka zewnętrzne będą naszym zdaniem przekładać się na ostrożne podejście Rady Polityki Pieniężnej (RPP) do zmian parametrów polityki pieniężnej. Rada utrzymuje stopy procentowe na niezmiennym poziomie od marca 2015 roku i w bazowym scenariuszu przyjmujemy, że RPP będzie chciała utrzymać stopy procentowe na niezmiennym poziomie jak najdłużej, być może do końca kadencji Rady.

Źródło: NBP, GUS, Citi Handlowy

2. Rynek pieniężny i walutowy

W I połowie 2019 roku kurs złotego wobec euro pozostał stosunkowo stabilny podobnie jak w II połowie 2018 roku notując przejściowe osłabienie w lutym i umocnienie w czerwcu. Lepszemu zachowaniu złotego pod koniec I połowy 2019 roku sprzyjało łagodzenie tonu przez główne banki centralne i oczekiwania na obniżki stóp procentowych przez banki centralne Stanów Zjednoczonych i strefy euro w obliczu zagrożeń dla światowej gospodarki, przy utrzymujących się jednocześnie napięciach handlowych w relacjach chińsko-amerykańskich. Do końca czerwca 2019 roku złoty umocnił się wobec euro o 1,1% do 4,24 z 4,29 na koniec grudnia ubiegłego roku i stracił na wartości wobec dolara 2,6% do 3,73 z 3,83. Zmiany notowań EURPLN były także niewielkie na tle wahań innych kursów walut gospodarek wschodzących wobec euro. Niewielkie zmiany odnotowano także w przypadku kursu EURUSD, który obniżył się od początku roku o 0,9% do ok. 1,14 z ok. 1,15 na koniec ubiegłego roku.

Stawki rynku pieniężnego pozostawały stosunkowo stabilne w trakcie I połowy 2019 roku. Stopa WIBOR 3M wyniosła na koniec czerwca 1,72% i nie uległa zmianie wobec końca 2018 roku. Z kolei stawki swap odnotowały znaczne spadki, choć głównie w II kwartale 2019 roku, a wynikało to z narastania ryzyk zewnętrznych, wzrostu obaw o światowy wzrost i rosnących rynkowych oczekiwań na obniżki stóp procentowych przez główne banki centralne. To z kolei przekładało się na podtrzymanie gołębiego przekazu ze strony Rady Polityki Pieniężnej i ograniczało wyceniane przez rynek prawdopodobieństwo podwyżek stóp procentowych w obliczu pozytywnych niespodzianek krajowej gospodarki i perspektyw wzrostu inflacji. W rezultacie doszło do spłaszczenia krzywej swap, ale także krzywej obligacji za sprawą spadku spreadu kredytowego dla obligacji długoterminowych. Rentowności 10-letnich obligacji spadły o 46 pkt. bazowych do 2,39% na koniec czerwca 2019 roku z 2,85% na koniec 2018 roku. Jednocześnie doszło do wzrostu rentowności obligacji dwuletnich do czego przyczynił się spadek popytu ze strony inwestorów oraz wzrost inflacji.

3. Rynek kapitałowy

I półrocze 2019 roku przyniosło huśtawkę nastrojów na rynku akcji. Pojawiające się na początku roku sygnały dotyczące możliwego złagodzenia konfliktu handlowego między USA oraz Chinami sprzyjały pozytywnym trendom na globalnych rynkach finansowych. Brak realnego porozumienia ostudził jednak nastroje w kolejnych miesiącach. Dopiero w czerwcu pojawiły się gołębie komentarze ze strony EBC oraz FED wskazujące na możliwe obniżki stóp, które przełożyły się na poprawę sentymentu na globalnych rynkach, co również sprzyjało notowaniom akcji spółek na GPW.

W konsekwencji prawie wszystkie główne indeksy zanotowały wzrosty w pierwszych sześciu miesiącach tego roku. Od początku roku, najszerszy indeks rynku WIG zwyżkował o 4,3%. W tym czasie WIG20 (skupiający podmioty o największej kapitalizacji) poprawił notowania o 2,2%, zaś indeks spółek średnich mWIG40 zyskał 4,4%. Dwucyfrową stopę zwrotu (+11,8%) uzyskał indeks spółek o najmniejszej kapitalizacji sWIG80.

Wśród subindeksów sektorowych, na uwagę zasługują: WIG-Games (skupiający spółki z branży gier) oraz WIG-Telekomunikacja, które od początku roku poprawiły swoje notowania odpowiednio o 52,8% oraz 40,9%. Z drugiej strony pod presją podaży w I półroczu znalazły się przede wszystkim sektory: paliwowy (-15,7%) oraz energetyczny (-7,1%).

W I półroczu 2019 roku, krajowy rynek ofert publicznych pozostawał w marazmie. W tym czasie do obrotu na głównym parkiecie GPW wprowadzono akcje czterech nowych podmiotów (w tym trzy w ramach przeniesienia z rynku alternatywnego New Connect), zaś wartość pierwotnych ofert publicznych spadła do 45,2 mln zł (w porównaniu z 279 mln zł w analogicznym okresie ubiegłego roku). Jednocześnie z obrotu na GPW wycofano akcje 9 spółek. W konsekwencji na koniec czerwca liczba spółek notowanych na głównym parkiecie zmniejszyła się r./r. o 13 podmiotów do 460 (w tym 50 podmiotów zagranicznych).

Od początku roku, łączna wartość rynkowa wszystkich spółek notowanych na GPW wzrosła o 3% do poziomu 1 162 mld zł (spółki krajowe stanowiły 51% kapitalizacji), zaś w ujęciu rocznym zmniejszyła się o ponad 5%.

Indeksy rynku akcji według stanu na dzień 30 czerwca 2019 roku

Indeks	30.06.2019 (1)	31.12.2018 (2)	Zmiana (%) (1)/(2)	30.06.2018 (3)	Zmiana (%) (1)/(3)
WIG	60 187,43	57 690,50	4,3%	55 954,44	7,6%
WIG-PL	61 462,31	58 889,85	4,4%	57 060,37	7,7%
WIG-div	1 053,47	1 069,63	(1,5%)	1 045,17	0,8%
WIG20	2 327,67	2 276,63	2,2%	2 135,47	9,0%
WIG20TR	4 132,41	4 018,80	2,8%	3 690,51	12,0%
WIG30	2 675,56	2 581,52	3,6%	2 464,89	8,5%
mWIG40	4 082,45	3 909,37	4,4%	4 219,73	(3,3%)
sWIG80	11 821,16	10 571,10	11,8%	12 689,02	(6,8%)
Subindeksy sektorowe					
WIG-Banki	7 908,32	7 453,65	6,1%	7 219,40	9,5%
WIG-Budownictwo	2 092,92	1 915,00	9,3%	2 143,10	(2,3%)
WIG-Chemia	10 645,19	9 350,86	13,8%	11 891,50	(10,5%)
WIG-Energia	2 239,32	2 410,68	(7,1%)	2 344,45	(4,5%)
WIG-Games	15 276,11	10 000,00	52,8%	-	-
WIG-Górnictwo	3 580,94	3 423,39	4,6%	3 509,32	2,0%
WIG-Informatyka	2 396,24	1 991,93	20,3%	1 894,21	26,5%
WIG-Leki	5 410,86	5 105,98	6,0%	5 781,01	(6,4%)
WIG-Media	5 312,94	4 513,06	17,7%	4 845,23	9,7%
WIG-Motoryzacja	3 695,27	3 540,98	4,4%	4 332,54	(14,7%)
WIG-Nieruchomości	2 245,46	1 911,66	17,5%	2 088,32	7,5%
WIG-Odzież	5 716,38	6 021,68	(5,1%)	6 485,32	(11,9%)
WIG-Paliwa	6 745,59	7 998,16	(15,7%)	6 011,42	12,2%
WIG-Spożywczy	3 293,69	3 383,22	(2,6%)	3 463,23	(4,9%)
WIG-Telekomunikacja	873,44	619,93	40,9%	651,38	34,1%

Źródło: GPW, Dom Maklerski Banku Handlowego S.A. („DMBH”)

Wartość obrotu akcjami i obligacjami oraz wolumeny obrotów instrumentami pochodnymi na GPW w I półroczu 2019 roku

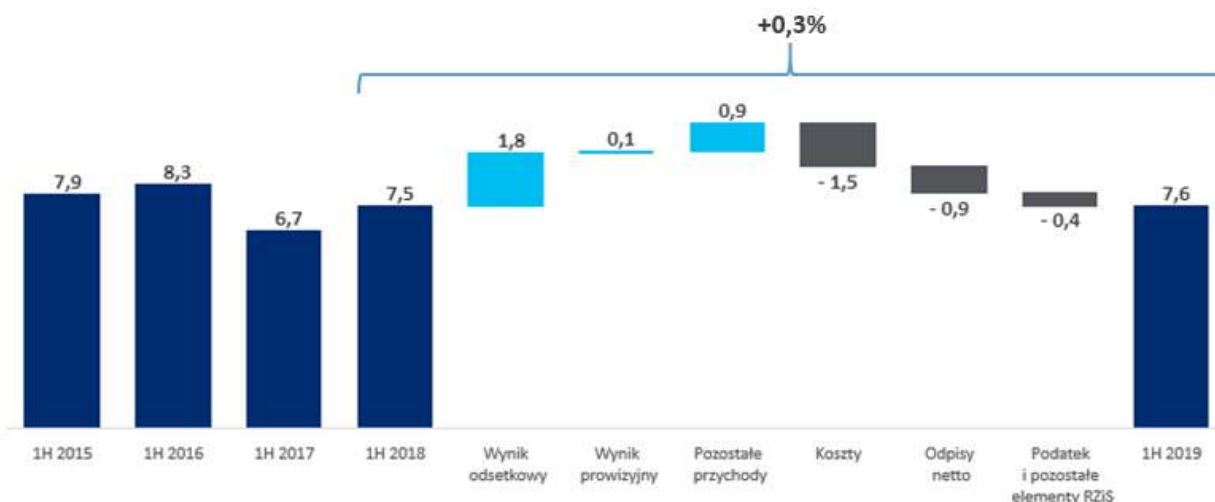
	I półrocze 2019 (1)	II półrocze 2018 (2)	Zmiana (%) (1)/(2)	I półrocze 2018 (3)	Zmiana (%) (1)/(3)
Akcje (mln zł)*	199 277	213 845	(6,8%)	209 855	(5,0%)
Obligacje (mln zł)	1 486	1 043	42,4%	1 619	(8,2%)
Kontrakty terminowe (tys. szt.)	6 376	7 669	(16,9%)	8 072	(21,0%)
Opcje (tys. szt.)	242	281	(13,8%)	305	(20,7%)

* dane bez wezwań

Źródło: GPW, DMBH

4. Sektor bankowy

Wynik netto sektora bankowego (mld zł)

Źródło: NBP, obliczenia własne

Wynik finansowy

Zgodnie z danymi opublikowanymi przez NBP, sektor bankowy wypracował w I połowie 2019 r. 7,6 mld zł zysku netto, to jest nieznacznie więcej w stosunku do analogicznego okresu ubiegłego roku (+0,3% r./r., 26 mln zł). Konsekwentnie głównym czynnikiem wpływającym na poprawę wyników banków jest wzrost wyniku odsetkowego osiągnięty przede wszystkim poprzez wzrost skali, a także pracę nad poprawą struktury bilansu. Wynik odsetkowy osiągnięty w I połowie 2019 r. był o +8,0% wyższy niż przed rokiem, to jest 1,8 mld zł. Równie istotny wpływ miała poprawa po stronie pozostałych przychodów (+21,8% r./r., 936 mln zł) podczas gdy wynik prowizyjny wzrósł jedynie nieznacznie. W rezultacie sektor odnotował znaczny wzrost łącznych przychodów (+8,5% r./r., 2,8 mld zł) osiągając poziom 36 mld zł. Wyższymi przychodom towarzyszyły jednak także rosnące koszty. Pomimo prowadzonych w wielu bankach procesów optymalizacyjnych koszty operacyjne wzrosły o 4,3% r./r., między innymi za sprawą wyższych opłat na BFG, poniesionych głównie w I kwartale 2019 r. Bardzo duży wzrost odnotowano także po stronie kosztów związanych z amortyzacją (+49,2% r./r., 716 mln zł). Wzrost ten jest pochodną wdrożenia od 1 stycznia 2019 r. nowego MSSF 16. Sektor bankowy poniósł także znaczące koszty związane z pogorszeniem się części portfela kredytów korporacyjnych co wpłynęło na wzrost odpisów o +21,4% r./r., (890 mln zł). W rezultacie nieopodatkowany wynik banków wzrósł o 2,5% r./r., nadwyżka ta została jednak prawie w całości skonsumowana przez wzrost zapłaconego podatku dochodowego. Sektor bankowy utrzymał efektywność kosztową mierzoną wskaźnikiem C/I na poziomie 57%, podobnie jak to miało miejsce w I połowie 2018 r.

Pomimo jednorazowych zdarzeń wpływających na pogorszenie jakości portfela kredytowego, w długiej perspektywie wyraźnie widoczny jest spadek udziału kredytów niepracujących mierzonych wskaźnikiem NPL. W przypadku kredytów korporacyjnych wskaźnik ten osiągnął wartość 8,5% na koniec czerwca 2019 r., to jest o 0,5 p.p. mniej niż przed rokiem. Poprawa ta została jednak w zdecydowanie większym stopniu osiągnięta przez duże korporacje (5,3%, -0,7 p.p. r./r.), niż w segmencie MŚP (11,1%, -0,2 p.p. r./r.). W portfelu kredytów detalicznych również odnotowano poprawę jakości (-0,1% p.p. r./r., do poziomu 6,0%). Pozytywny wpływ w tym zakresie miały zarówno kredyty mieszkaniowe dla których wskaźnik NPL osiągnął poziom 2,4% jak i kredyty konsumpcyjne ze wskaźnikiem NPL na poziomie 11,0%.

W pierwszej połowie 2019 roku dynamika kredytów sektora niefinansowego utrzymała się na zbliżonym poziomie +5,2% (60 mld zł) jak przed rokiem +5,7% r./r. (63 mld zł). Wysoka dynamika akcji kredytowej była w głównej mierze wynikiem dużych wzrostów kredytów dla gospodarstw domowych, których wartość osiągnęła 729 mld zł (+6,0% r./r., +41 mld zł). Wśród kredytów udzielonych w tym segmencie najszybsze tempo wzrostu odnotowano w grupie kredytów konsumpcyjnych (+9,0% r./r., 16 mld zł, do poziomu 191 mld zł). Wolniej rosły natomiast kredyty na nieruchomości mieszkaniowe (+5,6% r./r., 23 mld zł), co wynikało jednak głównie z umocnienia złotego wobec walut obcych, czego efektem była ujemna dynamika walutowych kredytów mieszkaniowych (-7,1% r./r., 9 mld zł). Kredyty mieszkaniowe w złotych osiągnęły w tym samym okresie poziom 304 mld zł to jest +11,8%, (32 mld zł) więcej, niż na koniec czerwca 2018 roku. Spośród pozostałych kredytów wysoką dynamiką wyróżniały się także kredyty o charakterze bieżącym dla przedsiębiorców indywidualnych i rolników indywidualnych (+7,7% r./r., 4 mld zł do poziomu 53 mld zł). Spadł natomiast wolumen kredytów inwestycyjnych do poziomu 29 mld zł (-2,8% r./r.). W I półroczu 2019 roku kredyty dla przedsiębiorstw niefinansowych, pomimo nieznacznego spowolnienia w stosunku do analogicznego okresu ubiegłego roku, utrzymały wysokie tempo wzrostu, (spadek dynamiki o 0,5 p.p. do poziomu +6,0% r./r.). Ich łączny wolumen osiągnął poziom 362 mld zł to jest 20 mld zł więcej, niż na koniec czerwca 2018 r. Pod względem przeznaczenia największą dynamikę miały kredyty o charakterze bieżącym (+9,8% r./r., 15 mld zł). Dużo niższą dynamikę zanotowały kredyty na inwestycje inne, niż nieruchomości (+2,9% r./r., 3,5 mld zł) oraz kredyty na nieruchomości (+2,4% r./r., 1,5 mld zł). Pod względem terminowym zdecydowanie dominowały kredyty średnioterminowe (powyżej roku do 5 lat), które wzrosły o +13,2% r./r., (2,5 mld zł), za którymi plasowały się kredyty długoterminowe (powyżej 5 lat) (+2,9% r./r., 5 mld zł), podczas, gdy wolumen kredytów krótkoterminowych spadł o -2,7% r./r. (2,5 mld zł).

Wartość depozytów przedsiębiorstw niefinansowych osiągnęła na koniec I połowy 2019 roku poziom blisko 281 mld zł, to jest +6,7% więcej w zestawieniu rok do roku, niemniej jednak zdecydowana większość zdeponowanych środków znalazła się na depozytach bieżących, których wolumen osiągnął 193 mld zł (+12,9%, +22 mld zł). W tym samym czasie poziom depozytów terminowych spadł o -4,7% (4 mld zł). W segmencie gospodarstw domowych wzrosły zarówno depozyty bieżące, jak i terminowe. Saldo depozytów terminowych wzrosło o 3,3% r./r. (9,6 mld zł) podczas gdy depozyty bieżące odnotowały dwucyfrowy wzrost o +16% r./r. (76,6 mld zł). Łączna wartość depozytów gospodarstw domowych zgromadzonych w sektorze bankowym sięgnęła niemal 856 mld zł (+11,2% r./r., 86 mld zł).

W I połowie 2019 r. na wyniki sektora bankowego istotny wpływ miał wzrost łącznej kwoty składek na BFG. Czynniki ten nie będzie miał już wpływu na wyniki banków w drugim półroczu – z uwagi na fakt zaksięgowania całości składki na fundusz przymusowej restrukturyzacji w I kwartale. Ogólne warunki panujące w sektorze bankowym nie powinny ulec znaczącej

zmianie – pomimo wzrostu inflacji nastawienie Rady Polityki Pieniężnej pozostaje zdecydowanie gołębie i nie należy oczekiwać zmian w poziomie stóp procentowych.

5. Tendencje w gospodarce polskiej i światowej w II połowie 2019 roku

Najważniejszym czynnikiem ryzyka dla polskiej gospodarki jest nasilenie działań protekcyjnych przez Stany Zjednoczone i towarzysząca mu odpowiedź ze strony innych krajów. Eskalacja napięć handlowych między USA, Chinami, UE, Japonią, Kanadą i Meksykiem może doprowadzić do obniżenia światowego wzrostu nawet o 1 pkt proc. Wzrost barier handlowych może ograniczyć popyt także na produkty polskich eksporterów i negatywnie wpłynąć na aktywność gospodarczą w Polsce.

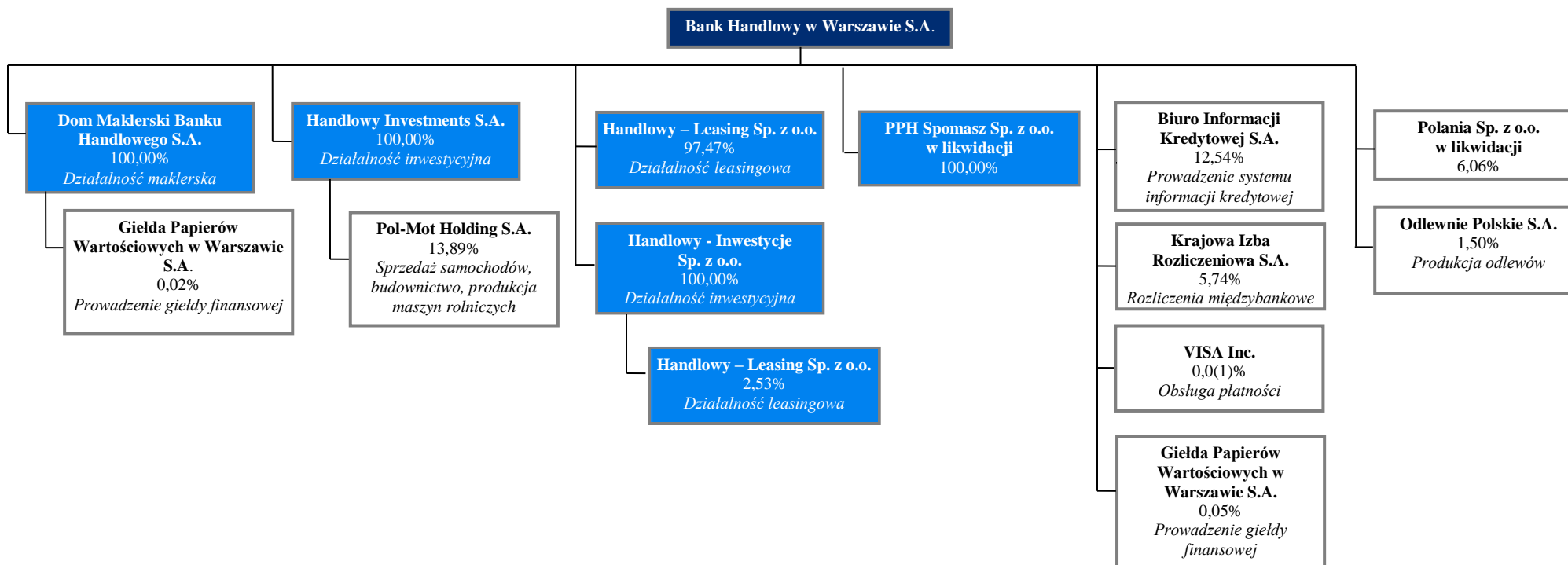
Wciąż nieregulowany proces wyjścia Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej może zwiększać niepewność na rynkach finansowych oraz obawy o koniunkturę gospodarek europejskich. Wobec trudności brytyjskiego parlamentu w dojściu do porozumienia w kwestii warunków Brexit i w związku ze zmianą na stanowisku premiera Wielkiej Brytanii wzrosło ryzyko wyjścia Wielkiej Brytanii z UE wraz z końcem października 2019 roku bez porozumienia. Ponadto wyjście Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej jest jednym z czynników, które doprowadziły do rozpoczęcia dyskusji o ograniczeniu puli funduszy unijnych dostępnych dla polskich przedsiębiorstw oraz samorządów. Choć nowa perspektywa finansowa UE będzie obowiązywać dopiero od 2021 roku, perspektywa zmian w puli dostępnych środków może wpływać na nastroje przedsiębiorstw oraz ich plany inwestycyjne już w horyzoncie najbliższych kwartałów.

Wysoka dynamika wzrostu gospodarczego oraz niski poziom stóp procentowych w Polsce przyczyniają się do wzrostu napięć na rynku pracy oraz zwiększenia żądań płacowych. Wzrost jednostkowych kosztów pracy może z czasem doprowadzić do ograniczenia konkurencyjności polskich przedsiębiorstw oraz do osłabienia dynamiki eksportu. Jednym z potencjalnych skutków jest ryzyko wzrostu presji cenowej w kolejnych kwartałach.

W obliczu wciąż stosunkowo akomodacyjnej polityki pieniężnej głównych banków centralnych perspektywa jej dalszego łagodzenia może prowadzić do narastania nierównowagi w światowej gospodarce i baniek spekulacyjnych na rynkach finansowych. Ich przebicie przy ograniczonych możliwościach fiskalnych i wyczerpaniu instrumentów polityki pieniężnej głównych banków centralnych może prowadzić do znaczącego załamania światowej koniunktury i wpłynąć na funkcjonowanie polskich przedsiębiorstw.

III. Schemat organizacyjny Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A.

Na poniższym schemacie przedstawiono strukturę grupy Banku Handlowego w Warszawie S.A. („Bank”) według stanu na 30 czerwca 2019 roku według udziałów w kapitałach spółek.

IV. Struktura organizacyjna Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A.

Grupa Kapitałowa Banku Handlowego w Warszawie S.A. („Grupa”) obejmuje jednostkę dominującą oraz jednostki zależne:

JEDNOSTKI GRUPY KAPITAŁOWEJ BANKU HANDLOWEGO W WARSZAWIE S.A. KONSOLIDOWANE METODĄ PEŁNĄ

Nazwa jednostki	Przedmiot działalności	Charakter powiązania kapitałowego	Procent posiadanego kapitału	Zastosowana metoda konsolidacji / wyceny	Kapitał własny (tys. zł) 30.06.2019
Bank Handlowy w Warszawie S.A.*	bankowość	jednostka dominująca	-	-	6 725 576
Dom Maklerski Banku Handlowego S.A. („DMBH”)	działalność maklerska	jednostka zależna	100,00%	konsolidacja pełna	98 195
Handlowy - Leasing Sp. z o.o.	działalność leasingowa	jednostka zależna	100,00%**	konsolidacja pełna	21 676
Handlowy Investments S.A.	działalność inwestycyjna	jednostka zależna	100,00%	konsolidacja pełna	17 134
PPH Spomasz Sp. z o.o. w likwidacji	nie prowadzi działalności	jednostka zależna	100,00%	konsolidacja pełna	Jednostka postawiona w stan likwidacji
Handlowy Inwestycje Sp. z o.o.	działalność inwestycyjna	Jednostka zależna	100,00%	konsolidacja pełna	10 815

*Kapitał własny Banku Handlowego w Warszawie S.A. zgodnie ze sprawozdaniem z sytuacji finansowej Banku za I półrocze 2019 roku.

**Z uwzględnieniem udziałów pośrednich.

V. Podstawowe dane bilansowe i wyniki finansowe Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A.

1. Syntetyczne zestawienie podstawowych danych finansowych Grupy

mln zł	30.06.2019	31.12.2018
Suma bilansowa	51 477 163	49 304 714
Kapitał własny	6 776 298	7 056 750
Należności od klientów*	22 111 273	21 949 014
Depozyty klientów*	36 764 811	38 097 448
Wynik finansowy netto**	192 626	328 212

*Należności i depozyty podmiotów sektora finansowego niebędących bankami, podmiotów sektora niefinansowego, w tym sektora budżetowego.

**Wynik finansowy netto za pierwsze półrocze odpowiednio 2019 i 2018 roku.

2. Wyniki finansowe Grupy w I półroczu 2019 roku

Poniższe wyniki finansowe zaprezentowano na podstawie skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy za okres 6 miesięcy kończący się 30 czerwca 2019 roku.

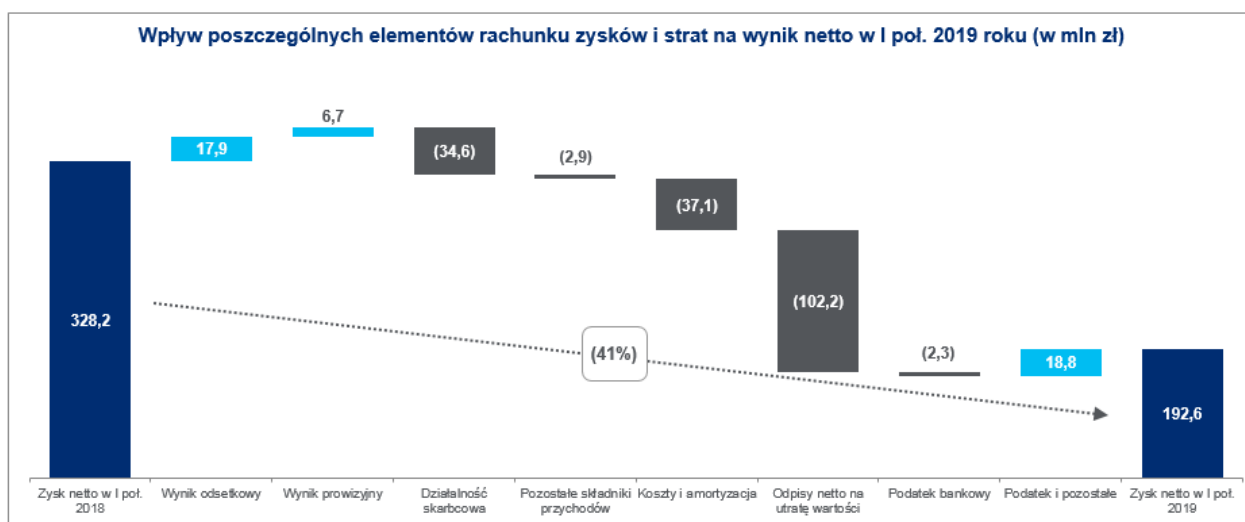
2.1 Rachunek zysków i strat

W I półroczu 2019 roku Grupa wypracowała zysk brutto w wysokości 273,2 mln zł, w porównaniu do 427,1 mln zł zysku w I półroczu 2018 roku (-153,9 mln zł, tj. 36,0%). Zysk netto Grupy wyniósł 192,6 mln zł wobec 328,2 mln zł przed rokiem.

Wybrane pozycje z rachunku zysków i strat

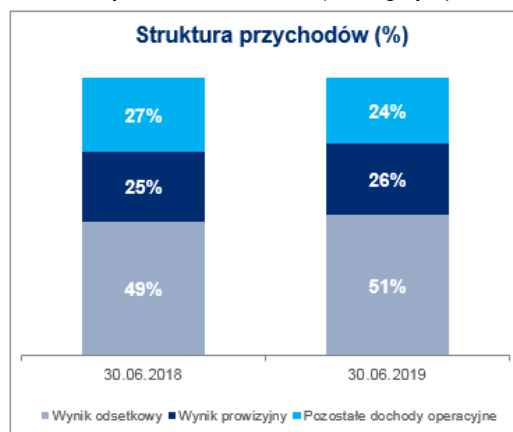
w tys. zł	I półrocze		Zmiana	
	2019	2018	tys. zł	%
Wynik z tytułu odsetek	565 701	547 761	17 940	3,3%
Wynik z tytułu opłat i prowizji	287 146	280 412	6 734	2,4%
Przychody z tytułu dywidend	9 860	8 950	910	10,2%
Wynik na handlowych instrumentach finansowych i rewaluacji	187 642	192 743	(5 101)	(2,6%)
Wynik na inwestycyjnych dłużnych aktywach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	54 147	79 193	(25 046)	(31,6%)
Wynik na inwestycjach kapitałowych i pozostałych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	13 199	6 792	6 407	94,3%
Wynik na rachunkowości zabezpieczeń	(758)	3 682	(4 440)	(120,6%)

w tys. zł	I półrocze		Zmiana	
	2019	2018	tys. zł	%
Wynik na pozostałych przychodach i kosztach operacyjnych	(1 328)	8 899	(10 227)	(114,9%)
Razem przychody	1 115 609	1 128 432	(12 823)	(1,1%)
Koszty działania i koszty ogólnego zarządu oraz amortyzacja, w tym:	(663 425)	(626 331)	(37 094)	5,9%
Koszty działania i koszty ogólnego zarządu	(620 845)	(588 970)	(31 875)	5,4%
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych	(42 580)	(37 361)	(5 219)	14,0%
Wynik z tytułu zbycia pozostałych aktywów	(31)	(836)	805	(96,3%)
Wynik z tytułu oczekiwanych strat kredytowych aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania pozabilansowe	(134 762)	(32 524)	(102 238)	314,3%
Udział w zyskach (stratach) netto podmiotów wycenianych metodą praw własności	0	255	(255)	(100,0%)
Podatek od niektórych instytucji finansowych	(44 205)	(41 933)	(2 272)	5,4%
Zysk brutto	273 186	427 063	(153 877)	(36,0%)
Podatek dochodowy	(80 560)	(98 851)	18 291	(18,5%)
Zysk netto	192 626	328 212	(135 586)	(41,3%)

Na wynik finansowy Grupy w I półroczu 2019 roku miały wpływ przede wszystkim następujące czynniki:

- Wzrost przychodów podstawowych (obejmujące wynik z tytułu odsetek oraz opłat i prowizji) o 3,0% w porównaniu do I półrocza 2018 roku, dzięki wzrostowi wyniku z tytułu odsetek o 3,3%. Jednocześnie w I półroczu 2019 roku został zaksięgowany zysk ze sprzedaży udziałów spółki należącej do Banku w wysokości 12,1 mln zł (szczegóły opisane w nocy 31 do Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego). Przychody podstawowe urosły o 1,5% wyłączając jednorazowy zysk ze sprzedaży.
- Spadek pozostałych przychodów operacyjnych (tj. przychody pozaodsetkowe i pozaprowizyjne) o 12,5% spowodowany niższym wynikiem z tytułu działalności skarbowej, głównie w wyniku niższego wyniku z realizacji zysków ze sprzedaży inwestycyjnych dłużnych aktywów finansowych.
- Wzrost kosztów działalności (łącznie z amortyzacją) o 5,9% w porównaniu do I półrocza 2018 roku, w wyniku wzrostu składku na Bankowy Fundusz Gwarancyjny.
- Wzrost odpisów netto na utratę wartości aktywów finansowych w porównaniu do I półrocza 2018 roku spowodowany wyższymi rezerwami w segmencie Bankowości Instytucjonalnej.

2.1.1 Przychody

Wynik z tytułu odsetek stanowił najważniejsze źródło przychodów Grupy w I półroczu 2019 roku (51% przychodów ogółem). Jego wartość wyniosła 565,7 mln zł wobec 547,8 mln zł w I półroczu 2018 roku, co oznacza wzrost o 17,9 mln zł (tj. 3,3%).

Przychody odsetkowe w I półroczu 2019 roku wzrosły o 44,8 mln zł (tj. 6,9%) i wyniosły 689,8 mln zł. Odsetki od należności od klientów stanowiące główne źródło przychodów odsetkowych, osiągnęły poziom 479,6 mln zł i były wyższe o 11,1 mln zł (tj. 2,4%) w stosunku do I półrocza 2018 roku. Miało to głównie związek ze wzrostem średnich wolumenów kredytowych zarówno klientów indywidualnych oraz instytucjonalnych. Jednocześnie wzrost zanotowały przychody odsetkowe od dłużnych aktywów finansowych o 35,2 mln zł (tj. 22,4%) w stosunku do I półrocza 2018 roku, głównie z powodu wyższego średniego salda tego portfela.

Koszty z tytułu odsetek w I półroczu 2019 roku wzrosły o 26,9 mln zł (tj. 27,6%), w porównaniu do analogicznego okresu 2018 roku. Koszty odsetek od zobowiązań wobec klientów (sektora finansowego i niefinansowego) stanowiące główne źródło kosztów odsetkowych, osiągnęły poziom 79,4 mln zł i były wyższe o 8,5 mln zł (tj. 12,0%) w stosunku do I półrocza 2018 roku, co miało związek ze wzrostem średnich wolumenów depozytowych sektora niefinansowego i wyższej marży na depozytach od klientów indywidualnych (oferta promocyjna dla nowych klientów). Jednocześnie istotny wzrost zanotowały koszty odsetkowe wobec banków o 19,6 mln zł (tj. 89,2%) w stosunku do I półrocza 2018 roku.

W konsekwencji, całkowita marża odsetkowa netto w stosunku do średnich aktywów odsetkowych w I półroczu 2019 roku spadła do poziomu 2,43% z 2,70% w I półroczu 2018 roku.

Wynik z tytułu opłat i prowizji w I półroczu 2019 roku wyniósł 287,1 mln zł wobec 280,4 mln zł w analogicznym okresie 2018 roku – wzrost o 6,7 mln zł (tj. 2,4%), głównie w wyniku zaksięgowania zysku ze sprzedaży udziałów spółki należącej do Banku (szczegóły opisane w nocie 31 do Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego). Jednocześnie wyższy wynik prowizyjny zanotowano w obszarze działalności powierniczej (wzrost aktywów) i kart płatniczych i kredytowych (wzrost wolumenów płatniczych w terminalach).

Z drugiej strony odnotowano niższy wynik z tytułu pośrednictwa w sprzedaży produktów ubezpieczeniowych i inwestycyjnych, z powodu utrzymującej się awersji do ryzyka wśród klientów indywidualnych oraz niższe obroty na Warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych spowodowały spadek prowizji z tytułu działalności maklerskiej.

Wynik na handlowych instrumentach finansowych i rewaluacji w I półroczu 2019 roku wyniósł 187,6 mln zł wobec 192,7 mln zł w analogicznym okresie 2018 roku – spadek o 5,1 mln zł (tj. 2,6%) w efekcie pogorszenia wyniku na zarządzaniu pozycją własną Banku;

Wynik na inwestycyjnych dłużnych aktywach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody w I półroczu 2019 roku wyniósł 54,1 mln zł i był niższy o 25,0 mln zł w stosunku do analogicznego okresu poprzedniego roku;

Wynik na inwestycjach kapitałowych i pozostałych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat wzrósł w I półroczu 2019 roku o 6,4 mln zł (tj. 94,3%), w porównaniu do analogicznego okresu poprzedniego roku, przede wszystkim w wyniku wyższej wyceny udziałów w spółkach, w których Bank ma zaangażowanie oraz sprzedaży części udziałów w spółce Odlewnie Polska S.A., które miało pozytywny wpływ na wynik w wysokości 2,9 mln zł.

Wynik na pozostałych przychodach i kosztach operacyjnych w I półroczu 2019 roku zanotował spadek o 12,8 mln zł w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego, głównie z powodu jednorazowego zwrotu kary w I kwartale 2018 roku.

2.1.2 Koszty

W I półroczu 2019 roku koszty działania Grupy i ogólnego zarządu oraz amortyzacji wyniosły 663,4 mln zł wobec 626,3 mln zł w analogicznym okresie 2018 roku. Wzrost kosztów o 37,1 mln zł (tj. 5,9%) wynikał głównie z wyższych kosztów ogólnie – administracyjnych i amortyzacji, częściowo skompensowane przez niższe koszty pracownicze.

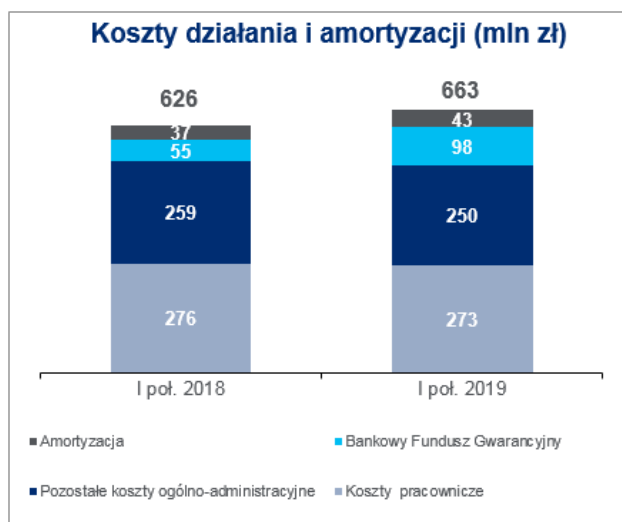
Na koszty ogólnie - administracyjne najmocniejszy wpływ miał wzrost kosztów związany z opłatami na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego o 43,0 mln zł r./r. Wartość składki na fundusz przymusowej restrukturyzacji (ujęta w całości w wynikach I kwartału 2019 roku) wyniosła 93,1 mln zł (47,8 mln zł w I kwartale 2018 roku). Natomiast składka na fundusz gwarancyjny depozytów wyniosła w I połowie 2019 roku 4,6 mln zł (względem 6,9 mln zł w I połowie 2018 roku). Istotny wzrost w linii amortyzacji był związany ze wdrożeniem MSSF 16, który spowodował przesunięcie części kosztów z linii koszty wynajmu i utrzymania nieruchomości do linii amortyzacji.

Z drugiej strony koszty pracownicze spadły o 2,6 mln zł (tj. 1,0%). Zatrudnienie w Grupie w omawianym okresie spadło o 285 etatów (3 142 na koniec czerwca 2019 roku w stosunku do 3 427 na koniec czerwca 2018 roku).

2.1.3 Wynik z tytułu oczekiwanej straty kredytowej aktywów finansowych

Odpisy i rezerwy netto

w tys. zł	I półrocze		Zmiana	
	2019	2018	tys. zł	%

Wynik odpisów z tytułu oczekiwanej straty kredytowej, w tym:	(131 366)	(35 665)	(95 701)	268,3%
Wynik odpisów z tytułu oczekiwanej straty kredytowej aktywów finansowych - etap 1	945	(6 445)	7 390	(114,7%)
Wynik odpisów z tytułu oczekiwanej straty kredytowej aktywów finansowych - etap 2	(11 795)	(2 235)	(9 560)	427,7%
Wynik odpisów z tytułu oczekiwanej straty kredytowej aktywów finansowych - etap 3	(120 516)	(26 985)	(93 531)	346,6%
Wynik rezerw na udzielone zobowiązania finansowe i gwarancyjne	(1 852)	2 521	(4 373)	(173,5%)
Wynik odpisów z tytułu oczekiwanej straty kredytowej inwestycji kapitałowych	-	-	-	-
Wynik odpisów z tytułu oczekiwanej straty kredytowej inwestycyjnych dłużnych aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	(1 544)	620	(2 164)	(349,0%)
Wynik z tytułu oczekiwanej straty kredytowej aktywów finansowych oraz rezerw na zobowiązania pozabilansowe	(134 762)	(32 524)	(102 238)	314,3%

W I półroczu 2019 roku wynik z tytułu utraty wartości aktywów finansowych wyniósł -134,8 mln zł wobec -32,6 mln zł w I półroczu 2018 roku. Segment Bankowości Instytucjonalnej zanotował wzrost odpisów o 74,7 mln zł, m.in w wyniku dokonania odpisu aktualizującego na klientów z segmentu Bankowości Przedsiębiorstw. W segmencie Bankowości Detalicznej wartość odpisów netto w I półroczu 2019 roku wzrosła o 27,5 mln zł, głównie w związku z niską bazą kosztów ryzyka w I kwartale 2018 roku w wyniku jednorazowego pozytywnego zwiększania efektywności procesu windykacyjnego w tym okresie.

2.1.4 Podatek od niektórych instytucji finansowych

Łączne obciążenie z tego tytułu rachunku zysków i strat Grupy Kapitałowej Banku Handlowego S.A. za I połowę 2019 roku wyniosło 44,2 mln zł w porównaniu do 41,9 mln zł w I półroczu 2018 roku. Koszt ten nie stanowi kosztu uzyskania przychodów, przez co zwiększa efektywną stopę podatkową.

2.1.5 Wskaźniki

Wybrane wskaźniki finansowe

	I półrocze 2019	I półrocze 2018
ROE *	7,5%	10,4%
ROA **	1,0%	1,5%
Koszty/Dochody	59%	56%
Kredyty podmiotów sektora niefinansowego/Depozyty podmiotów sektora niefinansowego	66%	73%
Kredyty podmiotów sektora niefinansowego/Aktywa ogółem	39%	43%
Wynik z tytułu odsetek/przychody ogółem	51%	49%
Wynik z tytułu prowizji/przychody ogółem	26%	25%

*Iloraz sumy zysków z ostatnich czterech kwartałów i średniego stanu kapitałów własnych (z wyłączeniem zysku netto bieżącego okresu) z ostatnich czterech kwartałów.

**Iloraz sumy zysków z ostatnich czterech kwartałów i średniego stanu sumy bilansowej z ostatnich czterech kwartałów.

Zatrudnienie w Grupie

w etatach	I półrocze 2019	I półrocze 2018	Zmiana	
			etaty	%
Średnie zatrudnienie w okresie	3 205	3 452	(247)	(7,2%)
Stan zatrudnienia na koniec okresu	3 142	3 427	(285)	(8,3%)

W I półroczu 2019 roku średnie zatrudnienie w Grupie wyniosło 3 205 etatów i było o 7,2% niższe niż w I półroczu 2018 roku. Na 30 czerwca 2019 roku zatrudnienie w Grupie wynosiło 3 142 etaty, z czego 1633 zatrudnionych w obszarze bankowości detalicznej, 793 zatrudnionych w obszarze bankowości instytucjonalnej i 716 zatrudnionych w jednostkach wsparcia. W stosunku do analogicznego okresu ubiegłego roku liczba etatów na koniec okresu zmniejszyła się o 285 (tj. 8,3%).

2.2 Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

Według stanu na dzień 30 czerwca 2019 roku suma bilansowa Grupy wyniosła 51,5 mld zł i była o 4,4% wyższa niż na koniec 2018 roku.

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

w tys. zł	Wg stanu na dzień		Zmiana	
	30.06.2019	31.12.2018	tys. zł	%
AKTYWA				
Kasa, operacje z Bankiem Centralnym	376 742	7 272 193	(6 895 451)	(94,8%)
Należności od banków	960 585	1 333 977	(373 392)	(28,0%)
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	5 672 463	2 237 076	3 435 387	153,6%
Pochodne instrumenty zabezpieczające	474	-	474	-

w tys. zł	Wg stanu na dzień		Zmiana	
	30.06.2019	31.12.2018	tys. zł	%
Inwestycyjne dłużne aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	19 836 965	14 241 363	5 595 602	39,3%
Inwestycje kapitałowe wyceniane metodą praw własności	-	10 399	(10 399)	(100,0%)
Inwestycje kapitałowe i pozostałe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	58 444	48 768	9 676	19,8%
Należności od klientów	22 111 273	21 949 014	162 259	0,7%
Rzeczowe aktywa trwałe	500 391	364 261	136 130	37,4%
Wartości niematerialne	1 411 431	1 418 794	(7 363)	(0,5%)
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	1 423	1 744	(321)	(18,4%)
Aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego	249 266	204 207	45 059	22,1%
Inne aktywa	297 706	222 918	74 788	33,5%
Aktywa razem	51 477 163	49 304 714	2 172 449	4,4%
ZOBOWIĄZANIA				
Zobowiązania wobec banków	4 337 702	1 402 233	2 935 469	209,3%
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	1 739 793	1 609 382	130 411	8,1%
Pochodne instrumenty zabezpieczające	4 064	-	4 064	-
Zobowiązania wobec klientów	37 013 996	38 334 345	(1 320 349)	(3,4%)
Rezerwy	32 702	29 984	2 718	9,1%
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	47 788	66 297	(18 509)	(27,9%)
Inne zobowiązania	1 524 820	805 723	719 097	89,2%
Zobowiązania razem	44 700 865	42 247 964	2 452 901	5,8%
KAPITAŁ WŁASNY				
Kapitał zakładowy	522 638	522 638	-	-
Kapitał zapasowy	3 003 290	3 003 290	-	-
Kapitał z aktualizacji wyceny	100 018	84 372	15 646	18,5%
Pozostałe kapitały rezerwowe	2 871 374	2 883 838	(12 464)	(0,4%)
Zyski zatrzymane	278 978	562 612	(283 634)	(50,4%)
Kapitał własny razem	6 776 298	7 056 750	(280 452)	(4,0%)
Zobowiązania i kapitał własny, razem	51 477 163	49 304 714	2 172 449	4,4%

2.2.1 Aktywa

Należności od klientów brutto

w tys. zł	Wg stanu na dzień		Zmiana	
	30.06.2019	31.12.2018	tys. zł	%
Niebankowe instytucje finansowe	2 085 263	2 148 206	(62 943)	(2,9%)
Niefinansowe podmioty gospodarcze	13 089 693	12 881 440	208 253	1,6%
Klienci indywidualni	7 675 172	7 535 018	140 154	1,9%
Jednostki budżetowe	53 977	50 907	3 070	6,0%
Instytucje niekomercyjne	2	3	(1)	(33,3%)
Należności od klientów brutto, razem	22 904 107	22 615 574	288 533	1,3%

Należności od klientów netto

w tys. zł	Wg stanu na dzień		Zmiana	
	30.06.2019	31.12.2018	tys. zł	%
Należności od podmiotów sektora finansowego	2 083 868	2 146 815	(62 947)	(2,9%)
Należności od podmiotów sektora niefinansowego, z tego:	20 027 405	19 802 199	225 206	1,1%
Klientów instytucjonalnych*	12 784 038	12 644 282	139 756	1,1%
Klientów indywidualnych, z tego:	7 243 367	7 157 917	85 450	1,2%
należności niezabezpieczone	5 490 199	5 508 151	(17 952)	(0,3%)
kredyty hipoteczne	1 753 168	1 649 766	103 402	6,3%
Należności od klientów netto, razem	22 111 273	21 949 014	162 259	0,7%

*Klienci instytucjonalni obejmują przedsiębiorstwa, sektor publiczny, spółki państwowe i prywatne, spółdzielnie, przedsiębiorstwa indywidualne, instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych.

W I półroczu 2019 roku należności netto od klientów wyniosły 22,1 mld zł i były nieznacznie wyższe o 162,3 mln zł (tj. 0,7%) w porównaniu do końca 2018 roku. Wzrost wynikał przede wszystkim ze zwiększenia akcji kredytowej dla klientów sektora niefinansowego (+225,2 mln zł, tj. 1,1%). Należności w sektorze niefinansowym wzrosły zarówno po stronie klientów instytucjonalnych (139,8 mln zł, tj. 1,1%, wzrost nastąpił w segmentach klientów globalnych i bankowości przedsiębiorstw) jak i klientów detalicznych (85,4 mln zł, tj. 1,2%, za sprawą wyższego salda kredytów hipotecznych).

Portfel dłużnych papierów wartościowych

w tys. zł	Wg stanu na dzień		Zmiana	
	30.06.2019	31.12.2018	tys. zł	%
Obligacje skarbowe, w tym:	19 994 230	14 935 516	5 058 714	33,9%
obligacje zabezpieczone w rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	1 910 342	-	1 910 342	-
Obligacje banków	1	1	-	0,0%
Obligacje emitowane przez podmioty finansowe	705 666	237 018	468 648	197,7%
Bony pieniężne NBP	3 299 582	-	3 299 582	-
Dłużne papiery wartościowe, razem	23 999 479	15 172 535	8 826 944	58,2%

Saldo portfela dłużnych papierów wartościowych wzrosło na koniec I półrocza 2019 roku 8,8 mld zł (tj. o 58,2%). Wynikało to ze zwiększenia pozycji w obligacjach skarbowych oraz w bonach pieniężnych NBP.

2.2.2 Zobowiązania

Zobowiązania wobec klientów

w tys. zł	Wg stanu na dzień		Zmiana	
	30.06.2019	31.12.2018	tys. zł	%
Depozyty podmiotów sektora finansowego	6 621 005	7 040 000	(418 995)	(6,0%)
Depozyty podmiotów sektora niefinansowego, z tego:	30 143 806	31 057 448	(913 642)	(2,9%)
niefinansowych podmiotów gospodarczych	15 061 091	15 012 645	48 446	0,3%
instytucji niekomercyjnych	348 629	395 005	(46 376)	(11,7%)
klientów indywidualnych	12 430 932	11 903 332	527 600	4,4%
jednostek budżetowych	2 303 154	3 746 466	(1 443 312)	(38,5%)
Pozostałe zobowiązania	249 185	236 897	12 288	5,2%
Zobowiązania wobec klientów, razem	37 013 996	38 334 345	(1 320 349)	(3,4%)
Depozyty podmiotów sektora finansowego i niefinansowego, z tego:				
złotowe	27 166 123	29 288 119	(2 121 996)	(7,2%)
walutowe	9 598 688	8 809 329	789 359	9,0%
Depozyty podmiotów sektora finansowego i niefinansowego, razem	36 764 811	38 097 448	(1 332 637)	(3,5%)

W I półroczu 2019 roku zobowiązania wobec klientów stanowiły dominujące źródło finansowania działalności Grupy i wynosiły 71,9% zobowiązań i kapitału własnego Grupy. Wartość zobowiązań wobec klientów na koniec czerwca 2019 roku wyniosła 37,0 mld zł i była niższa o 1,3 mld zł (tj. 3,4%) w porównaniu do końca 2018 roku, co wynikało ze spadku depozytów w segmencie publicznym o 1,4 mld zł (tj. o 38,5%) – sezonowo wyższy na koniec roku i w sektorze finansowym o 419 mln zł (tj. o 6,0%). Z drugiej strony depozyty w sektorze niefinansowym po stronie klientów indywidualnych wzrosły o 527,6 mln zł, tj. 4,4% w stosunku do końca 2018 roku.

2.2.3 Źródła pozyskiwania funduszy i ich wykorzystanie

w tys. zł	30.06.2019	31.12.2018
Fundusze pozyskane		
Fundusze banków	4 337 702	1 402 233
Fundusze klientów	37 013 996	38 334 345
Fundusze własne łącznie z wynikiem finansowym	6 776 298	7 056 750
Pozostałe fundusze	3 349 167	2 511 386
Fundusze pozyskane, razem	51 477 163	49 304 714
Wykorzystanie funduszy		
Należności od banków	960 585	1 333 977
Należności od klientów	22 111 273	21 949 014
Papiery wartościowe, udziały i inne aktywa finansowe	25 568 346	16 537 606
Pozostałe wykorzystanie	2 836 959	9 484 117
Wykorzystanie funduszy, razem	51 477 163	49 304 714

2.3 Kapitały własne

W porównaniu z końcem 2018 roku wartość kapitałów własnych (bez wyniku finansowego) Grupy na koniec I półrocza 2019

roku wzrosła o 165,8 mln zł (tj. 2,6%) z powodu zatrzymania 25% zysku z 2018 roku (tj. 163,3 mln zł), częściowo skompensowany przez zmiany wynikające z zastosowania MSSF9.

Kapitały własne

w tys. zł	Wg stanu na dzień		Zmiana	
	30.06.2019	31.12.2018	tys. zł	%
Kapitał zakładowy	522 638	522 638	-	-
Kapitał zapasowy	3 003 290	3 003 290	-	-
Kapitał rezerwowy	2 334 622	2 347 028	(12 406)	(0,5%)
Kapitał z aktualizacji wyceny	100 018	84 372	15 646	18,5%
Fundusz ogólnego ryzyka bankowego	540 200	540 200	-	-
Pozostałe kapitały	82 904	(79 630)	162 534	(204,1%)
Kapitały własne ogółem	6 583 672	6 417 898	165 774	2,6%

Poziom kapitałów jest w pełni wystarczający do zachowania bezpieczeństwa finansowego instytucji, zgromadzonych w niej depozytów, a także całkowicie zapewniający możliwości rozwoju Grupy.

2.4 Realizacja prognozy wyników na 2019 rok

Bank – jednostka dominująca nie przekazywał do publicznej wiadomości prognozy wyników na 2019 rok.

VI. Działalność Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A. w I półroczu 2019 roku

1. Kredyty i inne zaangażowania obciążone ryzykiem

1.1 Akcja kredytowa

Polityka kredytowa w Grupie jest spójna i obejmuje Bank jako jednostkę dominującą wraz ze swoimi spółkami zależnymi (DMBH, Handlowy-Leasing Sp. z o.o.) z wyłączeniem podmiotów specjalnego przeznaczenia (tzw. wehikułów inwestycyjnych), spółek w likwidacji bądź upadłości, a także jednostek nieprowadzących bieżącej, statutowej działalności. Polityka oparta jest o aktywne zarządzanie portfelowe i precyzyjnie określone rynki docelowe, zaprojektowane w celu ułatwienia analizy ekspozycji oraz ryzyka kredytowego w ramach danej branży działalności klienta. Kredytobiorcy podlegają stałemu monitoringowi w celu możliwie wczesnego wykrycia symptomów pogarszania się zdolności kredytowej oraz wdrożenia działań naprawczych.

W I półroczu 2019 roku Grupa w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym skupiła się głównie na:

- wspieraniu wzrostu aktywów;
- optymalizacji procesu kredytowego oraz dostosowywaniu oferty kredytowej Grupy do sytuacji rynkowej;
- utrzymaniu wysokiej jakości portfela kredytowego;
- efektywnej alokacji kapitału;
- doskonaleniu procesów zarządzania ryzykiem modeli stosowanych do pomiaru ryzyka kredytowego;
- kontynuacji rozwoju metod pomiaru ryzyka kredytowego.

Należności kredytowe od klientów brutto

w tys. zł	Wg stanu na dzień		Zmiana	
	30.06.2019	31.12.2018	tys. zł	%
Należności złotowe	19 622 353	19 146 512	475 841	2,5%
Należności walutowe	3 281 754	3 469 062	(187 308)	(5,4%)
Razem	22 904 107	22 615 574	288 533	1,3%
Należności od podmiotów sektora niefinansowego	20 818 844	20 467 368	351 476	1,7%
Należności od podmiotów sektora finansowego	2 085 263	2 148 206	(62 943)	(2,9%)
Razem	22 904 107	22 615 574	288 533	1,3%

Na dzień 30 czerwca 2019 roku należności kredytowe brutto od klientów wyniosły 22,9 mld zł, co stanowiło wzrost o 1,3% w stosunku do 31 grudnia 2018 roku.

Udział kredytów w walutach obcych wynoszący w grudniu 2018 roku 15,3% spadł do poziomu 14,3% wg stanu na dzień 30 czerwca 2019 roku. Podkreślić należy, iż Grupa nie udziela kredytów w walutach obcych klientom indywidualnym, a jedynie podmiotom gospodarczym, które dysponują strumieniem przychodów w walucie kredytu, lub podmiotom, które zdaniem Grupy, są zdolne przewidzieć lub zaabsorbować ryzyko walutowe bez znaczącego narażenia swojej kondycji finansowej. Grupa

monitoruje na bieżąco koncentrację ekspozycji kredytowych w celu uniknięcia sytuacji, w której portfel jest uzależniony od niewielkiej liczby klientów.

Koncentracja zaangażowań wobec branż*

Branża gospodarki według PKD	30.06.2019		31.12.2018	
	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %
Handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi	4 640 248	17,02%	4 695 370	17,48%
Finansowa działalność usługowa, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych	2 573 329	9,44%	3 385 386	12,61%
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	2 490 455	9,14%	2 760 531	10,28%
Działalność firm centralnych (head offices); doradztwo związane z zarządzaniem	1 235 719	4,53%	1 028 293	3,83%
Handel detaliczny, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi	1 138 376	4,18%	1 084 312	4,04%
Produkcja artykułów spożywczych	1 115 950	4,09%	1 065 354	3,97%
Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń	1 009 760	3,70%	929 839	3,46%
Górnictwo rud metali	963 064	3,53%	939 402	3,50%
Produkcja urządzeń elektrycznych	912 325	3,35%	673 491	2,51%
Wytwarzanie i przetwarzanie koksu i produktów rafinacji ropy naftowej	859 800	3,15%	893 827	3,33%
Pierwsze "10" branż gospodarki	16 939 026	62,14%	17 455 805	65,00%
Pozostałe branże	10 320 392	37,86%	9 398 855	35,00%
Razem	27 259 418	100,00%	26 854 660	100,00%

*Zaangażowanie bilansowe i pozabilansowe brutto wobec klientów instytucjonalnych (w tym banków) wg stanu na dzień 30.06.2019. Dane na dzień 31.12.2018 stanowią dane porównawcze i nie obrazują koncentracji zaangażowań na dzień 31.12.2018.

1.2 Jakość portfela kredytowego

Należności Grupy przypisywane są do odpowiedniego portfela w zależności od istniejącego zagrożenia utraty wartości: portfel należności bez rozpoznanej utraty wartości (Etap 1 i Etap 2) oraz portfel należności z rozpoznaną utratą wartości (Etap 3). Ekspozycje z portfela z rozpoznaną utratą wartości, określone jako istotne podlegają ocenie indywidualnej, zaś dla ekspozycji, które nie są indywidualnie istotne ocena utraty wartości dokonywana jest na bazie analizy grupowej.

Należności od klientów w podziale na należności bez rozpoznanej utraty wartości oraz z rozpoznaną utratą wartości

w tys. zł	30.06.2019	31.12.2018	Zmiana	
			tys. zł	%
Należności bez rozpoznanej utraty wartości (Etap 1), w tym:	20 157 554	20 246 985	(89 431)	(0,4%)
instytucji finansowych	2 085 256	2 148 206	(62 950)	(2,9%)
podmiotów sektora niefinansowego	18 072 298	18 098 779	(26 481)	(0,1%)
klientów instytucjonalnych*	11 704 419	11 752 193	(47 774)	(0,4%)
klientów indywidualnych	6 367 879	6 346 586	21 293	0,3%
Należności bez rozpoznanej utraty wartości (Etap 2), w tym:	1 750 189	1 642 100	108 089	6,6%
podmiotów sektora niefinansowego	1 750 182	1 642 100	108 082	6,6%
klientów instytucjonalnych*	874 564	832 118	42 446	5,1%
klientów indywidualnych	875 618	809 982	65 636	8,1%
Należności z rozpoznaną utratą wartości (Etap 3), w tym:	939 545	669 671	269 874	40,3%
podmiotów sektora niefinansowego	939 545	669 671	269 874	40,3%
klientów instytucjonalnych*	507 871	291 221	216 650	74,4%
klientów indywidualnych	431 674	378 450	53 224	14,1%
Należności z tytułu zapadłych transakcji instrumentami pochodnymi (Etap 3)	56 819	56 818	1	0,0%
Należności od klientów brutto razem, w tym:	22 904 107	22 615 574	288 533	1,3%
podmiotów sektora niefinansowego	20 762 025	20 410 550	351 475	1,7%
klientów instytucjonalnych*	13 086 854	12 875 532	211 322	1,6%
klientów indywidualnych	7 675 171	7 535 018	140 153	1,9%
Odpisy z tytułu oczekiwanej straty kredytowej, w tym:	(792 834)	(666 560)	(126 274)	18,9%
na należności z tytułu zapadłych transakcji instrumentami pochodnymi	(50 771)	(50 859)	88	(0,2%)
Należności od klientów netto, razem	22 111 273	21 949 014	162 259	0,7%
Wskaźnik pokrycia odpisami z tytułu oczekiwanej straty kredytowej należności z rozpoznaną utratą wartości**	79,0%	91,9%		

w tys. zł	30.06.2019	31.12.2018	Zmiana	
			tys. zł	%
klientów instytucjonalnych*	60,8%	81,5%		
klientów indywidualnych	100,0%	99,6%		
Wskaźnik kredytów nieobsługiwanych (NPL)	4,1%	3,0%		

*Klienci instytucjonalni obejmują przedsiębiorstwa, sektor publiczny, spółki państwowe i prywatne, spółdzielnie, przedsiębiorstwa indywidualne, instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych.

**Zgodnie z wytycznymi Transition Resource Group for Impairment of Financial Instruments wartość należności w Etapu 3 prezentacyjnie powinna zostać powiększona o naliczone odsetki kontraktowe w łącznej kwocie 423 549 tys. zł. (na koniec 2018 roku kwocie 411 529 tys. zł)..

W I półroczu 2019 roku wskaźnik pokrycia odpisami z tytułu oczekiwanych strat kredytowych należności z rozpoznaną utratą wartości spadł o 12,9 pkt. proc. w porównaniu do końca 2018 roku i wyniósł 79,0%.

Udział kredytów nieobsługiwanych na koniec czerwca 2019 roku stanowił 4,1% portfela należności brutto od klientów, pozostając poniżej średniej dla sektora bankowego.

Na dzień 30 czerwca 2019 roku odpisy z tytułu oczekiwanej straty kredytowej portfela wynosiły 792,8 mln zł, co stanowiło wzrost o 126,3 mln zł (tj. o 18,9%) w porównaniu do końca grudnia 2018 roku. Wzrost odpisów z tytułu oczekiwanej straty kredytowej w stosunku do końca 2018 roku miał miejsce głównie w grupie należności z rozpoznaną utratą wartości i wynika z trudności finansowych pojedynczych klientów z segmentu Bankowości Przedsiębiorstw.

Odpisy z tytułu oczekiwanej straty kredytowej na należności kredytowe od klientów

w tys. zł	Wg stanu na dzień		Zmiana	
	30.06.2019	31.12.2018	tys. zł	%
Odpisy z tytułu oczekiwanej straty kredytowej aktywów finansowych, w tym:				
Odpisy z tytułu oczekiwanej straty kredytowej aktywów finansowych - Etap 1	54 770	56 110	(1 340)	(2,4%)
Odpisy z tytułu oczekiwanej straty kredytowej aktywów finansowych - Etap 2	80 803	74 776	6 027	8,1%
Odpisy z tytułu oczekiwanej straty kredytowej aktywów finansowych - Etap 3	657 261	535 674	121 587	22,7%
Razem odpisy z tytułu oczekiwanej straty kredytowej, razem	792 834	666 560	126 274	18,9%
Wskaźnik pokrycia odpisami z tytułu oczekiwanej straty kredytowej należności z utratą wartości ogółem	79,0%	91,9%		

Zdaniem Zarządu obecny poziom odpisów z tytułu oczekiwanej straty kredytowej właściwie odzwierciedla zaobserwowany wzrost salda należności oraz oczekiwaną utratę wartości portfela, biorąc pod uwagę zdyskontowaną prognozę przepływów związanych ze spłatą należności.

1.3 Zaangażowania z tytułu udzielonych zobowiązań warunkowych

Na dzień 30 czerwca 2019 roku zaangażowanie z tytułu zobowiązań warunkowych udzielonych przez Grupę wyniosło 17,7 mld zł, co oznacza wzrost o 0,9 mld zł (tj. 5,1%) w stosunku do końca 2018 roku. Największy udział w udzielonych zobowiązaniach warunkowych ogółem mają kredyty przyrzeczone (tj. 85%). Na kredyty przyrzeczone składają się przyrzeczone, ale niewykorzystane linie kredytowe oraz niewykorzystane linie kredytowe w rachunku bieżącym.

Zobowiązania warunkowe udzielone

w tys. zł	Wg stanu na dzień		Zmiana	
	30.06.2019	31.12.2018	tys. zł	%
Gwarancje	2 406 399	2 589 013	(182 614)	(7,1%)
Akredytywy własne	132 996	137 669	(4 673)	(3,4%)
Akredytywy obce potwierdzone	1 770	-	1 770	-
Kredyty przyrzeczone	15 069 532	14 023 057	1 046 475	7,5%
Pozostałe	49 225	47 587	1 638	3,4%
Razem	17 659 922	16 797 326	862 596	5,1%
Rezerwy na udzielone zobowiązania warunkowe	28 367	26 481	1 886	7,1%
Wskaźnik pokrycia rezerwami	0,16%	0,16%		

Łączna kwota zabezpieczeń ustanowionych na rachunkach lub aktywach kredytobiorców Banku wyniosła na dzień 30 czerwca 2019 roku 5 000 mln zł, natomiast na dzień 31 grudnia 2018 roku 4 385 mln zł.

Na koniec I półroczu 2019 roku łączna wartość udzielonych przez Bank lub jednostkę od niego zależną poręczeń i gwarancji jednemu podmiotowi lub jednostce od niego zależnej nie przekraczała 10% kapitałów własnych Grupy.

2. Fundusze zewnętrzne

Według stanu na koniec czerwca 2019 roku łączna wartość funduszy zewnętrznych Grupy pozyskanych od banków wyniosła 4,3 mld zł i była o 2,9 mld zł (tj. 209,3%) wyższa w porównaniu do końca grudnia 2018 roku.

Łączna wartość funduszy pozyskanych od klientów wyniosła 37,0 mld zł na koniec I półroczu 2019 roku i była o 1,3 mld zł (tj. 3,4%) niższa od bazy depozytowej na koniec 2018 roku, głównie z powodu niższego salda depozytów jednostek

budżetowych (1,4 mld zł, tj. 38,5%), częściowo skompensowany przez wzrost depozytów klientów indywidualnych (o 0,5 mld zł, tj. 4,4% w porównaniu do końca 2018 roku).

Fundusze pozyskane od banków

w tys. zł	Wg stanu na dzień		Zmiana	
	30.06.2019	31.12.2018	tys. zł	%
Rachunki bieżące	2 354 058	912 995	1 441 063	157,8%
Depozyty terminowe	1 541 258	162 737	1 378 521	847,1%
Kredyty i pożyczki otrzymane	-	1 326	(1 326)	(100,0%)
Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	158 860	115 208	43 652	37,9%
Inne zobowiązania	283 526	209 967	73 559	35,0%
Fundusze pozyskane od banków, razem	4 337 702	1 402 233	2 935 469	209,3%

Fundusze pozyskane od klientów

w tys. zł	Wg stanu na dzień		Zmiana	
	30.06.2019	31.12.2018	tys. zł	%
Depozyty podmiotów sektora finansowego				
Rachunki bieżące	1 193 242	704 512	488 730	69,4%
Depozyty terminowe	5 427 763	6 335 488	(907 725)	(14,3%)
	6 621 005	7 040 000	(418 995)	(6,0%)
Depozyty podmiotów sektora niefinansowego				
Rachunki bieżące, z tego:	24 069 540	24 987 518	(917 978)	(3,7%)
klientów korporacyjnych	12 332 341	11 930 693	401 648	3,4%
klientów indywidualnych	9 579 307	9 380 065	199 242	2,1%
jednostek budżetowych	2 157 892	3 676 760	(1 518 868)	(41,3%)
Depozyty terminowe, z tego:	6 074 266	6 069 930	4 336	0,1%
klientów korporacyjnych	3 077 379	3 476 957	(399 578)	(11,5%)
klientów indywidualnych	2 851 625	2 523 267	328 358	13,0%
jednostek budżetowych	145 262	69 706	75 556	108,4%
	30 143 806	31 057 448	(913 642)	(2,9%)
Depozyty razem	36 764 811	38 097 448	(1 332 637)	(3,5%)
Pozostałe zobowiązania				
Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	7 792	-	7 792	100,0%
Inne zobowiązania, w tym:	241 393	236 897	4 496	1,9%
zabezpieczenia pieniężne	168 205	121 416	46 789	38,5%
depozyty zabezpieczające	38 690	66 583	(27 893)	(41,9%)
Pozostałe zobowiązania razem	249 185	236 897	12 288	5,2%
Zobowiązania wobec klientów, razem	37 013 996	38 334 345	(1 320 349)	(3,4%)

3. Segment Bankowości Instytucjonalnej

3.1 Podsumowanie wyników segmentu

w tys. zł	I półrocze 2019	I półrocze 2018	Zmiana	
			tys. zł	%
Wynik z tytułu odsetek	248 955	251 723	(2 768)	(1,1%)
Wynik z tytułu opłat i prowizji	148 827	144 988	3 839	2,6%
Przychody z tytułu dywidend	1 262	1 032	230	22,3%
Wynik na handlowych instrumentach finansowych i rewaluacji	174 103	178 677	(4 574)	(2,6%)
Wynik na inwestycyjnych dłużnych aktywach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	54 147	79 193	(25 046)	(31,6%)
Wynik na inwestycjach kapitałowych i pozostałych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	12 274	6 792	5 482	80,7%
Wynik na rachunkowości zabezpieczeń	(758)	3 682	(4 440)	-
Wynik na pozostałych przychodach i kosztach operacyjnych	5 812	5 016	796	15,9%

w tys. zł	I półrocze 2019	I półrocze 2018	Zmiana	
			tys. zł	%
Razem przychody	644 622	671 103	(26 481)	(3,9%)
Koszty działania i koszty ogólnego zarządu oraz amortyzacja	(320 886)	(280 121)	(40 765)	14,6%
Wynik z tytułu zbycia pozostałych aktywów	1	(836)	837	-
Wynik z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	(81 995)	(7 254)	(74 741)	1 030,3%
Udział w zyskach (stratach) netto podmiotów wycenianych metodą praw własności	-	255	(255)	(100,0%)
Podatek od niektórych instytucji finansowych	(32 264)	(30 925)	(1 339)	4,3%
Zysk brutto	209 478	352 222	(142 744)	(40,5%)
Koszty/Dochody	50%	42%		

Na kształtowanie się wyniku brutto Segmentu Bankowości Instytucjonalnej w I półroczu 2019 roku w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego wpływ miały w szczególności:

- spadek wyniku odsetkowego o 2,8 mln zł r./r. z powodu wzrostu kosztów odsetkowych przede wszystkim w obszarze międzybankowym, z powodu wzrostu średniego wolumenu zobowiązań od banków, częściowo skompensowane przez wyższe przychody odsetkowe, przede wszystkim od papierów wartościowych;
- wzrost wyniku z tytułu opłat i prowizji o 3,8 mln zł r./r., przede wszystkim dzięki wyższemu wolumenowi biznesowym w obszarze działalności powierniczej i transakcyjnej;
- wzrost kosztów działania o 40,8 mln zł r./r. z powodu wyższych kosztów na fundusz restrukturyzacji w ramach Bankowego Funduszu Gwarancyjnego i wyższym kosztom technologicznym;
- wzrost odpisów netto na utratę wartości aktywów finansowych (82,0 mln zł utworzenia odpisów netto w I półroczu 2019 roku wobec 7,3 mln zł utworzenia odpisów netto w analogicznym okresie roku poprzedniego) głównie w wyniku dokonania odpisu aktualizującego na klientów z segmentu Bankowości Przedsiębiorstw.

3.2 Bankowość instytucjonalna i inwestycyjna oraz rynki kapitałowe

3.2.1 Bankowość instytucjonalna

W zakresie bankowości instytucjonalnej Grupa świadczy kompleksowe usługi finansowe największym polskim przedsiębiorstwom oraz strategicznym przedsiębiorstwom z silnym potencjałem wzrostu, jak również dla największych instytucji finansowych oraz spółek z sektora publicznego.

Na koniec I półrocza 2019 roku liczba klientów instytucjonalnych (obejmująca klientów strategicznych, globalnych i bankowości przedsiębiorstw) wyniosła 5,6 tys. W ramach bankowości przedsiębiorstw (małe i średnie firmy, duże przedsiębiorstwa i sektor publiczny) Grupa obsługiwała na koniec I półrocza 2019 roku 3,2 tys. klientów.

Cechą wspólną klientów bankowości instytucjonalnej jest ich zapotrzebowanie na zaawansowane produkty finansowe oraz doradztwo w zakresie usług finansowych. Grupa zapewnia w tym obszarze koordynację oferowanych produktów z zakresu bankowości inwestycyjnej, skarbu i zarządzania środkami finansowymi oraz przygotowuje oferty kredytowe różnorodnych form finansowania. Innowacyjność i konkurencyjność w zakresie oferowanych nowoczesnych struktur finansowania jest wynikiem połączenia wiedzy i doświadczenia Grupy, a także współpracy w ramach globalnej struktury Citigroup.

Poniższa tabela przedstawia stany aktywów i zobowiązań w poszczególnych segmentach w ujęciu zarządczym.

Aktywa

mln zł	30.06.2019	31.12.2018	30.06.2018	Zmiana		Zmiana	
				(1)/(2)		(1)/(3)	
				zł	%	zł	%
Przedsiębiorstwa, w tym:	5 156	4 773	4 964	383	8%	192	4%
Małe i średnie firmy	1 598	1 582	1 591	16	1%	7	0%
Duże przedsiębiorstwa	3 558	3 192	3 374	366	11%	184	5%
Sektor Publiczny	96	50	68	46	92%	28	41%
Klienci Globalni	4 102	3 782	3 400	320	8%	702	21%
Klienci Korporacyjni	4 687	5 592	5 092	-905	(16%)	-405	(8%)
Bankowość Instytucjonalna	14 041	14 198	13 524	-157	(1%)	517	4%

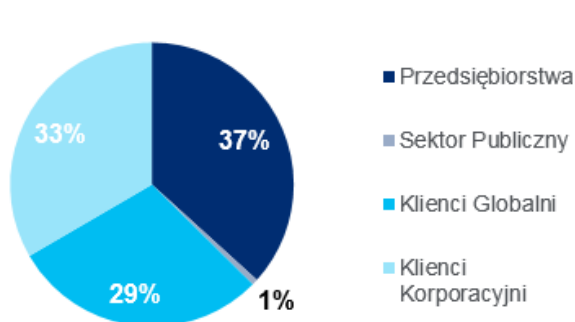
Zobowiązania

mln zł	30.06.2019	31.12.2018	30.06.2018	Zmiana		Zmiana	
				(1)/(2)		(1)/(3)	
				zł	%	zł	%
Przedsiębiorstwa, w tym:	3 950	4 376	4 062	-426	(10%)	-112	(3%)

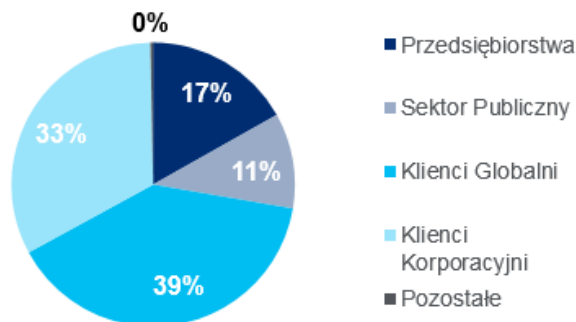
mln zł	30.06.2019	31.12.2018	30.06.2018	Zmiana		Zmiana	
				(1)/(2)		(1)/(3)	
				(1)	(2)	(3)	zł
Małe i średnie firmy	2 316	2 209	2 081	107	5%	235	11%
Duże przedsiębiorstwa	1 633	2 167	1 981	-534	(25%)	-348	(18%)
Sektor Publiczny	2 544	4 083	2 122	-1 539	(38%)	422	20%
Klienci Globalni	9 227	8 484	6 855	743	9%	2 372	35%
Klienci Korporacyjni	7 648	8 645	7 554	-997	(12%)	94	1%
Pozostałe*	75	69	70	6	9%	5	7%
Razem Bankowość Korporacyjna i Bankowość Przedsiębiorstw	23 443	25 657	20 663	-2 214	(9%)	2 780	13%

*Pozycja „Pozostałe” obejmuje m.in. klientów objętych restrukturyzacją oraz klientów spółki Handlowy - Leasing sp. z o.o.

Struktura aktywów Bankowości Instytucjonalnej wg stanu na 30.06.2019

Struktura pasywów Bankowości Instytucjonalnej wg stanu na 30.06.2019

Kluczowe transakcje i osiągnięcia w obszarze Bankowości Instytucjonalnej w I połowie 2019 roku:

- W I półroczu 2019 roku, w ramach rozwoju współpracy ze strategicznymi klientami, Bank pomyślnie zrealizował istotne transakcje w zakresie finansowania, tj. m.in.:
- podpisanie przez Bank Handlowy w Warszawie oraz Citibank N.A., Oddział w Londynie, działający jako Kredytodawca, Bank Wiodący Organizator i Prowadzący Księgi, konsorcjalnej umowy kredytowej z klientem z branży e-commerce z całkowitą kwotą zaangażowania Banku 180 mln zł.
- Ponadto, konsekwentnie realizując strategię wsparcia swoich klientów, Bank podpisał również:
  - Dwadzieścia jeden umów kredytu długoterminowego, w których całkowity udział Banku wyniósł 1,317 mln zł;
  - Dwadzieścia dwie umowy kredytu w rachunku bieżącym, kredytu rewolwingowego oraz linii pod akredytywę lub linię wielozadaniową, na łączną kwotę 455 mln zł;
  - Pięć promes w kwocie 86 mln zł;
  - Dwie umowy na finansowanie dostawców lub należności na łączną kwotę 30 mln zł;
  - Dwie gwarancje w kwocie 123 mln zł;
  - Umowę na podwyższenie faktoringu odwróconego o 13 mln zł.
- Jednocześnie, realizując strategię pozyskiwania nowych klientów oraz dzięki wsparciu sieci globalnej, jak również dzięki zestawowi unikatowych rozwiązań technologicznych, Bank w pierwszej połowie 2019 roku nawiązał z dwunastoma klientami współpracę na kompleksową obsługę bankową oraz poszerzył współpracę z dotychczasowymi klientami;
- Akwizycja klientów w I półroczu 2019 roku: w segmencie Bankowości Przedsiębiorstw Bank pozyskał 177 nowych klientów w I półroczu 2019 roku, w tym 42 Dużych Przedsiębiorstw, 133 Małych i Średnich Przedsiębiorstw oraz 2 jednostki Sektora Publicznego. W ramach segmentów klientów strategicznych i globalnych Bank pozyskał 13 relacji klientowskich.

3.2.2 Osiągnięcia Sub-Sektora Rynków Finansowych

- Bank pozostaje w czołówce banków w zakresie obrotów na rynku kasowym. Na początku tego roku zdobył tytuł Lidera Rynku Kasowego Treasury BondSpot Poland za 2018 rok.
- Platforma CitiFX Pulse cieszy się nieustannie rosnącym zaufaniem klientów. Dzięki swojej innowacyjności i funkcjonalności jest rozwiązaniem wykorzystywanym w przypadku około 80% wszystkich transakcji walutowych. Za pomocą Platformy klient może samodzielnie zawierać transakcje online w prosty i bezpieczny sposób, uzyskuje dostęp do kwotowań oraz informacji rynkowych 24 godziny na dobę. Zautomatyzowane rozwiązania FX, zarządzanie ekspozycją walutową, tworzenie raportów i potwierdzanie transakcji online pozwalają zaoszczędzić czas i usprawniają pracę działów finansowych.

- Bank kontynuuje rozwój elektronicznych kanałów sprzedaży instrumentów walutowych („eSolutions”), szczególnie narzędzia umożliwiające łączenie systemów finansowych klientów (ERP) z systemami Banku. Rozwiązania tej klasy umożliwiają klientom zwiększenie operacyjnej efektywności - natychmiastowy i bezobsługowy dostęp do produktów walutowych Banku oraz tworzą wspólną platformę wymiany informacji.
- W pierwszej połowie 2019 roku Bank był aktywny na rynku dłużnych papierów wartościowych oraz kredytów konsorcjalnych poprzez udział w następujących transakcjach:
  - Przeprowadzenie rynkowej emisji obligacji 5 oraz 10-letnich na łączną kwotę 2 mld zł dla KGHM Polska Miedź S.A.;
  - Przeprowadzenie dwóch emisji obligacji dla Europejskiego Banku Inwestycyjnego na łączną kwotę 1,750 mld zł o 6- oraz 5-letnim terminie zapadalności;
  - Przeprowadzenie emisji 4-letnich obligacji w kwocie 2 mld zł dla Banku Gospodarstwa Krajowego;
  - Udział jako jeden z kredytodawców w finansowaniu syndykowanym dla spółki z branży e-commerce;
  - Udział jako jeden z kredytodawców w finansowaniu konsorcjalnym dla spółki z branży FMCG;
  - Udział w roli organizatora, kredytodawcy i agenta kredytu w finansowaniu konsorcjalnym dla spółki z branży farmaceutycznej;
  - Udział w roli organizatora i kredytodawcy w finansowaniu konsorcjalnym dla spółki z branży medycznej;

3.2.3 Bankowość Transakcyjna

Citi Handlowy jest wiodącą instytucją świadczącą usługi bankowości transakcyjnej. Prestiżowy magazyn „Euromoney” już piąty rok z rzędu uznał obsługę transakcyjną Banku Citi Handlowy za najlepszą w Polsce. Wyróżnienie to przyznawane jest w oparciu o oceny klientów, którzy kolejny raz wskazali lidera w branży finansowej.

Aktualna oferta bankowości transakcyjnej obejmuje:

- Bankowość elektroniczną;
- Depozyty i rachunki bieżące;
- Produkty zarządzania płynnością;
- Przelewy zagraniczne;
- Produkty kartowe;
- Płatności i należności: Polecenie Zapłaty, SpeedCollect;
- Doradztwo unijne;
- Produkty finansowania handlu.

Bankowość elektroniczna

W związku z rozwojem nowoczesnych technologii w bankowości, a także w odpowiedzi na kompleksowe potrzeby klientów korzystających z rozwiązań elektronicznych i mobilnych usprawniono system CitiDirect BE. Skupiono się na automatyzacji i uproszczeniu procesu tworzenia i obsługi płatności. Wprowadzono nowe mechanizmy ułatwiające zarządzanie uprawnieniami użytkowników przez administratorów systemu, ograniczając konieczność wymiany tradycyjnej dokumentacji. Równolegle kontynuowano komercjalizację elektronicznej platformy wymiany dokumentacji – eWnioski.

Depozyty i rachunki bieżące

Jednym z najważniejszych elementów realizowania strategii Banku jest koncentracja na pozyskiwaniu i obsłudze rachunków operacyjnych. Rachunek bieżący umożliwia dostęp do pełnej palety produktów Citi Handlowy. Zgromadzone przez klienta środki pieniężne, które nie są wykorzystywane do finansowania bieżącej działalności, mogą zostać ulokowane w depozytach terminowych lub pozostać na rachunku bieżącym o podwyższonym oprocentowaniu. W ofercie Banku znajdują się także m.in. depozyty negocjowane, depozyty automatyczne i depozyty zablokowane.

Produkty zarządzania płynnością

Wykorzystanie rozwiązań do zarządzania płynnością pozwala na redukcję zadłużenia i zmniejszenie kosztów jego obsługi przy jednoczesnym utrzymaniu zdolności do bieżącego regulowania zobowiązań. Instrumenty zarządzania płynnością umożliwiają optymalizację przepływów finansowych w ramach jednego klienta lub jednej grupy kapitałowej. Bank oferuje możliwość optymalnego zarządzania nadwyżkami w nadpłynnych spółkach i firmach, które mają zwiększone zapotrzebowanie na kapitał. Wśród produktów zarządzania płynnością znajdują się:

- rachunek skonsolidowany,
- cash pool rzeczywisty,
- saldo netto.

Przelewy zagraniczne

Bank dysponuje kompleksowym i bardzo szerokim pakietem rozliczeń w ponad 130 walutach na całym świecie. Odpowiadając na potrzeby klientów, Bank promował ofertę rachunku wielowalutowego skierowaną do przedsiębiorców rozwijających swoją działalność handlową, importową oraz eksportową. Oferta płatności zagranicznych w walutach egzotycznych (takich jak: Juany Chińskie, Meksykańskie Peso, Rupie Indyjskie, Reale Brazylijskie) jest unikatowym rozwiązaniem na polskim rynku.

Produkty kartowe

W ramach rozwoju oferty produktów kartowych, Bank wdrożył nowe narzędzie – Wirtualną Akademię Klienta. Jest to interaktywna platforma dedykowana posiadaczom i administratorom Programów Kart Korporacyjnych, która została stworzona na bazie doświadczeń i w odpowiedzi na zgłaszane potrzeby klientów. Do dyspozycji jej użytkowników jest baza filmów instruktażowych wyjaśniających jak korzystać z platform kartowych, schematy cykli rozliczeniowych, repozytorium dokumentów oraz interaktywna prezentacja multimedialna z pełną ofertą Bankowości Transakcyjnej.

Bank udostępnił rozwiązania technologiczne oparte o komunikację z użyciem API dla klientów korzystających z kart przedpłaconych. W wyniku prac wybrani klienci oraz posiadacze kart przedpłaconych mogą w trybie rzeczywistym sprawdzić dostępne środki oraz historię transakcji wykonanych swoimi kartami. Rozwiązanie wspiera również procesy związane z zarządzaniem PINem oraz aktywacją i blokadą kart.

W obszarze kart biznes pilotowo uruchomiono rozwiązania umożliwiające klientom zarządzanie parametrami karty z poziomu aplikacji (zmiana limitu, aktywacja i blokada karty itp.). Dzięki temu klient nie musi dzwonić do Banku w celu złożenia tego rodzaju dyspozycji, co upraszcza procesy po obydwu stronach.

Kolejne rozwiązanie w obszarze kart biznes, którego implementacja została zakończona, to funkcjonalność pozwalająca na dynamiczną zmianę wysokości prowizji związanej z przewalutowaniem. Efektem prac jest znaczący wzrost przychodów dla tego koszyka produktów oferowanych klientom korporacyjnym.

W wyniku zmian w zakresie obsługi klientów korzystających z kart przedpłaconych wiele aktywności związanych dotychczas z telefoniczną obsługą klientów, np. zapytaniami o saldo, przeniesiono na kanały niewymagające kontaktu z pracownikiem Banku. Efektem jest nie tylko poprawa produktywności i efektywności procesów operacyjnych, ale też skrócenie czasu oczekiwania na rozmowę z konsultantem w sprawach faktycznie wymagających pilnej interwencji, takich jak np. blokada skradzionej karty. Odciążenie linii w zakresie tego typu zapytań to jeden z przykładów realizowanej przez Bank strategii digitalizacji procesów operacyjnych, pokazujący, że optymalizacja procesu może przynosić korzyści zarówno dla Banku jak i dla klientów.

Płatności i należności: Polecenie Zapłaty, SpeedCollect

Bank posiada w swojej ofercie wygodne i efektywne narzędzia służące do obsługi płatności oraz należności. Te nowoczesne rozwiązania zostały zaprojektowane z myślą o firmach i instytucjach posiadających masowych odbiorców swoich produktów i usług.

- Polecenie zapłaty

Narzędzie to pozwala na efektywne pozyskiwanie należności od płatników, przy jednoczesnym obniżeniu kosztów ich egzekwowania. Citi Handlowy jest liderem rynku w obsłudze polecenia zapłaty (realizuje najwięcej transakcji na rynku), a dodatkowo jako jedyny bank w Polsce posiada opcję powiadamiania SMS dla Płatników (Polecenie Zapłaty Komfort).

- SpeedCollect

SpeedCollect to usługa pozwalająca na automatyczne księgowanie należności dla wierzycieli – odbiorców masowych płatności. Bank oferuje także zaawansowane rozwiązania z zakresu uzgadniania należności (rekoncyliacja wpływów). Funkcjonalność rachunków wirtualnych pozwala na zakodowanie w numerze konta ważnych dla wierzyciela informacji, takich jak np. numer kontrahenta lub numer własnej jednostki handlowej, rozliczającej się z utargu. Liczba transakcji SpeedCollect zrealizowanych przez Citi Handlowy utrzymuje się na bardzo wysokim poziomie w tym segmencie rynku.

Doradztwo unijne

W pierwszej połowie 2019 roku klienci Banku aktywnie korzystali z oferowanego programu doradztwa unijnego oraz powiązanych z nim produktów kredytowych.

Największą popularnością wśród klientów cieszyły się poddziałania dedykowane dla przedsiębiorców w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020.

Produkty finansowania handlu

W pierwszym półroczu 2019 roku Bank zawarł z dużym Przedsiębiorstwem Energetycznym umowę na wystawianie gwarancji pod zabezpieczenie transakcji na Towarowej Gieldzie Energii. Wartość limitu gwarancyjnego wynosi 300 mln zł. W drugim kwartale 2019 roku, Departament Finansowania Handlu Citi Handlowy odnotował wzrost aktywów na poziomie 26% w porównaniu z poziomem aktywów w analogicznym okresie 2018 roku.

Wśród produktów obsługi handlu Bank ma w swojej ofercie szereg rozwiązań, takich jak akredytywy, gwarancje bankowe, inkaso, kredyt handlowy, program finansowania dostawców i dystrybutorów, a także faktoring.

Bank na życzenie klienta i w dostosowanej do jego potrzeb konfiguracji oferuje produkty finansowania handlu (faktoring/ finansowanie łańcucha dostaw) z wykorzystaniem mechanizmu podzielonej płatności. Dzięki dokładnemu śledzeniu projektów

zmian regulacyjnych oraz odpowiednio wczesnemu wdrażaniu zmian, Bank z sukcesem przygotowuje klientów, procesy oraz produkty do nowych wymagań regulacyjnych.

Departament Finansowania i Obsługi Handlu bardzo mocno wspiera swoich klientów w procesach digitalizacji. Jako jeden z pierwszych na rynku, Bank zaoferował swoim klientom eGwarancje oraz możliwości wykorzystywania Kwalifikowanego Podpisu Elektronicznego przy zawieraniu umów w Programach Finansowania Dostawców. Skutkiem rozwoju tych obszarów jest osiągnięcie wskaźnika udzielonych gwarancji w formie elektronicznej na poziomie 71,5% w czerwcu 2019 roku.

Bank utrzymuje wiodącą pozycję w obszarze finansowania łańcucha dostaw z udziałem w rynku przekraczającym 26%, zachowując przy tym drugą pozycję w tym obszarze (bazując na danych Polskiego Związku Faktorów za drugi kwartał 2019 roku).

Wszystkim działaniom, jakie prowadzi Bank w celu poprawy satysfakcji Klienta z oferowanych mu rozwiązań, towarzyszą okresowe ankiety sprawdzające zadowolenie klientów, w których Bank uzyskuje bardzo wysokie wskaźniki zadowolenia.

3.2.4 Usługi powiernicze i depozytariusza

Bank prowadzi działalność powierniczą na podstawie przepisów prawa polskiego i zgodnie z międzynarodowymi standardami usług powierniczych, oferowanych inwestorom i pośrednikom działającym na międzynarodowych rynkach papierów wartościowych. Bank potrafi sprostać wymogom największych i najbardziej wymagających klientów instytucjonalnych.

Bank świadczy usługi powiernicze dla krajowych i zagranicznych inwestorów instytucjonalnych oraz usługi banku depozytariusza dla krajowych funduszy emerytalnych i inwestycyjnych. Od wielu lat Citi Handlowy utrzymuje pozycję lidera na rynku banków depozytariuszy w Polsce.

W ramach regulaminowej działalności, na podstawie zezwolenia Komisji Papierów Wartościowych i Giełd (obecnie Komisja Nadzoru Finansowego), Bank prowadzi rachunki papierów wartościowych, rozlicza transakcje w obrocie papierami wartościowymi, zapewnia obsługę wypłat dywidend i odsetek, wycenę portfela aktywów, indywidualne raporty, a także aranżuje reprezentowanie klientów w walnych zgromadzeniach akcjonariuszy spółek publicznych. Bank prowadzi rachunki zbiorcze dla uprawnionych podmiotów zagranicznych. Ponadto Bank świadczy usługi prowadzenia rejestru zagranicznych papierów wartościowych, w ramach, których pośredniczy w rozliczaniu transakcji klientów krajowych na rynkach zagranicznych.

Bank oferuje również usługę operatora kont prowadzonych na imię klienta w Krajowym Depozycie Papierów Wartościowych S.A. (KDPW S.A.), polegającą na przekazywaniu dyspozycji otrzymanych od klienta do KDPW S.A. i odwrotnie - potwierzeń rozrachunku oraz wyciągów z kont podmiotowych otwartych w KDPW S.A. do klienta Banku. Usługa skierowana jest do zagranicznych instytucji finansowych, w szczególności depozytowo-rozrachunkowych (podmioty finansowe o statusie ICSD) i obejmuje operowanie rachunkami papierów wartościowych i rachunkami zbiorczymi takich podmiotów.

Bank utrzymał jedną z wiodących pozycji na rynku rozliczeń transakcji w obrocie papierami wartościowymi, realizowanych na rzecz zdalnych członków Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. i BondSpot S.A. Ponadto, Bank pozostawał aktywnym uczestnikiem rozliczeń transakcji zawieranych przez zagranicznych klientów instytucjonalnych na elektronicznej platformie obrotu dłużnymi papierami wartościowymi, działającej pod nazwą Treasury BondSpot Poland, zorganizowanej przez spółkę BondSpot S.A.

Według stanu na dzień 28 czerwca 2019 roku Bank prowadził ponad 14 tys. rachunków papierów wartościowych.

W tym samym czasie Bank pełnił obowiązki depozytariusza otwartych funduszy emerytalnych: Aviva OFE Aviva Santander, Nationale - Nederlanden OFE, dobrowolnych funduszy emerytalnych: Nationale - Nederlanden DFE, Generali DFE, a także dla Pracowniczego Funduszu Emerytalnego Orange Polska.

Bank pełnił również obowiązki depozytariusza funduszy inwestycyjnych, zarządzanych przez następujące towarzystwa funduszy inwestycyjnych: Santander TFI S.A., PKO TFI S.A., ESALIENS TFI S.A., Aviva Investors Poland TFI S.A., Templeton Asset Management (Poland) TFI S.A. oraz Skarbiec TFI S.A.

Bank kontynuował działania wspierające doskonalenie regulacji prawnych rynku papierów wartościowych. Przedstawiciel Banku pełnił funkcję Przewodniczącego Prezydium Rady Banków Depozytariuszy przy Związku Banków Polskich („Rada”) w czasie kolejnej, siódmej z rzędu, kadencji. W okresie sprawozdawczym członkowie Rady współpracowali nad uzgadnianiem rekomendacji dobrych praktyk odnośnie wykonywania obowiązków depozytariusza.

Rada brała aktywny udział w opiniowaniu innych projektów aktów prawnych, mających wpływ na działalność krajowych banków powierniczych. Wykorzystując własne zasoby, doświadczenie i kompetencje, pracownicy Banku we współpracy z Komisją Nadzoru Finansowego, KDPW S.A., KDPW CCP S.A. i Giełdą Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. uczestniczyli w konsultacjach nad wprowadzaniem nowych rozwiązań na polskim rynku kapitałowym w ramach prac zespołów roboczych powołanych przy Związku Banków Polskich, a także w pracach rynkowych grup roboczych. Rada brała między innymi aktywny udział w uzgadnianiu planu wdrożenia na rynku projektów związanych z dostosowaniem do przepisów dyrektywy Central Securities Depository Regulation (CSDR) oraz uczestniczyła w konsultacjach odnośnie stworzenia Strategii Rynku Kapitałowego.

3.2.5 Działalność maklerska

Grupa prowadzi działalność maklerską na rynku kapitałowym za pośrednictwem spółki Dom Maklerski Banku Handlowego S.A., w której Bank posiada 100-procentowy udział.

Na koniec I półroczu 2019 roku DMBH pełnił funkcję Animatora dla akcji 64 spółek notowanych na giełdzie w Warszawie (w tym 20 z WIG20). Stanowi to 14% akcji notowanych na warszawskim parkiecie na rynku podstawowym.

W I półroczu 2019 roku DMBH pośredniczył w ramach transakcji sesyjnych w 7,8% obrotów akcjami na rynku wtórnym. Wartość transakcji sesyjnych zawartych za pośrednictwem DMBH na rynku akcji na GPW wyniosła 15,2 mld zł i spadła o 6,7% w

stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego przy niższym o 4% poziomie obrotów na GPW. W omawianym okresie nastąpiła zmiana struktury obrotów sesyjnych na GPW – spadek udziału obrotów na rachunek klienta w obrotach ogółem a wzrost udziału obrotów na własny rachunek w obrotach ogółem. Wartość transakcji sesyjnych zrealizowanych przez DMBH w II kwartale 2019 roku w porównaniu do poprzedniego kwartału spadła o 6%, podczas gdy zmiana wartości obrotów na GPW w analogicznym okresie spadła o 10%.

Liczba rachunków inwestycyjnych prowadzonych przez DMBH na koniec I półrocza 2019 roku wynosiła 13,4 tys. i zmniejszyła się o 4,8% w stosunku do analogicznego okresu w 2018 roku, co wynikało w głównej mierze z zamknięcia rachunków nieaktywnych, oraz zwiększyła się o 0,3% w porównaniu z końcem I kwartału 2019 r.

W 2019 roku DMBH został wyróżniony za najwyższy udział lokalnego Członka Giełdy w obrotach sesyjnych na Rynku Głównym GPW w 2018 roku.

Wybrane dane finansowe na dzień 30.06.2019 roku

Nazwa spółki	Siedziba	Udział Banku w kapitale/głosach w WZ %	Suma bilansowa 30.06.2019 tys. zł	Kapitał własny 30.06.2019 tys. zł	Wynik finansowy netto za okres 01.01-30.06.2019 tys. zł
Dom Maklerski Banku Handlowego S.A.	Warszawa	100,00	598 851	98 195	631

Wybrane dane finansowe na dzień 30.06.2018 roku

Nazwa spółki	Siedziba	Udział Banku w kapitale/głosach w WZ %	Suma bilansowa 30.06.2018 tys. zł	Kapitał własny 30.06.2018 tys. zł	Wynik finansowy netto za okres 01.01-30.06.2018 tys. zł
Dom Maklerski Banku Handlowego S.A.	Warszawa	100,00	515 831	98 504	977

3.2.5 Działalność leasingowa

Produkty leasingowe pozostały w ofercie Banku i są oferowane w ramach tak zwanej 'otwartej architektury', tj. na podstawie współpracy Banku z podmiotami spoza Grupy.

Wybrane dane finansowe na dzień 30.06.2019 roku

Nazwa spółki	Siedziba	Udział Banku w kapitale/głosach w WZ %	Suma bilansowa 30.06.2019 tys. zł	Kapitał własny 30.06.2019 tys. zł	Wynik finansowy netto za okres 01.01-30.06.2019 tys. zł
Handlowy-Leasing Sp. z o.o.	Warszawa	100,00	22 075	21 676	(230)

Wybrane dane finansowe na dzień 30.06.2018 roku

Nazwa spółki	Siedziba	Udział Banku w kapitale/głosach w WZ %	Suma bilansowa 30.06.2018 tys. zł	Kapitał własny 30.06.2018 tys. zł	Wynik finansowy netto za okres 01.01-30.06.2018 tys. zł
Handlowy-Leasing Sp. z o.o.	Warszawa	100,00	22 360	22 197	(233)

4. Segment Bankowości Detalicznej

4.1 Podsumowanie wyników segmentu

w tys. zł	I półrocze 2019	I półrocze 2018	Zmiana	
			tys. zł	%
Wynik z tytułu odsetek	316 746	296 038	20 708	7,0%
Wynik z tytułu opłat i prowizji	138 319	135 424	2 895	2,1%
Przychody z tytułu dywidend	8 598	7 918	680	8,6%
Wynik na handlowych instrumentach finansowych i rewaluacji	13 539	14 066	(527)	(3,7%)
Wynik na inwestycjach kapitałowych i pozostałych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	925	-	925	-
Wynik na pozostałych przychodach i kosztach operacyjnych	(7 140)	3 883	(11 023)	-
Razem przychody	470 987	457 329	13 658	3,0%
Koszty działania i koszty ogólnego zarządu oraz amortyzacja	(342 539)	(346 210)	3 671	(1,1%)
Wynik z tytułu zbycia pozostałych aktywów	(32)	-	(32)	-

w tys. zł	I półrocze 2019	I półrocze 2018	Zmiana	
			tys. zł	%
Wynik z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	(52 767)	(25 270)	(27 497)	108,8%
Podatek od niektórych instytucji finansowych	(11 941)	(11 008)	(933)	8,5%
Zysk brutto	63 708	74 841	(11 133)	(14,9%)
Koszty/Dochody	73%	76%		

Wynik brutto Segmentu Bankowości Detalicznej w I półroczu 2019 roku w porównaniu z analogicznym okresem 2018 roku kształtowany był głównie przez następujące czynniki:

- wzrost wyniku odsetkowego w efekcie zwiększonych wolumenów produktów kredytowych (+4.3% r./r.) częściowo skonsumowany przez wzrost kosztów odsetkowych wynikających z istotnego wzrostu salda depozytów (+13.0% r./r.), w tym jako rezultat atrakcyjnej oferty promocyjnej będącej narzędziem akwizycji nowych klientów z segmentu klientów zamożnych (wzrost liczby klientów o 7% r./r.);
- wzrost wyniku prowizyjnego głównie w wyniku zaksięgowania zysku ze sprzedaży udziałów spółki należącej do Banku (szczegóły opisane w nocie 31 do Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego).
- spadek kosztów działania dzięki oszczędnościom z inicjatyw optymalizujących bazę kosztową, częściowo reinwestowanym w technologię.

4.2 Wybrane dane biznesowe

w tys.	I półrocze 2019	I półrocze 2018	Zmiana	
Liczba klientów indywidualnych	683,3	691,5	(8,2)	(1,2%)
Liczba rachunków bieżących, w tym:	459,6	460,8	(1,2)	(0,3%)
liczba rachunków operacyjnych	99,4	101,1	(1,7)	(1,7%)
Liczba rachunków operacyjnych pozyskanych w danym okresie	16,0	15,5	0,5	3,2%
Liczba rachunków oszczędnościowych	139,1	141,8	(2,7)	(1,9%)
Liczba kart kredytowych	667,3	691,7	(24,4)	(3,5%)
Liczba kart debetowych	242,6	247,4	(4,8)	(1,9%)

Należności netto od klientów indywidualnych – ujęcie zarządcze

w tys. zł	30.06.2019 (1)	31.12.2018 (2)	30.06.2018 (3)	Zmiana (1) / (2)		Zmiana (1) / (3)	
				tys. zł	%	tys. zł	%
Należności niezabezpieczone, w tym:	5 490 199	5 508 151	5 413 507	(17 952)	(0,3%)	76 692	1,4%
Karty kredytowe	2 723 018	2 721 397	2 660 007	1 621	0,1%	63 011	2,4%
Pożyczki gotówkowe	2 718 812	2 723 192	2 696 365	(4 380)	(0,2%)	22 447	0,8%
Pozostałe należności niezabezpieczone	48 369	63 562	57 135	(15 193)	(23,9%)	(8 766)	(15,3%)
Kredyty hipoteczne	1 753 168	1 649 766	1 529 614	103 402	6,3%	223 554	14,6%
Należności od klientów netto, razem	7 243 367	7 157 917	6 943 121	85 450	1,2%	300 246	4,3%

4.3 Opis osiągnięć biznesowych

Rachunki bankowe

Rachunki bieżące

Łączne saldo na rachunkach w I półroczu 2019 roku wzrosło w porównaniu do końca I półrocza 2018 roku o blisko 8% i przekroczyło 6,4 mld zł. Liczba rachunków osobistych na koniec czerwca 2019 roku osiągnęła poziom 459 tys., z tego 257 tys. stanowiły rachunki złotowe, a 202 tys. rachunki prowadzone w walutach obcych.

Konta oszczędnościowe

Liczba kont oszczędnościowych na koniec I półrocza 2019 roku wyniosła 139 tys., saldo zgromadzonych na nich środków przekroczyło 2,9 mld zł wobec 141 tys. kont oszczędnościowych o łącznym saldzie ponad 2,7 mld zł w analogicznym okresie poprzedniego roku.

Zmiany w ofercie

Podobnie jak w poprzednim okresie Bank w pierwszych 6 miesiącach tego roku koncentrował się na pozyskiwaniu nowych klientów w segmentach Citi Priority, Citigold oraz Citigold Private Client poprzez:

- promocyjne oprocentowanie lokat terminowych,
- promocyjne oprocentowanie kont oszczędnościowych,

- promocyjne konto internetowe Citi Priority, z bezpłatnym dostępem do wszystkich podstawowych funkcjonalności,
- program rekomendacji dla klientów Citi Priority, Citigold i Citi Private Client.

W kolejnych miesiącach 2019 roku Bank planuje kontynuować strategię polegającą na zwiększeniu portfela klientów we wskazanych segmentach, kładąc nacisk na digitalizację akwizycji.

W lutym 2019 roku prestiżowy brytyjski magazyn finansowy Euromoney po raz kolejny wyróżnił Bank za ofertę rachunków Citigold i Citigold Private Client. W 16. edycji corocznego badania rynku bankowości prywatnej, Bank został najwyżej oceniony w trzech kategoriach: zarządzanie aktywami, doradztwo w zakresie alokacji aktywów oraz „Family Office Services”. W organizowanym rokrocznie rankingu Euromoney, banki z czołówki światowych finansów wybierają najlepszych, ich zdaniem, konkurentów. Rankingi sygnowane marką Euromoney mają międzynarodową renomę i stanowią rzetelny barometr stanu branży oraz wiarygodny certyfikat jakości od klientów. Bankowość prywatna Citi Handlowy została również po raz czwarty z rzędu wyróżniona najwyższą, 5-gwiazdkową notą w ratingu bankowości prywatnej magazynu Forbes. Przyznane wyróżnienia stanowią potwierdzenie skuteczności działań Banku w obszarze zapewniania klientom rozwiązań bankowości prywatnej na najwyższym poziomie.

Karty kredytowe

Na koniec I półrocza 2019 roku liczba kart kredytowych wyniosła 667,3 tys. Portfel kart w relacji do końca I kwartału 2019 roku spadł o 0,8%.

Saldo portfela na kartach kredytowych na koniec I półrocza 2019 roku wyniosło 2,6 mld zł, co oznacza, że Bank utrzymał pozycję lidera na rynku kart kredytowych pod względem wartości kredytów udzielonych na kartach kredytowych, z udziałem rynkowym według danych na koniec czerwca 2019 roku na poziomie 24%.

Utrzymano wysoki poziom aktywacji oraz transakcyjności pośród nowo pozyskanych klientów. W strukturze akwizycji kart kredytowych w I półroczu 2019 roku dominowała karta Citi Simplicity, z udziałem w akwizycji na poziomie 92%.

Produkty kredytowe

Pożyczki gotówkowe i produkty ratalne do rachunku karty kredytowej

Saldo produktów gotówkowych na koniec czerwca 2019 roku wyniosło 2,8 mld zł, co stanowi niespełna 2% wzrostu rok do roku. Jednocześnie w ramach tej kwoty saldo pożyczek gotówkowych rosło w tempie 9%, a część sald i akwizycji została przesunięta w ciężar limitów kart kredytowych.

Łączna sprzedaż produktów gotówkowych w pierwszej połowie 2019 roku wyniosła 0,6 mld zł. Bank kontynuuje strategię sprzedaży produktów gotówkowych w procesach zdalnych i online i dzięki temu nadal notuje znaczące wzrosty sprzedaży na grupie nowych klientów Banku. W pierwszej połowie roku dynamika tego segmentu wyniosła 30% w porównaniu z analogicznym okresem 2018 roku.

Produkty hipoteczne

W I półroczu 2019 roku Bank kontynuował sprzedaż kredytów hipotecznych w oparciu o własne kanały sprzedaży oraz przy wykorzystaniu pośredników kredytowych, rozwijając jednocześnie sprzedaż przy wykorzystaniu kanału internetowego. Oferta kredytów hipotecznych niezmiennie kierowana była przede wszystkim do wybranych segmentów klientów, tj. Citigold Private Client, CitiGold i Citi Priority.

Sprzedaż produktów hipotecznych w I półroczu 2019 roku osiągnęła wartość 203 mln zł., tj. wzrosła w porównaniu do analogicznego okresu 2018 roku o 56 mln zł., tj. 38%. Saldo portfela kredytów hipotecznych na koniec omawianego okresu wyniosło 1,77 mld zł. – o 14% więcej niż w I półroczu 2018 roku.

Produkty inwestycyjne i ubezpieczeniowe

Produkty inwestycyjne

Na koniec pierwszego półrocza 2019 roku łączna wartość środków zarządzanych w produktach o charakterze inwestycyjnym (w tym w ramach produktów ubezpieczeniowych o charakterze inwestycyjnym, bez inwestycji dwuwalutowych), nabytych przez klientów detalicznych za pośrednictwem Banku, była o 2,5% niższa od wartości na koniec analogicznego okresu 2018 roku.

Spadek ten dotyczył głównie funduszy inwestycyjnych, ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych, a także środków w instrumentach zgromadzonych na rachunkach prowadzonych przez Dom Maklerski Banku Handlowego S.A. (DMBH). W zakresie produktów strukturyzowanych Bank zrealizował w pierwszym półroczu 2019 roku 29 subskrypcji obligacji strukturyzowanych denominowanych w PLN, USD, GBP oraz EUR.

Produkty ubezpieczeniowe

W lutym 2019 roku Bank rozszerzył paletę dostępnych rozwiązań ubezpieczeniowych poprzez wdrożenie do oferty dodatkowej wersji ubezpieczenia na życie dla pożyczkobiorców. Produkt jest przeznaczony dla klientów posiadających już trwające umowy pożyczki, którzy nie skorzystali z tego typu ubezpieczenia przy zawieraniu umowy pożyczki. Świadczenia ubezpieczeniowe powiązane są z wartością zadłużenia pożyczki, a zakres ubezpieczenia może obejmować ochronę na wypadek śmierci, czasową niezdolność do pracy (dla osób nieaktywnych zawodowo – hospitalizacja), trwałą niezdolność do pracy, poważne zachorowanie.

W I półroczu 2019 roku Bank kontynuował rozwój oferowania ubezpieczeń w poszczególnych kanałach sprzedaży (online, telefonicznym, oddziałowym) oraz poszczególnych segmentach klientów, koncentrując ofertę na szerokiej palecie rozwiązań ubezpieczeniowych z grupy ubezpieczeń na życie, z wykorzystaniem specjalistycznego modelu obsługi klientów w zakresie rozwiązań ubezpieczeniowych w segmentach klientów zamożnych Citigold i Citigold Private Client.

4.4 Rozwój kanałów dystrybucji

4.4.1 Akwizycja bezpośrednia

W pierwszej połowie 2019 roku kanał dystrybucji detalicznej Universal Bankers utrzymał strategię akwizycji nowych klientów, skupiając się na produktach kredytowych: karcie kredytowej oraz pożyczce gotówkowej. Podobnie jak w poprzednich latach, mobilne siły sprzedażowe działały na terenie całego kraju, operując z lokalnych biur w sześciu miastach.

Universal Bankers wspierali także budowę wizerunku Banku jako instytucji innowacyjnej, proponującej nowoczesne rozwiązania i zwróconej w stronę potrzeb klienta, poprzez obecność na wydarzeniach społeczno-kulturalnych, takich jak koncerty organiozowane przez partnera Banku - Live Nation.

4.4.2 Sieć oddziałów

Budowa Bankowego Ekosystemu Smart

Pierwsza połowa 2019 roku dla sieci placówek Citi Handlowy to okres kontynuacji strategii Banku i konsolidacji wokół Bankowego Ekosystemu Smart. Obecnie Bank obsługuje klientów w 12 oddziałach funkcjonujących w 6 największych miastach, w których Bank niezmiennie dostrzega największy potencjał w ramach segmentów klienta, na których opiera swoją strategię rozwoju bankowości detalicznej.

Oddziały Smart skupiają się pozyskiwaniu nowych klientów, jak również dostarczeniu najwyższego serwisu obecnym klientom. W oddziałach klienci mogą wykonać wszystkie transakcje serwisowe, jak również pozyskać produkty adresujące ich potrzeby finansowe: karty kredytowe, pożyczki, konta oraz ubezpieczenia.

Bank w dalszym ciągu rozwija procesy obsługi zdalnej, co pozwala oferować klientom realizację coraz szerszej palety transakcji bez konieczności wizyty w fizycznym oddziale.

Liczba oddziałów i pozostałych punktów sprzedaży / kontaktu z klientem na koniec okresu

	30.06.2019 (1)	31.12.2018 (2)	30.06.2018 (3)	Zmiana (1)/(2)	Zmiana (1)/(3)
Liczba placówek:	22	23	26	-	-
HUB Gold	8	7	8	1	-
Smart HUB Gold	1	2	2	(1)	(1)
Centrum Inwestycyjne	1	1	1	-	-
Oddziały Smart	11	12	14	(1)	(3)
Oddziały korporacyjne	1	1	1	-	-
Pozostałe punkty sprzedaży/obsługi klienta:					
Smart Mini	0	3	4	(3)	(4)

4.4.3 Bankowość Internetowa i Telefoniczna

Bankowość Internetowa

Bankowa platforma internetowa dla klientów detalicznych zbudowana jest w technologii responsywnej, tzn. dostosowuje się do urządzenia, z którego korzysta klient. Nowoczesny design odpowiada na komentarze klientów, a rozbudowana funkcjonalność sprawia, iż korzystanie z innych kanałów nie jest już konieczne. Jedno z wielu udogodnień dotyczy posiadaczy kart kredytowych mogących samodzielnie zarządzać limitem karty, rozłożyć transakcje na raty oraz zakupić ubezpieczenie. Dodatkowo wprowadzona została możliwość tworzenia i aktualizacji profilu inwestycyjnego, zgodnego z regulacją MIFID II, a w najbliższym kwartale planowane jest udostępnienie modułu transakcyjnego dla funduszy inwestycyjnych.

Liczba aktywnych użytkowników Citibank Online, czyli takich, którzy przynajmniej raz na 90 dni zalogowali się do bankowości internetowej lub mobilnej za pomocą przeglądarki lub aplikacji Citi Mobile wyniosła na koniec drugiego kwartału 2019 roku 396 tys. użytkowników. Udział aktywnych użytkowników Citibank Online w całym portfelu klientów Banku wyniósł na koniec czerwca 2019 roku 59,19%, co stanowi wzrost o 0,41 p.p. w porównaniu do drugiego kwartału 2018 roku.

Jednocześnie, użytkownicy cyfrowi stanowili 81,2% wszystkich klientów aktywnych transakcyjnie na koniec pierwszego półrocza 2019 roku, co stanowi wzrost o 0,75 p.p. w porównaniu do pierwszego półrocza 2018 roku.

W drugim kwartale 2019 roku udział kart kredytowych sprzedanych przez kanał internetowy, kształtował się na poziomie 40% w odniesieniu do całości akwizycji kart kredytowych w Banku.

Bankowość Mobilna

Dzięki technologii responsywnej klient ma dostęp do wszystkich funkcji dostępnych w Citibank Online na każdym urządzeniu z jakiego korzysta. Dodatkowo, klienci mają dostęp do aplikacji mobilnej, która posiada takie funkcje jak: darmowe powiadomienia typu Push, dzięki którym klient na bieżąco jest informowany o zmianach na koncie lub karcie oraz możliwość aktywacji logowania przy pomocy odcisku palca lub wizerunku twarzy, dzięki czemu dostęp do aplikacji stał się jeszcze łatwiejszy. Dodatkowo uruchomiony został nowy moduł dla posiadaczy kart kredytowych Citi. Klienci skorzystają m.in. z uproszczonej i intuicyjnej nawigacji oraz funkcji usprawniających codzienne bankowanie, takich jak np. szybkie rozkładanie transakcji na raty. To pierwsza faza wdrożenia nowej aplikacji mobilnej Banku, zapowiedzianej na ten rok.

Na koniec drugiego kwartału 2019 roku liczba aktywnych użytkowników bankowości mobilnej, czyli takich, którzy raz na 90 dni skorzystali z bankowości mobilnej korzystając z aplikacji lub Citibank online w technologii responsywnej wyniosła ponad 206 tys., co stanowi wzrost o ok. 5 % w stosunku do drugiego kwartału 2018 roku.

Udział aktywnych użytkowników bankowości mobilnej względem portfela klientów detalicznych Banku wyniósł 30,81%, co stanowi wzrost o 2,01 p.p., względem analogicznego okresu w 2018 roku.

Media społecznościowe

Media społecznościowe nadal stanowią istotny kanał komunikacji z klientami. Od początku 2019 roku Bank dociera nie tylko do użytkowników Facebook'a, Twitter'a czy LinkedIn'a, ale również Instagram'a oraz Messenger'a, wykorzystując przy tym zintegrowany system reklamowy Facebook Ads. Działania realizowane są w dwóch obszarach - Usage/Brand building oraz Acquisition. Miesięcznie Bank dociera do ponad 1,2 mln użytkowników Facebooka oraz 700 tys użytkowników Instagrama. Bank kładzie również duży nacisk na wykorzystanie materiałów video – produkowanych jest średnio 10 treści audiowizualnych miesięcznie. Tematy poruszane w kanałach social media to nie tylko bieżące oferty dla nowych i obecnych klientów, ale również edukacja w zakresie Digital Security, działań CSR czy wykorzystania aplikacji mobilnej.

W ramach nowego cyklu opartego na komunikacji w social media „Citi Inspiruje – ludzie z pasją” Bank zaprasza do rozmowy znanych i cenionych przedstawicieli świata podróży, muzyki i kuchni. Poprzez kanały Social Media przyjmowanych jest miesięcznie średnio 900 zapytań zarówno od obecnych jak i potencjalnych klientów Banku. Średni czas odpowiedzi wyniósł poniżej 7 minut.

5. Zmiany w zakresie technologii informatycznych

W pierwszej połowie 2019 roku strategicznym celem Banku w obszarze technologii informatycznych było nadal zwiększanie konkurencyjności Banku poprzez dostarczanie najwyższej jakości usług i produktów, przy szerokim wsparciu rozwiązań innowacyjnych, cyfryzacji i automatyzacji oraz przy jednoczesnej optymalizacji kosztów. Zgodnie z trendami rynkowymi technologia Banku jest oparta w dużym stopniu o scentralizowane usługi i outsourcing. Procesy centralizacji usług pozwalają na osiąganie oszczędności, poprawę jakości i standaryzację procesów oraz na zapewnianie wysokiego poziomu kontroli i bezpieczeństwa informacji. Jako że promocja elektronicznych kanałów dystrybucji, oparcie produktów bankowych o najnowsze technologie, w tym rozwiązania internetowe i mobilne, są ważnymi komponentami strategii działania Banku, Pion Technologii Banku koncentrował się na opracowywaniu i wdrażaniu takich rozwiązań, które służą tym celom biznesowym.

Procesy IT Banku realizowane są zgodnie z międzynarodowymi standardami, co w I kwartale 2019 roku zostało potwierdzone pozytywnymi wynikami audytów recertyfikacyjnych/nadzorczych zgodności ze standardami ISO 20000 (zarządzanie usługami IT), ISO 27001 (zarządzanie bezpieczeństwem informacji) oraz ISO22301 (zapewnienie ciągłości pracy).

Najistotniejsze modyfikacje/usprawnienia wprowadzone w pierwszej połowie 2019 roku to:

- **w obszarze bankowości instytucjonalnej:**
  - **implementacja nowych rozwiązań zwiększających poziom cyfryzacji komunikacji pomiędzy Bankiem a klientem** – nowe rozwiązania są wdrażane w celu zwiększenia poziomu cyfryzacji w komunikacji pomiędzy klientem a Bankiem. W wyniku wdrażania nowych zmian kolejni klienci będą w stanie korzystać z możliwości cyfrowego składania i pobierania dokumentów z Banku. W wyniku wdrażanych zmian Bank oczekuje dalszego zwiększenia poziomu cyfryzacji komunikacji i zmniejszenia ilości nie-cyfrowych dokumentów w obrocie z klientami;
  - **implementacja systemu wspierającego procesy skarbcowe w Banku** – nowe rozwiązanie zapewni zwiększenie poziomu automatyzacji procesów w obszarze zarządzania działalnością skarbcową Banku oraz digitalizacji obsługi klientów korporacyjnych;
- **w obszarze bankowości detalicznej:**
  - **nowa odsłona Citi Mobile wprowadzająca nowe funkcje dla kart kredytowych w ramach aplikacji mobilnej** – rozwój bankowości mobilnej to jeden z kluczowych punktów strategii Banku. W ramach pierwszej fazy zmian skupiono się na rozwinięciu funkcjonalności obsługi kart kredytowych. Nowe funkcjonalności znacznie ułatwią klientom zarządzanie kartami: pozwolą na personalizację informacji, ułatwią sprawdzanie historii i - co ważne – umożliwią klientom rozłożenie transakcji na raty;
  - **wprowadzenie aplikacji Kontomatik do automatycznej weryfikacji wyciągów bankowych dla klientów wnioskujących o produkty kredytowe** – nowa aplikacja znacznie przyspieszyła proces kredytowy dzięki automatyzacji weryfikacji autentyczności wyciągów bankowych dostarczanych przez klientów, ale również ograniczyła ryzyko wyłudzeń kredytów poprzez zmniejszenie możliwości przyjęcia fałszywych wyciągów;
  - **migracja aplikacji Autodialer (aplikacji sterującej połączeniami telefonicznymi w obszarze windykacji i sprzedaży telefonicznej) do nowszego środowiska teleinformatycznego** – dzięki czemu ograniczony został poziom ryzyka operacyjnego, m.in. poprzez podniesienie poziomu redundancji środowiska, co z kolei zdecydowanie zmniejszyło ryzyko niedostępności aplikacji przynoszącej Bankowi wymierne korzyści finansowe;
- **w zakresie dostosowania systemów Banku do zgodności z wymaganiami regulacyjnymi:**
  - kontynuacja wdrożenia zmian regulacyjnych dostosowujących systemy informatyczne Banku do wymogów regulacji rynku finansowego związanych z **PSD2**; w wyniku zaplanowanych wdrożeń zostanie zapewniona zgodność Banku z kolejnymi wymogami regulacji **PSD2** obowiązującym od września 2019 roku;

- wdrożenie dalszych zmian regulacyjnych dostosowujących systemy informatyczne Banku do wymogów regulacji AML (przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowania terroryzmu);
- wykonanie analizy oraz wdrożenie wymogów regulacyjnych związanych z desygnacją Banku jako operatora usług kluczowych w rozumieniu ustawy o Krajowym Systemie Cyberbezpieczeństwa;
- **w obszarze infrastruktury teleinformatycznej Banku oraz bezpieczeństwa informacji:**
  - kontynuacja implementacji usprawnień zwiększających bezpieczeństwo korzystania z platformy internetowej CitiBank Online, m.in. wdrożenie dodatkowych weryfikacji na poziomie serwera, w celu zabezpieczenia przed potencjalnymi atakami i manipulacją danych zdefiniowanych odbiorców klienta;
  - wprowadzenie usprawnień w bankowości mobilnej dla klientów detalicznych, minimalizujących podatność aplikacji na zagrożenie transakcjami oszukańczyymi;
  - modernizacja infrastruktury sieciowej i telekomunikacyjnej w 11 lokalizacjach Banku zgodnie z zapotrzebowaniem jednostek biznesowych Banku oraz celem mitygacji ryzyk EoVS; zakończenie rozbudowy infrastruktury korporacyjnego WiFi we wszystkich oddziałach Gold oraz Smart;

Jednostki technologiczne proaktywnie rozwijają i ulepszają swój portfel usług, aby w pełni zaspokajać obecne i przyszłe potrzeby biznesowe Banku. Proponują i dostarczają partnerom biznesowym optymalne rozwiązania technologiczne, pozwalające na budowanie przewagi konkurencyjnej. Jednostki technologiczne aktywnie wspierają inicjatywy zmierzające do szerszego wykorzystania technologii informacyjnych automatyzujących procesy w Banku oraz zwiększających poziom cyfryzacji usług.

Poniżej informacja o trwających i jeszcze nieukończonych inicjatywach i modyfikacjach systemów, które będą miały wpływ na działalność Banku w najbliższych okresach:

- **w obszarze bankowości instytucjonalnej:**
  - **implementacja systemów wspierających prace Sektora Rynków Finansowych i Bankowości Korporacyjnej w obszarze instrumentów pochodnych** - wdrożenie nowej platformy jest realizowane w celu skorzystania z bardziej zaawansowanych rozwiązań produktowych oferowanych w grupie Citi oraz realizacji strategii konsolidacji rozwiązań produktowych, w wyniku implementacji Bank oczekuje zwiększenia poziomu efektywności i automatyzacji obsługi produktu instrumentów pochodnych;
  - **implementacja rozwiązań do robotyzacji procesów operacyjnych Banku** - wdrożenie platformy do robotyzacji procesów biznesowych jest realizowane w celu zwiększenia efektywności realizowanych procesów back office w Banku, w wyniku implementacji Bank oczekuje zwiększenia poziomu efektywności i automatyzacji obsługi procesów back office;
  - **implementacja rozwiązania EMV dla obszaru kart przedpłaconych** – wdrożenie rozszerzenia funkcjonalności karty przedpłaconej o nową funkcjonalność EMV w celu dostarczenia nowych produktów (Paypass) oraz zwiększenia bezpieczeństwa produktu kartowego;
- **w obszarze bankowości detalicznej:**
  - kontynuacja **automatyzacji i digitalizacji procesów sprzedażowych (straight through processing) w obszarze produktów bankowości detalicznej** – dla procesów kart kredytowych, pożyczek gotówkowych oraz kont;
  - wprowadzenie usługi pozwalającej **na automatyczne poświadczenie tożsamości klienta** – w celu przyspieszenia i zwiększenia akwizycji nowych klientów;
  - **dalsze udoskonalanie platformy bankowości internetowej i mobilnej** (dodanie nowych funkcjonalności oraz produktów) w celu zwiększenia zadowolenia klientów, zwiększenia przychodów oraz bezpieczeństwa;
  - wprowadzenie **nowej platformy marketingowej** w celu automatyzacji wysyłki kampanii reklamowych;
- **w zakresie dostosowania systemów Banku do zgodności z wymaganiami regulacyjnymi:**
  - dalsze dostosowanie systemów informatycznych Banku do szerszego zakresu monitorowania transakcji w ramach przeciwdziałania praniu pieniędzy;
- **w obszarze infrastruktury teleinformatycznej Banku oraz bezpieczeństwa informacji:**
  - implementacja kolejnych mechanizmów bezpieczeństwa nowej generacji w systemach bankowych;
  - migracja telefonii do rozwiązań głosowych Cisco wraz z zastosowaniem zasady „Softphone first” oraz optymalizacja środowiska usług voice recording oraz contact center;
  - kontynuacja modernizacji infrastruktury telekomunikacyjnej w lokalizacjach Banku zgodnie z zapotrzebowaniem Biznesu oraz celem optymalizacji kosztów i mitygacji ryzyka EoVS; w szczególności pełna modernizacja infrastruktury teleinformatycznej w lokalizacji RPC Olsztyn;
  - zwiększenie przepustowości łączy międzynarodowych Banku dla adresowania zapotrzebowania infrastruktury teleinformatycznej w związku z planowanymi migracjami systemu telefonii oraz zmianą strukturą wykorzystywanych technologii środowisk desktopowych.

6. Zaangażowania kapitałowe Banku

Zaangażowania kapitałowe Banku podzielone są na portfele zaangażowań strategicznych i zaangażowań do zbycia. W I półroczu 2019 roku Bank kontynuował obraną wcześniej politykę inwestycji kapitałowych. Jej wytycznymi dla portfela zaangażowań strategicznych były: maksymalizacja zysku w długim okresie czasu, wzrost udziałów rynkowych, rozwój współpracy z Bankiem oraz rozszerzanie oferty Banku, a dla portfela zaangażowań do zbycia - optymalizacja wyniku finansowego transakcji kapitałowych oraz minimalizacja ryzyka w obszarach wynikających z tych transakcji.

6.1 Portfel zaangażowań strategicznych

Spółki strategiczne obejmują podmioty prowadzące działalność w sektorze finansowym, dzięki którym Bank poszerza swoją ofertę produktową, zwiększa prestiż i wzmacnia pozycję konkurencyjną na rynku usług finansowych w Polsce.

Do spółek strategicznych zaliczamy również spółki infrastrukturalne prowadzące działalność na rzecz sektora finansowego. Bank posiada w nich udział mniejszościowy, ale mają one strategiczne znaczenie dla Banku ze względu na prowadzone przez spółki operacje oraz współpracę z Bankiem.

W przypadku zaangażowań strategicznych w tzw. spółkach infrastrukturalnych, Bank planuje zachować swój udział i aktywnie uczestniczyć w wyznaczaniu strategicznych kierunków ich rozwoju w ramach możliwości wynikających z posiadanego prawa głosu. Nadrzędnym celem Banku przy sprawowaniu nadzoru korporacyjnego nad tymi spółkami jest dążenie do rozwoju spółek z zachowaniem niezagrożonej kontynuacji ich aktualnej działalności wykorzystywanej przez uczestników rynków finansowych, w tym również przez Bank.

6.2 Portfel zaangażowań do zbycia

Spółki do zbycia to podmioty, w których zaangażowanie Banku nie ma charakteru strategicznego i obejmują one zarówno same spółki posiadane przez Bank bezpośrednio, jak i pośrednio, a także celowe spółki inwestycyjne, za pośrednictwem których Bank prowadzi operacje kapitałowe. Niektóre spośród spółek do zbycia stanowią zaangażowania restrukturyzacyjne, które to zaangażowania Bank objął w wyniku konwersji wierzytelności na udziały kapitałowe.

Założenia strategiczne Banku odnośnie spółek do zbycia przewidują stopniową redukcję zaangażowania Grupy w tych spółkach. Zakłada się, iż poszczególne podmioty będą sprzedawane w najbardziej dogodnym momencie wynikającym z warunkowań rynkowych. Portfel spółek do zbycia skupia zaangażowania kapitałowe bez określonej z góry stopy zwrotu. Bank nie planuje nowych inwestycji kapitałowych z przeznaczeniem do sprzedaży w późniejszym okresie. Portfel spółek do zbycia może powiększyć się o ewentualne zaangażowania objęte w wyniku konwersji wierzytelności na udziały kapitałowe oraz o zaangażowania, które Bank obejmie w związku z prowadzoną działalnością operacyjną.

6.3 Celowe spółki inwestycyjne

Według stanu na 30 czerwca 2019 roku w skład Grupy wchodziły dwie spółki inwestycyjne, za pośrednictwem których Bank prowadził operacje kapitałowe. Działalność tych spółek była finansowana poprzez zwrotną dopłatę wspólnika do kapitału oraz z ich wyników finansowych.

W związku z kontynuowaniem przez Bank strategii ograniczenia działalności poprzez celowe spółki inwestycyjne przewiduje się, iż kolejne spółki inwestycyjne będą podlegały sukcesywnemu zbywaniu lub likwidacji.

Według informacji dostępnych w dniu sporządzania sprawozdania finansowego podstawowe dane finansowe opisywanych podmiotów według stanu na 30 czerwca 2019 roku przedstawiały się następująco:

Nazwa spółki	Siedziba	Udział Banku	Suma	Kapitał własny	Wynik finansowy
		w kapitale/głosach w WZ	bilansowa 30.06.2019	30.06.2019	netto za okres 01.01-30.06.2019
		%	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Handlowy - Inwestycje Sp. z o.o.	Warszawa	100,00	10 862	10 815	2
Handlowy Investments S.A.	Luksemburg	100,00	17 203	17 134	(1)

Nazwa spółki	Siedziba	Udział Banku	Suma	Kapitał własny	Wynik finansowy
		w kapitale/głosach w WZ	bilansowa 30.06.2018	30.06.2018	netto za okres 01.01-30.06.2018
		%	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Handlowy - Inwestycje Sp. z o.o.	Warszawa	100,00	11 135	11 090	13
Handlowy Investments S.A.	Luksemburg	100,00	18 832	18 391	(263)

VII. Istotne czynniki ryzyka związane z działalnością Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A.

1. Ryzyko związane z regulacjami prawnymi

Akty prawne	Istota regulowanego zagadnienia
<p>Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1286/2014 z dnia 26 listopada 2014 roku w sprawie dokumentów zawierających kluczowe informacje, dotyczących detalicznych produktów zbiorowego inwestowania i ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych (PRIIP).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Celem jest wzmocnienie ochrony inwestorów indywidualnych nabywających takie produkty. • Rozporządzenie nakłada na podmioty tworzące oraz sprzedające PRIIP (w tym Bank i DMBH) szereg nowych obowiązków, przede wszystkim w zakresie przedstawienia określonych informacji inwestorom.
<p>Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2014/65/UE z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych oraz zmieniająca dyrektywę 2002/92/WE i dyrektywę 2011/61/UE – wraz z rozporządzeniami wykonawczymi „Dyrektywa MiFIDII”;</p> <p>Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 600/2014 z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych oraz zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 – wraz z rozporządzeniami wykonawczymi „rozporządzenie MiFIR”;</p> <p>Ustawa o obrocie instrumentami finansowymi z dnia 29 lipca 2005 r. wraz z rozporządzeniami wykonawczymi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Celem regulacji jest wzmocnienie szeroko rozumianego bezpieczeństwa obrotu instrumentami finansowymi w szczególności poprzez wprowadzenie szczegółowych wymogów organizacyjnych (np. odpowiednia struktura i podział zadań, zarządzanie konfliktem interesów, zarządzanie produktem, wymogi w zakresie tzw. zachęt), transparentności prowadzonej działalności (np. raportowanie transakcji do regulatora, upublicznianie wybranych danych o transakcjach) oraz rozwiązań mających na celu ochronę klienta usług w zakresie instrumentów finansowych (np. obowiązki rzetelnego, jasnego i niewprowadzającego w błąd informowania klienta o cechach produktów i związanych z nimi ryzykach a także badanie odpowiedności instrumentów finansowych).
<p>Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1011 z dnia 8 czerwca 2016 r. w sprawie indeksów stosowanych jako wskaźniki referencyjne w instrumentach finansowych i umowach finansowych lub do pomiaru wyników funduszy inwestycyjnych i zmieniające dyrektywę 2008/48/WE i 2014/17/UE oraz rozporządzenie (UE) nr 596/2014 („Rozporządzenie BMR”).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozporządzenie określa m.in. zasady zarządzania i kontroli sprawowanej przez administratorów opracowujących wskaźniki referencyjne w instrumentach finansowych i umowach finansowych, wymogi dotyczące postępowania podmiotów przekazujących dane, a także wymogi dotyczące podmiotów używających wskaźników w określonych typach umów finansowych oraz instrumentach finansowych. Bank jest podmiotem nadzorowanym przekazującym dane na potrzeby wskaźników, jak również jest użytkownikiem wskaźników na potrzeby określonych umów.
<p>Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 648/2012 z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie instrumentów pochodnych będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym, kontrahentów centralnych i repozytoriów transakcji oraz aktów delegowanych i wykonawczych („Regulacja EMIR”).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozporządzenie EMIR nakłada na przedsiębiorców będących kontrahentami finansowymi jak i niefinansowymi szereg obowiązków związanych z zawieraniem transakcji pochodnych, a w szczególności transakcji zawieranych poza rynkiem regulowanym. • Obowiązki EMIR dotyczą w szczególności raportowania transakcji, centralnego rozliczania transakcji, potwierdzania transakcji, rekonyliacji, kompresji oraz składania zabezpieczeń dla transakcji.
<p>Ustawa z dnia 21 lutego 2019 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z zapewnieniem stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zgodnie z brzmieniem ustawy, banki mogą w celu oceny zdolności kredytowej i analizy ryzyka kredytowego podejmować decyzje, opierając się wyłącznie na zautomatyzowanym przetwarzaniu, w tym profilowaniu, danych osobowych – również stanowiących tajemnicę bankową – pod warunkiem zapewnienia osobie, której dotyczy decyzja podejmowana w sposób zautomatyzowany, prawa do <ul style="list-style-type: none"> – otrzymania stosownych wyjaśnień co do podstaw podjętej decyzji,

<p>w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych).</p>	<ul style="list-style-type: none"> – do uzyskania interwencji ludzkiej w celu podjęcia ponownej decyzji oraz – do wyrażenia własnego stanowiska. • Ustawa wprowadza również katalog danych, które mogą być wykorzystywane do podejmowania zautomatyzowanych decyzji. Zautomatyzowane decyzje, w tym profilowanie, mogą być podejmowane wyłącznie w oparciu o dane niezbędne z uwagi na cel i rodzaj kredytu. Zakazane jest wykorzystywanie w tym celu danych wrażliwych, to jest szczególnych kategorii danych osobowych wymienionych w art. 9 RODO, obejmujących pochodzenie rasowe lub etniczne, poglądy polityczne, przekonania religijne lub światopoglądowe, przynależność do związków zawodowych, dane genetycznych, dane biometryczne dotyczące zdrowia, seksualności lub orientacji seksualnej. Kompleksowo została uregulowana kwestia udzielania wyjaśnień dotyczących dokonanej przez bank oceny zdolności kredytowej osoby bądź innego podmiotu wnioskującego o kredyt lub pożyczkę gotówkową. • Zmiana dotyczyła również katalogu danych, do których przetwarzania uprawniony jest bank w celu badania rękopisami, którą powinni dawać członkowie zarządu i rady nadzorczej banku, a także zakresu i podstaw przetwarzania szeroko rozumianych danych pracowniczych (w tym, kandydatów do pracy, pracowników, na potrzeby ZFSS).
<p>Ustawa o Krajowym Systemie Cyberbezpieczeństwa (wejście w życie 28 sierpnia 2018 r.) implementująca Dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1148 na rzecz wysokiego wspólnego poziomu bezpieczeństwa sieci i systemów informatycznych na terytorium Unii (tzw. Dyrektywa NIS).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Celem ustawy jest stworzenie systemu identyfikowania i reagowania na incydenty z zakresu cyberbezpieczeństwa w sektorach usług mających kluczowe znaczenie dla utrzymania krytycznej działalności społeczno – gospodarczej, w tym również w bankowości, • Na podstawie przyjętych w ustawie kryteriów Bank został uznany za operatora usługi kluczowej czego konsekwencją jest m.in.: <ul style="list-style-type: none"> – zgłaszanie poważnych incydentów do właściwego tzw. CSIRT (ang. computer security incident response team), tj. zespołu reagowania na incydenty bezpieczeństwa komputerowego, – opracowywanie dokumentacji dotyczącej cyberbezpieczeństwa wykorzystywanych systemów IT oraz rozwiązań organizacyjnych i technicznych (Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie dokumentacji cyberbezpieczeństwa systemów informatycznych wykonywanych do świadczeń usług kluczowych oraz Rozporządzenie Ministra Cyfryzacji w sprawie warunków organizacyjnych i technicznych dla podmiotów świadczących usługi z zakresu cyberbezpieczeństwa oraz wewnętrznych struktur organizacyjnych operatorów usług kluczowych odpowiedzialnych za cyberbezpieczeństwo), – przeprowadzanie, nie rzadziej niż raz na dwa lata, audytu bezpieczeństwa teleinformatycznego.
<p>Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2018/389 z dnia 27 listopada 2017 r. uzupełniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2366 w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych dotyczących silnego uwierzytelniania klienta i wspólnych i bezpiecznych otwartych standardów komunikacji.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozporządzenie wskazuje zasady stosowania silnego uwierzytelnienia klienta oraz zasady komunikacji pomiędzy dostawcami usług płatniczych prowadzącymi rachunek płatniczy płatnika a dostawcami usług płatniczych świadczącymi usługi inicjowania płatności oraz usługę dostępu do rachunku;
<p>Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/518 z dnia 19 marca 2019 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 924/2009 w odniesieniu do niektórych opłat za płatności transgraniczne w Unii i opłat za przeliczenie waluty.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozporządzenie wprowadza zmiany w dwóch grupach zagadnień: <ul style="list-style-type: none"> – Obowiązek zrównania wysokości opłat dla płatności transgranicznych w EUR z opłatami za płatności krajowe tej samej wartości realizowane w walucie lokalnej – Obowiązki informacyjne dotyczące transakcji płatniczych (opartych na karcie i przelewów) wiążących się z przeliczeniem waluty.
<p>Wytyczne EBA dot. zgłaszania nadużyć finansowych zgodnie z PSD2.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Termin: 01.2019 • Wytyczne wymagają od dostawców usług płatniczych w 28 państwach członkowskich UE gromadzenia i raportowania danych o transakcjach płatniczych i oszukańczych transakcjach płatniczych przy użyciu spójnej metodologii, definicji i podziałów danych. Wytyczne mają zapewnić jednolity sposób raportowania danych o transakcjach zgodnie z wymogami drugiej dyrektywy PE i Rady UE 2015/2366 w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego.

Rekomendacja L dot. roli biegłych rewidentów w procesie nadzoru nad bankami.	<ul style="list-style-type: none"> • Termin: 03.2019 • Zmiany obejmują nowy model współpracy między biegłymi rewidentami i organem nadzoru oraz zmiany w procesie wyboru biegłego rewidenta i firmy audytorskiej przez banki. Wejście w życie rekomendacji: 31 marca 2019 r.
Wytyczne dotyczące testów warunków skrajnych przeprowadzanych przez instytucje.	<ul style="list-style-type: none"> • Termin: 01.2019 • Celem wytycznych jest zapewnienie wspólnych wymogów organizacyjnych, metod i procesów przeprowadzania testów warunków skrajnych przez instytucje, z uwzględnieniem adekwatności kapitałowej i zarządzania ryzykiem, w ramach stosowanych przez instytucje procesów zarządzania ryzykiem
Ustawa z dnia 23 października 2018 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, ustawy - Ordynacja podatkowa oraz niektórych innych ustaw.	<ul style="list-style-type: none"> • Ustawa stanowiąca w części implementację do krajowego porządku prawnego dyrektywy UE 2018/822 wprowadziła obowiązek identyfikowania i raportowania do Szefa Krajowej Administracji Skarbowej m.in. przez banki oraz ich pracowników zdarzeń spełniających określone ustawowo cechy rozpoznawcze wskazujące na wystąpienie w nich schematów podatkowych • Ustawa wprowadziła szereg zmian dotyczących procesu poboru podatku dochodowego w formie zryczałtowanej (tzw. podatek u źródła) w szczególności w sytuacjach, w których wypłata przychodów objętych tą formą opodatkowania następuje na rzecz podmiotu objętego ograniczonym obowiązkiem podatkowym. Podmioty zobowiązane do poboru podatku zostały zobligowane do wykazania należytej staranności w razie stosowania obniżonych stawek podatku lub zwolnień, a także do uzależniania tych działań od przekroczenia zdefiniowanych ustawowo progów kwotowych

Na sytuację finansową i organizacyjną Grupy Kapitałowej Banku w II półroczu 2019 roku mogą mieć wpływ m.in.

- **Ustawa z dnia z dnia 4 października 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych:** wprowadzenie programu długoterminowego oszczędzania dla osób zatrudnionych, które będą działały m.in. w formie funduszy inwestycyjnych oraz dobrowolnych funduszy emerytalnych, dla których Bank będzie mógł świadczyć usługi depozytariusza;
- **Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2018/389 z dnia 27 listopada 2017 r. uzupełniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2366 w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych dotyczących silnego uwierzytelniania klienta i wspólnych i bezpiecznych otwartych standardów komunikacji:** rozporządzenie wskazuje zasady stosowania silnego uwierzytelniania klienta oraz zasady komunikacji pomiędzy dostawcami usług płatniczych prowadzącymi rachunek płatniczy płatnika a dostawcami usług płatniczych świadczącymi usługi inicjowania płatności oraz usługę dostępu do rachunku;
- **Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1129 z dnia 14 czerwca 2017 r. w sprawie prospektu, który ma być publikowany w związku z ofertą publiczną papierów wartościowych lub dopuszczeniem ich do obrotu na rynku regulowanym oraz uchylecia dyrektywy 2003/71/WE („Rozporządzenia”) oraz związane z nim zmiany w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych („Ustawa”):** wprowadzenie zmian w zakresie prowadzenia ofert publicznych papierów wartościowych, w szczególności w związku z zastąpieniem obecnej definicji oferty publicznej wskazanej w Ustawie, definicją z Rozporządzenia i rozszerzeniem pojęcia oferty publicznej, co może wiązać się ze zmianą sposobu prowadzenia ofert publicznych/dystrybucji instrumentów finansowych do klientów banku, w tym włączeniem w proces oferowania instrumentów finansowych, firmy inwestycyjnej;
- **Ustawa o zmianie niektórych ustaw w związku z przeniesieniem środków z otwartych funduszy emerytalnych na indywidualne konta emerytalne (projekt):** zakłada likwidację otwartych funduszy emerytalnych (OFE) poprzez przekształcenie w specjalistyczne fundusze inwestycyjne otwarte i przekazanie środków członków OFE na indywidualne konta emerytalne uczestników prowadzone w tych funduszach;
- **Ustawa o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary i zmianie niektórych ustaw (projekt):** poszerzenie podstaw odpowiedzialności podmiotów zbiorowych – objęcie nią zachowań uznanych za zachowania własne podmiotów zbiorowych wyczerpujące znamiona czynu zabronionego. Rezygnacja z wymogu poprzedniego uzyskiwania prejudykatu (wyroku skazującego osobę fizyczną) Dodatkowo, podmiot zbiorowy będzie odpowiadał wspólnie z przedsiębiorcą (swoim kontrahentem) za współpracę, która doprowadziła do popełnienia czynu zabronionego;
- **Ustawa o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia zatorów płatniczych (projekt):** celem regulacji ma być wprowadzenie przepisów skutecznie ograniczających nieterminowe regulowanie należności wynikających z transakcji handlowych. Ponadto ustawodawca chce ograniczyć zjawisko ustalania w umowach nadmiernie wydłużonych terminów zapłaty, nawet jeśli wierzyciel godzi się, z różnych względów, np. ekonomicznych, na zawarcie niekorzystnej dla siebie umowy;
- **Ustawa o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia obciążeń regulacyjnych (projekt):** objęcie przepisami o ochronie konsumentów osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą, która zawiera z innym przedsiębiorcą umowę związaną bezpośrednio z prowadzoną przez nią działalnością gospodarczą lub zawodową, lecz nieposiadającą dla niej charakteru zawodowego. Tacy przedsiębiorcy objęci byłiby ochroną przewidzianą dla

konsumentów, w zakresie stosowania klauzul abuzywnych, rękami za wady, a także ochronie w zakresie prawa odstąpienia od umowy zawartej na odległość lub poza lokalem przedsiębiorstwa;

- **Ustawa o dostępności (projekt):** zapewnienie przez bank osobom z niepełnosprawnością prawa do otrzymania ogólnych warunków umów oraz regulaminów w formach dostępnych dla potrzeb osób niepełnosprawnych takich jak: nagranie audio, nagranie wizualne treści w polskim języku migowym, wydruk w systemie Braille'a lub wydruk z wielkością czcionki wygodną do czytania, w ciągu 7 dni od zgłoszenia takiej potrzeby. Jednocześnie bank powinien udostępnić treść ogólnych warunków umów oraz innych regulaminów w formach dostępnych dla osób z niepełnosprawnościami poprzez system bankowości elektronicznej.
- **Ustawa o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw (projekt):** opublikowany projekt ustawy nakłada na przedsiębiorców obowiązek stosowania mechanizmu podzielonej płatności przy dokonywaniu płatności za towary i usługi wymienione w załączniku nr 15 do ustawy, które są udokumentowane fakturą, w której kwota należności ogółem stanowi kwotę, o której mowa w art. 19 pkt 2 ustawy z dnia 6 marca 2018r. – Prawo przedsiębiorców. Dodatkowo ustawa umożliwi przedsiębiorcom wykorzystywanie środków zgromadzonych na rachunkach VAT na dokonywanie rozliczeń z urzędem skarbowym z tytułu podatków VAT, CIT, PIT, akcyzy, należności celnych oraz należności z tytułu składek na rzecz ZUS.
- **Rekomendacja B dotycząca ograniczenia ryzyka inwestycji finansowych banków:** Celem znowelizowanej Rekomendacji B jest wskazanie bankom dobrych praktyk w zakresie ograniczenia ryzyka inwestycji, których wartość determinowana jest parametrami cenowymi. Rekomendacja przewiduje termin dostosowania do 31 grudnia 2019 r.
- **Rekomendacja Z dotycząca ładu wewnętrznego w bankach:** Rekomendacja Z będzie stanowić zbiór dobrych praktyk w zakresie zarządzania wewnętrznego (ang. internal governance). W szczególności dokument będzie się odnosił do takich kwestii, jak: ogólne zasady ładu wewnętrznego, struktura organizacyjna, zadania, obowiązki, skład i funkcjonowanie rady nadzorczej, zarządu i kadry zarządzającej wyższego szczebla, standardy postępowania (etyka) oraz konflikt interesów, zasady wynagradzania, zasady zarządzania ryzykiem i kontroli wewnętrznej, systemy informacyjne i komunikacja, wprowadzanie nowych produktów, polityka dywidendowa, polityka zlecenia czynności na zewnątrz (outsourcing), ciągłość działania oraz przejrzystość systemu zarządzania w banku.
- **Wytyczne EBA dotyczące zarządzania ryzykiem stopy procentowej wynikającym z działalności niezwiązanej z księgą handlową:** Celem opublikowanych wytycznych jest określenie oczekiwań nadzorczych dotyczących zarządzania ryzykiem stopy procentowej wynikającym z działalności niezwiązanej z księgą handlową. Wytyczne uwzględniają oczekiwania oraz praktyki nadzorcze, w tym standardy dotyczące ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej opublikowane przez Komitet Bazylejski w kwietniu 2016 roku (standardy BCBS). Wytyczne stanowią pierwszy krok i zarazem pomost do pełnego wdrożenia wymogów IRRBB odzwierciedlonych w CRD V / CRR II, bankowym pakiecie reform rozpoczętym w listopadzie 2016 roku.
- **Rekomendacja S dot. dobrych praktyk w zakresie zarządzania ekspozycjami kredytowymi zabezpieczonymi hipotecznie:** Projekt znowelizowanej rekomendacji S przewiduje m.in. obowiązek wprowadzenia do oferty banków kredytów ze stałą stopą procentową wraz z możliwością zamiany kredytu ze zmienną stopą procentową na kredyt ze stałą stopą procentową. Projekt uwzględnia również możliwość informowania kolejno grup klientów o możliwości zamiany kredytu w przypadku, gdy bank przewiduje, że nie będzie w stanie obsłużyć wszystkich spodziewanych wniosków.
- **Wytyczne w sprawie outsourcingu:** Wytyczne ustanawiają spójne zasady ładu wewnętrznego i zarządzania ryzykiem związanym z powierzaniem czynności przez instytucje finansowe zewnętrznym dostawcom (outsourcing), w tym outsourcingu usług przy wykorzystaniu przetwarzania w chmurze. Wytyczne wchodzi w życie 30 września 2019 r.

2. Zasady zarządzania ryzykiem

Grupa zarządza ryzykiem wprowadzając spójne w ramach Grupy zasady, mechanizmy kontrolne i narzędzia, uwzględniające wymagania nadzorcze oraz najlepsze praktyki rynkowe.

Funkcjonujący w Grupie system zarządzania ryzykiem, oparty na koncepcji uwzględniającej wspólną odpowiedzialność, zorganizowany jest na trzech niezależnych poziomach („trzech liniach obrony”):

- Poziom 1, tj. jednostki organizacyjne odpowiedzialne za prowadzenie działalności, z której wynika podejmowanie ryzyka oraz odpowiedzialne za zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej Banku, jak również za identyfikowanie i raportowanie ryzyka do jednostek drugiej linii;
- Poziom 2, tj. zarządzanie ryzykiem w jednostkach organizacyjnych, niezależnie od zarządzania ryzykiem na pierwszej linii oraz działalności komórki do spraw zgodności – jednostki lub osoby odpowiedzialne za ustanawianie standardów zarządzania ryzykiem w zakresie identyfikowania, pomiaru lub oceny, ograniczania, kontroli, monitorowania i raportowania oraz nadzór nad mechanizmami kontrolnymi, stosowanymi przez inne jednostki organizacyjne Banku w celu ograniczenia ryzyka – jednostki organizacyjne Sektora Zarządzania Ryzykiem, Departamentu Zgodności, Sektora Zarządzania Finansami, Pionu Zarządzania Kadrami;
- Poziom 3, tj. jednostki Audytu, zapewniające niezależną ocenę procesów zarządzania ryzykiem oraz systemu kontroli wewnętrznej.

Organizując procesy zarządzania ryzykiem Grupa uwzględnia profil ryzyka, cele strategiczne i biznesowe, dostępne zasoby kapitału i płynności, otoczenie makroekonomiczne oraz wymogi regulacyjne, stanowiące ramy systemu kontroli i zarządzania ryzykiem.

Procesy zarządzania ryzykiem są wdrażane na podstawie pisemnych polityk i zasad dotyczących identyfikacji, pomiaru, ograniczania, kontroli, monitorowania i raportowania ryzyka, na które Grupa jest narażona, zatwierdzonych przez Zarząd, osoby upoważnione zgodnie z zasadami wydawania aktów normatywnych w Banku lub odpowiednio powołane Komitety, w tym:

- Komitet ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami;
- Komitet ds. Zarządzania Ryzykiem i Kapitałem, zawierający Komisję ds. Modeli oraz Komisję ds. Ryzyka Sektora Bankowości Detalicznej;
- Komitet ds. Nowych Produktów;
- Komitet ds. Ryzyka Operacyjnego, Systemu Kontroli i Zgodności.

Ryzyko działalności Grupy ograniczane jest poprzez system limitów, wynikających z apetytu na ryzyko, a funkcjonujący w Banku system informacji zarządczej umożliwia monitorowanie poziomu ryzyka poprzez systematyczne dostarczanie kadrze zarządzającej informacji dotyczących portfela.

Grupa zarządza wszystkimi istotnymi rodzajami ryzyka, wynikającymi z realizacji przyjętej strategii biznesowej. W ramach procesu identyfikacji istotnych rodzajów ryzyka w 2019 roku Zarząd Banku uznał za istotne dla celów zarządzania ryzykiem oraz procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego następujące rodzaje ryzyka:

- Ryzyko kredytowe;
- Ryzyko kredytowe kontrahenta;
- Ryzyko rynkowe w księdze handlowej;
- Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej;
- Ryzyko płynności;
- Ryzyko operacyjne;
- Ryzyko braku zgodności.

Ryzyko kredytowe i ryzyko kontrahenta

Definicja	<ul style="list-style-type: none"> • Ryzyko niewykonania zobowiązania przez klienta. • Ryzyko niewykonania przez kontrahenta zobowiązania wynikającego z transakcji, przed lub w dacie jej ostatecznego rozliczenia.
Strategia zarządzania	<ul style="list-style-type: none"> • Głównym celem zarządzania ryzykiem kredytowym jest wspieranie długoterminowego planu stabilnego rozwoju portfela kredytowego przy zachowaniu jego odpowiedniej jakości. Proces kredytowy opiera się na szeregu fundamentalnych zasad, takich jak: <ul style="list-style-type: none"> – Wspólna odpowiedzialność obszaru biznesu i niezależnych jednostek zarządzania ryzykiem za jakość portfela i procesu kredytowego oraz ponoszone straty kredytowe; – Postępowanie zgodnie z wytycznymi dotyczącymi struktury portfela w celu zapewnienia jego dywersyfikacji i zachowania równowagi pomiędzy ryzykiem i kapitałem; – Wprowadzenie systemu kompetencji kredytowych, który zakłada, iż specjalne upoważnienia do podejmowania decyzji kredytowych mogą być przyznane jedynie odpowiednio przeszkolonym i doświadczonym pracownikom jednostek zarządzania ryzykiem, z uwzględnieniem ich dotychczasowego doświadczenia zawodowego oraz umiejętności i zdolności oceny ryzyka; – Uzależnienie szczebla akceptacji od ponoszonego ryzyka – ekspozycje związane z większym ryzykiem (uwzględniając wielkość i poziom ryzyka) wymagają zatwierdzenia na wyższym szczeblu decyzyjnym; – Stosowanie zróżnicowanych i adekwatnych standardów oceny ryzyka do każdego kredytobiorcy i zaangażowania, w tym w ramach działań naprawczych; – Spójny proces ratingowy bazujący m.in. na wynikach modeli ratingowych lub scoringowych; – Okresowe, regularne monitorowanie wyników z działalności klientów oraz identyfikowanie negatywnych zmian w ich sytuacji, które wymagają podjęcia natychmiastowych działań klasyfikujących należność lub działań naprawczych; – Monitorowanie otoczenia zewnętrznego w celu wczesnego zidentyfikowania zagrożeń ekonomicznych mogących mieć negatywny wpływ na poszczególne portfele; – Stosowanie się do zasad polityki kredytowej oraz, w szczególnych przypadkach, wymóg zatwierdzania odstępstw od zasad Polityki Kredytowej na wyższych szczeblach organizacyjnych w celu zapewnienia kontroli realizacji jej zasad z zachowaniem zgodności z wewnętrznymi aktami normatywnymi obowiązującymi w Banku, przepisami prawa powszechnie obowiązującymi oraz regulacjami wydawanymi przez właściwych regulatorów.
Pomiar ryzyka	<ul style="list-style-type: none"> • Pomiar ryzyka dokonywany jest przy wykorzystaniu: modeli ratingowych, scoringowych i Kart Ocen Punktowych na poziomie danego klienta oraz modeli rezerw dla portfelowej oceny ryzyka oraz zintegrowanego procesu ICAAP zarówno na poziomie zagregowanym jak i w podziale nie linie biznesowe.

Monitoring	<ul style="list-style-type: none"> • Monitorowanie i zarządzanie ekspozycją na ryzyko kredytowe jest dokonywane na dwóch poziomach: na poziomie klienta oraz na poziomie portfela. Narzędzia wykorzystywane do monitorowania aktualnej zdolności kredytowej kredytobiorcy obejmują: <ul style="list-style-type: none"> – coroczny kompleksowy przegląd limitów, ekspozycji, sytuacji finansowej oraz współpracy z kredytobiorcami, – raporty generowane w procesie Wczesnego Ostrzegania, – okresowe przeglądy finansowe kredytobiorcy, – okresowe przeglądy ekspozycji kredytowych negatywnie sklasyfikowanych, – okresowe wizyty u klientów, – raporty dotyczące bieżących kontaktów pracowników jednostek biznesowych/doradców bankowych z klientami, – analizę i ocenę informacji zewnętrznych (raporty ratingowe, raporty analityków, prasa, źródła branżowe itp.), – system klasyfikacji wewnętrznej. • Monitoring na poziomie portfela <ul style="list-style-type: none"> – monitorowanie wykorzystania limitów koncentracji ryzyka w portfelu kredytowym na podstawie odpowiednich raportów, – regularne, okresowe przeglądy portfela kredytowego, – przeglądy portfela „ad hoc” wywołane nagłą, istotną informacją zewnętrzną, – monitorowanie wskaźników ustalonych dla portfela ekspozycji detalicznych. • Monitorowanie wyników portfela i identyfikowanie trendów w portfelu realizowane jest przy pomocy regularnej informacji zarządczej i raportów kontrolnych z uwzględnieniem m.in. analizy dynamiki zmian wielkości i segmentacji (branże) portfela kredytowego, ryzyka klienta (ratingu), jakości zabezpieczenia ekspozycji kredytowych i ekspozycji, których dotyczy niewykonanie zobowiązania, odstępstw od obowiązujących zasad akceptacji ryzyka oraz poziomu wykorzystania limitów. • Pakiet raportów kontrolnych dla każdego portfela jest przygotowywany cyklicznie i przekazywany szefom jednostek odpowiedzialnym za dany segment klientów, Komitetowi ds. Zarządzania Ryzykiem i Kapitałem oraz Zarządowi Banku.
------------	--

Ryzyko rynkowe

Definicja	<ul style="list-style-type: none"> • Ryzyko rynkowe to ryzyko negatywnego wpływu na wynik finansowy oraz wartość funduszy własnych Banku w wyniku zmiany: <ul style="list-style-type: none"> – rynkowych stóp procentowych; – kursów walutowych; – kursów akcji; – cen towarów; – oraz wszelkich parametrów zmienności tych stóp, kursów i cen.
Strategia zarządzania	<ul style="list-style-type: none"> • Celem zarządzania ryzykiem rynkowym jest zapewnienie, że rozmiary ponoszonego ryzyka w ramach Grupy odpowiadają poziomowi akceptowalnemu przez akcjonariuszy oraz instytucje nadzoru bankowego, a także zapewnienie, że wszystkie ekspozycje na ryzyko rynkowe są właściwie odzwierciedlone w kalkulowanych miarach ryzyka przekazywanych do wiadomości odpowiednim osobom i organom zarządzającym. • Przyjęte miary oraz limity ryzyka rynkowego mają na celu zapobieganie nadmiernej koncentracji ekspozycji na pojedynczy czynnik ryzyka lub grupę powiązanych czynników ryzyka, a także, aby określić ogólny maksymalny poziom podejmowanego ryzyka w księdze handlowej lub bankowej. • Zarządzanie ryzykiem rynkowym w Banku opiera się na: <ul style="list-style-type: none"> – obowiązujących przepisach prawa polskiego, w szczególności ustawie Prawo bankowe, – obowiązujących przepisach prawa unijnego, w szczególności Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (CRR); – wymogach polskich oraz unijnych instytucji regulacyjnych, a zwłaszcza na uchwałach Komisji Nadzoru Finansowego, – zasadach ostrożnego i stabilnego zarządzania ryzykiem w Grupie oraz ogólnym poziomie ryzyka zaakceptowanym przez Radę Nadzorczą Banku, z uwzględnieniem najlepszych praktyk stosowanych na rynku. • Zarządzanie ryzykiem rynkowym dotyczy wszystkich portfeli, z których dochody narażone są na negatywny wpływ czynników rynkowych, takich jak stopy procentowe, kursy walutowe, ceny akcji, ceny towarów masowych oraz parametrów zmienności tych czynników. W zarządzaniu ryzykiem rynkowym wyodrębniono dwa rodzaje portfeli: handlowy i bankowy. • Portfele handlowe obejmują transakcje na instrumentach finansowych (bilansowych i pozabilansowych), których celem jest osiągnięcie dochodu związanego ze zmianą parametrów rynkowych w krótkim okresie. Portfele handlowe obejmują pozycje bilansowe, takie jak: dłużne papiery wartościowe, kwalifikowane jako przeznaczone do obrotu, tzn. nabywane w celach handlowych i spełniające określone kryteria płynności oraz wszystkie pozycje w instrumentach pochodnych, przy czym w tym przypadku dokonuje się rozróżnienia portfeli nabywanych w celach czysto handlowych oraz tych, które są zawierane w celu zabezpieczenia ryzyka pozycji w portfelu bankowym – tzw. zabezpieczenia ekonomiczne (economic hedge). Wycena portfeli handlowych dokonywana jest bezpośrednio na podstawie

	<p>cen rynkowych lub za pomocą modeli wyceny przy zastosowaniu parametrów cenowych notowanych na rynku. Działalność na portfelach handlowych prowadzona jest przez Pion Transakcji Rynku Międzybankowego w Sektorze Rynków Finansowych i Bankowości Korporacyjnej w zakresie portfeli obejmujących ryzyko stopy procentowej oraz ryzyko kursu walutowego. Portfel handlowy obejmuje również opcje, w tym przede wszystkim walutowe transakcje opcyjne, opcje na stopy procentowe oraz struktury opcyjne, będące odzwierciedleniem ekonomicznej natury oraz ryzyka wynikającego z produktów oferowanych klientom Banku. Działalność Banku w tym zakresie jest prowadzona w sposób zapewniający jednocześnie (każdorazowe i natychmiastowe) zawarcie transakcji przeciwstawnej o takich samych parametrach, w związku z czym, portfel transakcji opcyjnych nie generuje otwartej ekspozycji ryzyka rynkowego. Jediną wielkością związaną z zawieraniem transakcji opcyjnych uwzględnianą w pomiarze ryzyka rynkowego, a konkretnie ryzyka walutowego, jest wielkość premii płaconej/otrzymywanej w walucie zagranicznej.</p>
Pomiar ryzyka	<ul style="list-style-type: none"> • Do portfeli handlowych zastosowanie mają następujące metody pomiaru ryzyka: metoda czynników wrażliwości (Factor Sensitivity/DV01), metoda wartości narażonej na ryzyko (VaR), testy warunków skrajnych. • Czynniki wrażliwości mierzą zmianę wartości pozycji w danym instrumencie bazowym w przypadku określonej zmiany czynnika ryzyka rynkowego (np. zmiana o 1 punkt bazowy w oprocentowaniu w danym punkcie na krzywej stopy procentowej, zmiana o 1% w kursie walutowym lub cenie akcji). <ul style="list-style-type: none"> – W przypadku stóp procentowych miarą wrażliwości jest DV01; – W odniesieniu do ryzyka walutowego wielkość współczynnika wrażliwości jest równa co do wartości wielkości pozycji walutowej w danej walucie; – W przypadku pozycji w kapitałowych papierach wartościowych wielkość współczynnika wrażliwości jest równa co do wartości wielkości pozycji netto w danym instrumencie (akcji, indeksie, jednostce udziałowej). • Miarą zintegrowaną ryzyka rynkowego portfeli handlowych, łączącą wpływ pozycji w poszczególnych czynnikach ryzyka i uwzględniającą efekt korelacji pomiędzy zmiennymi poszczególnych czynników, jest wartość narażona na ryzyko (VaR). Miara VaR jest stosowana do oszacowania potencjalnego spadku wartości pozycji lub portfela w normalnych warunkach rynkowych, przy ustalonym poziomie ufności i w określonym czasie. W przypadku pozycji otwieranych w portfelu handlowym Banku, wartość VaR jest obliczana przy zastosowaniu 99% poziomu ufności i jednodniowego okresu utrzymania. • Zarówno wskaźnik DV01, jak i wskaźnik VaR dla portfela handlowego, są obliczane jako kwota netto bez zabezpieczenia ekonomicznego portfela papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży, tzn. bez instrumentów pochodnych mających zabezpieczyć wartość godziwą portfela. Ekspozycja na ryzyko takich transakcji jest kontrolowana poprzez odpowiednie metody pomiaru ryzyka i ograniczana za pomocą limitów ryzyka portfeli bankowych. • W cyklu dziennym dokonywana jest analiza scenariuszy warunków skrajnych (stress test), przy założeniu większych niż przyjęte w pomiarze wartości zagrożonej, zmian czynników ryzyka oraz pominięciu historycznie obserwowanych korelacji pomiędzy tymi czynnikami. • Bank notuje ekspozycje ryzyka rynkowego portfeli handlowych w ponad dwudziestu walutach zarówno w przypadku pozycji walutowych, jak i ekspozycji na ryzyko stóp procentowych, przy czym tylko w przypadku kilku walut ekspozycje są znaczące. Dla dużej grupy walut ekspozycje wynikają z niepełnego dopasowania transakcji zawartych na zlecenie klienta i transakcji domykających z innymi kontrahentami rynków hurtowych. Znaczące ekspozycje na ryzyko rynkowe otwierane są w przypadku PLN, walut rynków wysokorozwiniętych (przede wszystkim USD oraz EUR; rzadziej GBP, CHF, JPY) oraz walut krajów Europy Środkowej.
Monitoring	<ul style="list-style-type: none"> • Departament Ryzyka Rynkowego oraz dedykowana jednostka raportowa w ramach Sektora Zarządzania Ryzykiem przekazują regularnie do osób pełniących właściwe funkcje kierownicze i funkcje zarządzania, raporty dotyczące wrażliwości portfela, wielkości wartości zagrożonej (VAR), wielkości pozycji na papierach wartościowych, wyniku testów warunków skrajnych w zakresie ryzyka rynkowego, informacje na temat alokacji wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka rynkowego oraz raporty na temat wykorzystania limitów Trading MAT i Trading Stop Loss (progi ostrzegawcze). • Dodatkowo, analiza ryzyka rynkowego jest systematycznie prezentowana na takich komitetach jak: Komitet ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami, Komitet ds. Zarządzania Ryzykiem i Kapitałem oraz Komitet ds. Ryzyka i Kapitału przy Radzie Nadzorczej.

Ryzyko stopy procentowej księgi bankowej

Definicja	<ul style="list-style-type: none"> • Ryzyko stopy procentowej księgi bankowej to ryzyko negatywnego wpływu zmian stóp procentowych na dochody odsetkowe i kapitał Grupy. • Ryzyko stóp procentowych może wystąpić w przypadku, gdy aktywa i pasywa (z uwzględnieniem kapitału oraz instrumentów pochodnych spełniających wymogi rachunkowości zabezpieczeń) mają różne terminy zapadalności, ich oprocentowanie zmienia
-----------	---

	<p>się w różnych terminach, ich oprocentowanie jest relacjonowane do różnych rynkowych krzywych stóp procentowych (ryzyko bazy), zawarte są w nich opcje.</p>
Strategia zarządzania	<ul style="list-style-type: none"> • Celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest minimalizacja ryzyka związanego z możliwością wystąpienia niekorzystnych zmian rynkowych stóp procentowych i negatywnym wpływem tych zmian na wynik odsetkowy, a dalej finansowy Grupy. • Zarządzanie ryzykiem rynkowym w Banku opiera się na: wymaganiach polskich i europejskich instytucji regulacyjnych, a zwłaszcza na uchwałach Komisji Nadzoru Finansowego oraz EBA; zasadach ostrożnego i stabilnego zarządzania ryzykiem w Grupie oraz ogólnym poziomie ryzyka zaakceptowanym przez Radę Nadzorczą Banku, z uwzględnieniem najlepszych praktyk stosowanych na rynku. • Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej prowadzone jest na poziomie strategicznym oraz operacyjnym. Podział na poziomy zarządzania ryzykiem uwarunkowany jest charakterem i rodzajem decyzji, jakie są podejmowane przez poszczególne gremia decyzyjne w Banku, wpływające na profil i poziom ryzyka stopy procentowej. <ul style="list-style-type: none"> – Strategiczna perspektywa zarządzania ryzykiem leży w kompetencjach decyzyjnych Komitetu ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami Banku, który zarządza ryzykiem stóp procentowych poprzez ustalanie limitów ryzyka dla portfeli bankowych oraz dokonując comiesięcznych przeglądów wielkości ekspozycji i wyniku z zarządzania tymi portfelami. – Operacyjne zarządzanie ryzykiem stóp procentowych prowadzone jest w Departamencie Zarządzania Aktywami i Pasywami, który jest uprawniony do otwierania pozycji ryzyka w ramach przyjętych limitów.
Pomiar ryzyka	<ul style="list-style-type: none"> • Do portfeli bankowych zastosowanie mają następujące metody pomiaru ryzyka: analiza luki stopy procentowej, metoda kosztów zamknięcia otwartych pozycji odsetkowych (Value-at-Close) / całkowitego zwrotu z portfela (Total Return), metoda dochodów odsetkowych narażonych na ryzyko (Interest Rate Exposure, IRE), testy warunków skrajnych. • Analiza luki stopy procentowej wykorzystuje harmonogram zapadalności lub przeszacowania pozycji bilansowych oraz instrumentów pochodnych ujmowanych w ramach rachunkowości zabezpieczeń lub zakwalifikowanych jako zabezpieczenia ekonomiczne, w celu ustalenia różnic pomiędzy pozycjami, których termin zapadalności lub aktualizacji oprocentowania przypada na dany przedział czasowy. • Generalną zasadą w analizie luki oprocentowania jest klasyfikacja transakcji do poszczególnych pasm przeszacowania pozycji z portfeli bankowych wg kontraktowych lub zakładanych terminów zmian oprocentowania transakcji. • Metoda wartości zamknięcia luki stóp procentowych (Value-at-Close) określa wartość ekonomiczną lub „godziwą” pozycji, analogiczną do wyceny rynkowej portfela handlowego. Całkowity zwrot na portfelu to suma zmian wartości zamknięcia luki stóp procentowych, naliczonych odsetek oraz zysków/strat ze sprzedaży aktywów lub anulowania zobowiązań. • Metoda dochodów odsetkowych narażonych na ryzyko (IRE) służy do pomiaru potencjalnego wpływu określonego przesunięcia równoległego krzywych stóp procentowych na dochód odsetkowy z księgi bankowej przed opodatkowaniem, który może być uzyskany w określonym przedziale czasu. Jest to miara perspektywna. Przy czym przyjmuje się, że w standardowych warunkach przesunięcie stóp procentowych jest identyczne dla każdej waluty i wynosi 100 pkt bazowych w górę. Miara IRE jest kalkulowana dla pozycji w każdej walucie odrębnie w horyzoncie dziesięciu lat, przy czym do bieżącego monitorowania oraz limitowania pozycji ryzyka stóp procentowych portfeli bankowych stosowane są zasadniczo miary IRE w horyzoncie jednego roku i pięciu lat. • Testy warunków skrajnych mierzą potencjalny wpływ istotnych zmian w poziomie lub kształcie krzywych stóp procentowych na pozycje otwierane w portfelu bankowym. • Bank dokonuje testów warunków skrajnych dla zdefiniowanych scenariuszy ruchów stóp procentowych, stanowiących kombinacje ruchów czynników rynkowych, zdefiniowanych jako zmiany znaczące (large move), oraz kryzysowe (stress move), występujących zarówno w kraju, jak i zagranicą. Wielkości zakładanych przesunięć czynników rynkowych rewidowane są co najmniej raz do roku i odpowiednio dostosowywane do zmian rynkowych warunków działania Banku. • Bank oblicza także zmianę wartości kapitału w wyniku ruchów stóp procentowych dla poszczególnych walut w scenariuszach zgodnych z wymogami CRR. • Departament Zarządzania Aktywami i Pasywami w Pionie Transakcji Rynku Międzybankowego prowadzi działalność w zakresie papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży. Określa się trzy podstawowe cele działalności w ramach portfela papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży: zarządzanie płynnością finansową, zabezpieczenie przed ryzykiem przejmowanym przez Pion Transakcji Rynku Międzybankowego z innych jednostek organizacyjnych Banku, otwieranie własnych pozycji ryzyka stóp procentowych w portfelach Banku przez Pion Transakcji Rynku Międzybankowego. • Aby uniknąć nadmiernych wahań wartości funduszy kapitałowych Banku, spowodowanych przez przeszacowanie aktywów przeznaczonych do sprzedaży, ustala się maksymalne limity pozycji DV01 (Dollar Value of 1 basis point), która określa potencjalną zmianę wartości pozycji ryzyka dla danej krzywej stóp procentowych w określonym punkcie węzłowym krzywej, (do którego sprowadzane są wszystkie przepływy pieniężne w ustalonym przedziale czasowym), spowodowaną przesunięciem rynkowej stopy procentowej o jeden punkt bazowy w górę dla tego typu portfeli. Limity dotyczą również pozycji otwartych w instrumentach pochodnych (np.

	transakcjach swap stóp procentowych), przeprowadzanych w celu zabezpieczenia wartości godziwej portfela.
Monitoring	<ul style="list-style-type: none"> • Departament Ryzyka Rynkowego oraz dedykowana jednostka raportowa w ramach Sektora Zarządzania Ryzykiem przekazują regularnie do osób pełniących właściwe funkcje kierownicze i funkcje zarządzania, raporty dotyczące wrażliwości portfela, wielkości pozycji na papierach wartościowych, wyniku testów warunków skrajnych w zakresie ryzyka stopy procentowej księgi bankowej. • Dodatkowo, analiza ryzyka rynkowego jest systematycznie prezentowana na takich komitetach jak: Komitet ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami, Komitet ds. Zarządzania Ryzykiem i Kapitałem oraz Komitet ds. Ryzyka i Kapitału przy Radzie Nadzorczej.

Ryzyko płynności

Definicja	<ul style="list-style-type: none"> • Ryzyko płynności to ryzyko niezdolności do wypełnienia w określonym terminie swoich zobowiązań finansowych wobec klienta, kredytodawcy lub inwestora w wyniku niedopasowania przepływów finansowych.
Strategia zarządzania	<ul style="list-style-type: none"> • Celem zarządzania ryzykiem płynności jest zapewnienie Bankowi i podmiotom Grupy dostępu do środków płynnych w celu wypełniania wszystkich swoich zobowiązań finansowych terminowo (również w prawdopodobnych, ekstremalnych sytuacjach kryzysowych). • Zarządzanie ryzykiem płynności opiera się na: <ul style="list-style-type: none"> – obowiązujących przepisach prawa polskiego, w szczególności ustawie Prawo bankowe; – obowiązujących przepisach prawa unijnego, w szczególności Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (CRR); – wymaganiach polskich i unijnych instytucji regulacyjnych, a zwłaszcza na uchwałach Komisji Nadzoru Finansowego; – zasadach ostrożnego i stabilnego zarządzania ryzykiem w Grupie oraz ogólnym poziomie ryzyka zaakceptowanym przez Radę Nadzorczą Banku; – z uwzględnieniem najlepszych praktyk stosowanych na rynku. • Grupa analizuje i zarządza ryzykiem płynności w różnych horyzontach czasowych, przy czym rozróżnia się płynność bieżącą, krótko-, średnio- i długoterminową, stosując adekwatne metody pomiaru i limitowania ryzyka. Przyjęte miary oraz limity mają na celu ograniczenie nadmiernej koncentracji w zakresie przyjętej struktury bilansu, czy też źródeł finansowania. • Zarządzanie płynnością długoterminową należy do zadań Komitetu ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami i jest określone w strategii Banku. Jest ono prowadzone w oparciu o monitorowanie relacji strukturalnych bilansu oraz o regulacyjne miary płynności długookresowej i obejmuje analizę luk płynności, a także możliwości pozyskania w przyszłości wystarczających źródeł finansowania oraz kosztu pozyskania środków w kontekście wpływu na rentowność prowadzonej działalności. • Zarządzanie płynnością średnioterminową, w horyzoncie do 1 roku, należy do zadań Komitetu ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami i odbywa się w oparciu o przygotowywany w cyklu rocznym plan finansowania, określający poziomy limitów wewnętrznych oraz przygotowywane przez jednostki biznesowe Banku plany w zakresie zmiany aktywów i pasywów, opracowywane w ramach planów finansowych na kolejny rok budżetowy. • Zarządzanie płynnością krótkoterminową, w horyzoncie do 3 miesięcy, należy do zadań Sektora Rynków Finansowych i Bankowości Korporacyjnej i odbywa się w oparciu o regulacyjne miary płynności krótkookresowej oraz limity wewnętrzne. Bank analizuje także poziom płynności w sytuacjach kryzysowych, przyjmując jako warunek konieczny brak ujemnej luki we wszystkich przedziałach czasowych w horyzoncie 12 miesięcy. • Zarządzanie płynnością bieżącą należy do zadań Sektora Rynków Finansowych i Bankowości Korporacyjnej i prowadzone jest w oparciu o rachunki nostro Banku, w tym w szczególności rachunek rezerwy obowiązkowej w NBP, przy użyciu dostępnych produktów oferowanych przez rynek pieniężny oraz bank centralny.
Pomiar ryzyka	<ul style="list-style-type: none"> • Pomiar ryzyka płynności dokonywany jest przy wykorzystaniu: zewnętrznych miar nadzorczych (miary M3-M4, LCR/NSFR oraz dodatkowe wskaźniki monitorowania płynności - ALMM) oraz dodatkowych miar i narzędzi wypracowanych wewnętrznie: <ul style="list-style-type: none"> – analiza luk – MAR/S2, – scenariusze kryzysowe/stresowe, – strukturalne wskaźniki płynności, – rynkowe czynniki ostrzegawcze, – znaczące źródła finansowania, – awaryjny plan finansowania, – proces zarządzania płynnością śród-dzienną, – luka płynności krótkoterminowej – M1, – współczynnik płynności krótkoterminowej – M2.

Monitoring	<ul style="list-style-type: none"> • Monitorowanie i zarządzanie ryzykiem płynności jest dokonywane przy wykorzystaniu: nadzorczych limitów ryzyka płynności ustalonych przez Urząd Komisji Nadzoru Finansowego oraz wewnętrznych limitów i progów ostrożnościowych ryzyka płynności, ustalanych przez Komitet ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami: <ul style="list-style-type: none"> – limity dla Raportu S2 – dla ustalonych walut i przedziałów czasowych; – progi ostrzegawcze strukturalnych wskaźników płynności; – próg ostrzegawczy testów scenariuszy kryzysowych. • Departament Ryzyka Rynkowego oraz dedykowana jednostka raportowa w ramach Sektora Zarządzania Ryzykiem przekazują regularnie do osób pełniących właściwe funkcje kierownicze i funkcje zarządzania, raporty dotyczące pozycji płynnościowej, wyniku testów warunków skrajnych w zakresie ryzyka płynności, informacje na temat alokacji wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka płynności. • Dodatkowo, analiza ryzyka płynności jest systematycznie prezentowana na takich komitetach jak: Komitet ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami, Komitet ds. Zarządzania Ryzykiem i Kapitałem oraz Komitet ds. Ryzyka i Kapitału przy Radzie Nadzorczej.
------------	---

Ryzyko operacyjne i ryzyko braku zgodności

Definicja	<ul style="list-style-type: none"> – Ryzyko operacyjne należy rozumieć jako możliwość poniesienia strat w wyniku niewłaściwych lub wadliwych procesów wewnętrznych, czynników ludzkich, systemów technicznych lub zdarzeń zewnętrznych. – Ryzyko operacyjne obejmuje ryzyko technologiczne, outsourcingu, nadużyć/defraudacji, prania pieniędzy, bezpieczeństwa informacji, ciągłości działania, zdarzeń zewnętrznych i wewnętrznych, podatkowe i rachunkowe, produktu, prawne, modeli, kadrowe, koncentracji, niewłaściwego postępowania, jak również ryzyko utraty reputacji, związane ze zdarzeniami ryzyka operacyjnego, z praktykami biznesowymi oraz rynkowymi, a także ryzyko operacyjne wkomponowane w inne rodzaje ryzyka (np. kredytowe, kontrahenta, płynności, braku zgodności); – Ryzyko operacyjne nie obejmuje ryzyka strategicznego i ryzyka potencjalnych strat wynikających z decyzji związanych z podejmowaniem ryzyka kredytowego, rynkowego, ryzyka płynności lub ryzyka związanego z działalnością ubezpieczeniową. – Ryzyko braku zgodności należy rozumieć jako ryzyko negatywnych skutków nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji nadzorczych, wewnętrznych aktów normatywnych Banku oraz dostępnych na rynku praktyk oraz standardów.
Strategia zarządzania	<ul style="list-style-type: none"> • Celem zarządzania ryzykiem operacyjnym jest zapewnienie spójnego i efektywnego podejścia do identyfikacji, oceny, ograniczania, kontroli, monitorowania oraz sprawozdawczości w zakresie tego ryzyka, a także efektywnej redukcji poziomu narażenia na ryzyko operacyjne, a w konsekwencji redukcja ilości zdarzeń ryzyka operacyjnego i dotkliwości ich skutków. <ul style="list-style-type: none"> – Zarządzanie ryzykiem operacyjnym ma również na celu pełną integrację procesów zarządzania tym ryzykiem z procesami podejmowania decyzji biznesowych. – Organizując proces zarządzania ryzykiem operacyjnym, Grupa bierze pod uwagę strategię biznesową, profil ryzyka Grupy, otoczenie makroekonomiczne, dostępne zasoby kapitału i płynności oraz wymogi regulacyjne, stanowiące ramy dla przygotowania systemu kontroli i zarządzania ryzykiem operacyjnym w Grupie. • Zarządzanie ryzykiem braku zgodności odbywa się w ramach Systemu Kontroli Wewnętrznej. Na zarządzanie ryzykiem braku zgodności składają się następujące elementy: identyfikacja, ocean, kontrola, monitorowanie wielkości i profilu ryzyka braku zgodności, raportowanie.
Pomiar ryzyka	<ul style="list-style-type: none"> • W procesie oceny ryzyka Grupa wykorzystuje kombinacje różnych metod pomiaru lub szacowania ryzyka. <ul style="list-style-type: none"> – Ocena ryzyka polega na określeniu prawdopodobieństwa wystąpienia i wielkości możliwych przyszłych strat z tytułu ryzyka operacyjnego. W tym celu wykorzystuje się mierniki ilościowe i jakościowe (np. apetyt na ryzyko, wymogi kapitałowe, docelowy profil ryzyka, KRI, dane o stratach i zdarzeniach ryzyka operacyjnego, problemy kontrolne i działania naprawcze, proces samooceny, mapę ryzyka, kluczowe projekty, obszary koncentracji ryzyka i obszary wzrastającego poziomu ryzyka, analizy scenariuszy, testy warunków skrajnych, zmiany procesów i produktów, atestacje ryzyka operacyjnego, informacje z wewnętrznych i zewnętrznych przeglądów i audytów, informacje raportowane do Komisji i Komitetów).

	<ul style="list-style-type: none"> - Ocena uwzględnia analizę zagrożeń zarówno wewnętrznych, jak i zewnętrznych. Trafna ocena ryzyka operacyjnego umożliwi odpowiednie określenie profilu ryzyka i właściwe nim zarządzanie.
Monitoring	<ul style="list-style-type: none"> • Za bieżące monitorowanie ryzyka operacyjnego odpowiada Komitet ds. Ryzyka Operacyjnego, Systemu Kontroli i Zgodności, Komitet ds. Zarządzania Ryzykiem i Kapitałem, Komitet ds. Nowych Produktów, Komitet Premiowy oraz Komisje wspierające Komitety. <ul style="list-style-type: none"> - Jakość procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym (w tym proces samooceny) w poszczególnych jednostkach organizacyjnych Grupy jest przedmiotem kontroli i oceny przez jednostkę audytu wewnętrznego. - W ramach nadzoru skonsolidowanego, dane o ryzyku operacyjnym Banku i spółek zależnych prezentowane są Komisjom i Komitetom wspierającym Zarząd Banku i Radę Nadzorczą w procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym. - Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad systemem zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz ocenia jego adekwatność i skuteczność. Rada Nadzorcza jest wspierana przez Komitety Rady Nadzorczej - Komitet ds. Audytu, Komitet ds. Ryzyka i Kapitału oraz Komitet ds. Wynagrodzeń. - Na podstawie syntetycznych raportów przedkładanych przez Zarząd co najmniej dwa razy w roku, określających skalę i rodzaje ryzyka operacyjnego, na które narażona jest Grupa, obszary koncentracji ryzyka, metody zarządzania ryzykiem operacyjnym, prawdopodobieństwo jego występowania, ocenę potencjalnego negatywnego wpływu metody zarządzania ryzykiem operacyjnym, a także wyniki monitorowania profilu ryzyka operacyjnego i apetytu na ryzyko operacyjne, Rada Nadzorcza, wspierana przez Komitet ds. Audytu oraz Komitet ds. Ryzyka i Kapitału, dokonuje oceny realizacji przez Zarząd założeń strategii (w tym, w odniesieniu do zasad zarządzania ryzykiem operacyjnym) i w razie konieczności zleca poddanie jej rewizji.

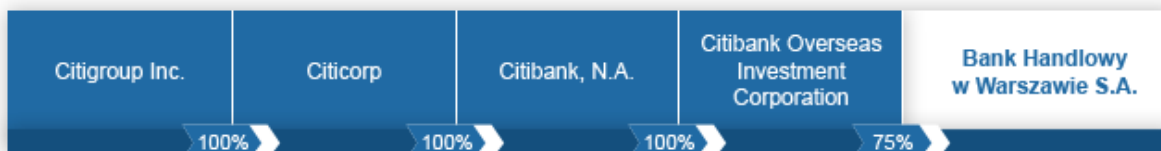
VIII. Informacje inwestorskie

1. Struktura akcjonariatu i notowania akcji Banku na GPW

1.1 Akcjonariat

Jedynym akcjonariuszem Banku, który posiada co najmniej 5% udziałów w kapitale i głosach na Walnym Zgromadzeniu Banku jest Citibank Overseas Investment Corporation (COIC) – spółka w ramach grupy Citi skupiająca zagraniczne inwestycje. COIC jest jednocześnie strategicznym udziałowcem większościowym Banku. Na przestrzeni I półrocza 2019 roku liczba akcji będących w posiadaniu COIC, a także jej udział w kapitale oraz głosach na Walnym Zgromadzeniu Banku (WZ) nie ulegała zmianom i wynosiła 97 994 700, co stanowi 75% udziału w kapitale i głosach na WZ.

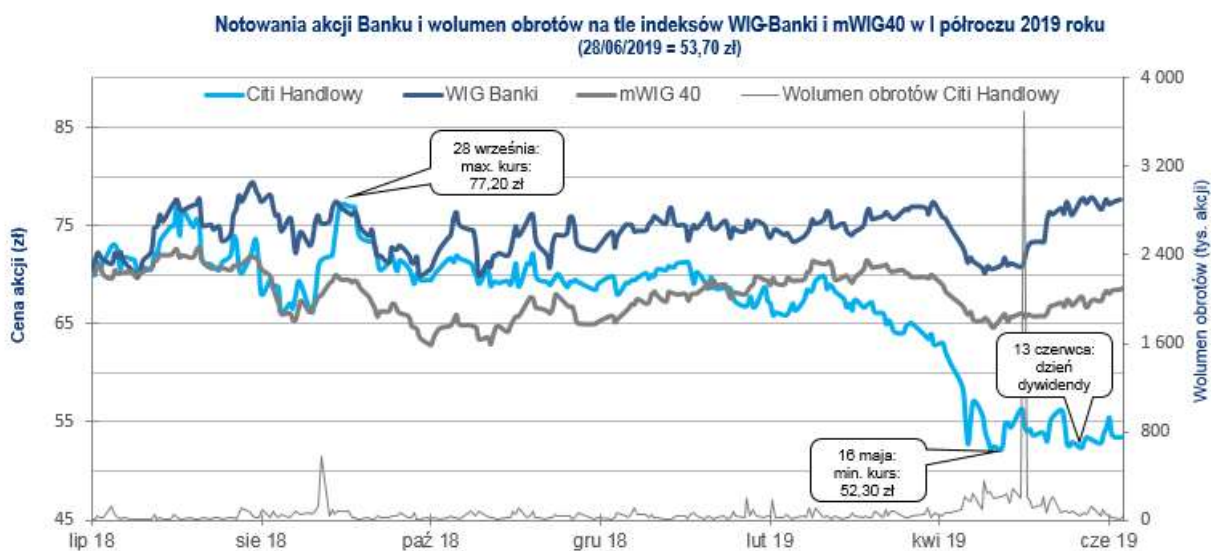
Miejsce Banku Handlowego w Warszawie S.A. w strukturze grupy Citi pokazuje następujący diagram:

Pozostałe akcje (32 664 900, co równoznaczne jest z 25% kapitału akcyjnego) stanowią tzw. free float, czyli znajdują się w wolnym obrocie i są notowane na GPW.

1.2 Notowania akcji Banku na GPW

Cena akcji Banku na koniec I półrocza 2019 roku wyniosła 53,70 zł, co oznacza spadek o 24,2% w horyzoncie ostatnich 12 miesięcy (tj. do ceny zamknięcia z dnia 30 czerwca 2018 roku w wysokości 70,80 zł), w tym czasie samą indeks mWIG 40 odnotował spadek rok do roku o 3,3%, a indeks WIG-Banki zyskał 9,5% r/r.

Najwyższy poziom kursu akcji Banku od końca I półrocza 2018 roku został osiągnięty w dniu 28 września 2018 roku i wyniósł 77,20 zł. Średnia cena akcji Banku w ostatnich 12 miesiącach wyniosła 67,31 zł, a średnie dzienne obroty akcjami Banku wyniosły około 71 tys.

Na koniec czerwca 2019 roku kapitalizacja Banku wyniosła 7,0 mld zł (wobec 9,0 mld zł na 28 grudnia 2018 roku i 9,3 mld zł na koniec I półrocza 2018 roku). Wskaźniki giełdowe na koniec czerwca 2019 roku kształtowały się na następujących poziomach: cena / zysk (P/E) – 16,5 (wobec 14,1 na 28 grudnia 2018 roku i 14,1 na koniec I półrocza poprzedniego roku), cena / wartość księgową (P/BV) – 1,0 (wobec 1,3 na 28 grudnia 2018 roku i 1,4 na koniec czerwca 2018 roku).

Aktualny konsensus dotyczący przewidywanych wyników Grupy znajduje się na stronie Citi Handlowy: <http://www.citibank.pl/poland/homepage/polish/konsensus-wynikow.htm>.

2. Dywidenda

W dniu 5 czerwca 2019 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Banku podjęło decyzję o przeznaczeniu 74,82% jednostkowego zysku netto za 2018 rok na wypłatę dywidendy, co oznacza, że kwota dywidendy przypadająca na jedną akcję wyniosła 3,74 zł.

Poniższa tabela prezentuje historię dywidend od 1997 roku, tj. od dnia debiutu Banku na GPW.

Rok obrotowy	Dywidenda (zł)	Zysk netto na akcję (zł)	Dywidenda na akcję (zł)	Stopa wypłaty dywidendy
1997	130 000 000	6,21	1,40	22,5%
1998	93 000 000	3,24	1,00	30,8%
1999	186 000 000	5,08	2,00	39,4%
2000	130 659 600	1,57	1,00	63,8%
2001	163 324 500	1,25	1,25	99,8%
2002	241 720 260	1,86	1,85	99,6%
2003	241 720 260	1,86	1,85	99,7%
2004	1 563 995 412	3,17	11,97	*)
2005	470 374 560	4,51	3,60	79,8%
2006	535 704 360	4,75	4,10	86,4%
2007	620 633 100	6,19	4,75	76,8%
2008**	-	4,94	-	-
2009	492 586 692	4,02	3,77	94,0%
2010	747 372 912	5,72	5,72	99,9%
2011	360 620 496	5,52	2,76	50,0%
2012	756 519 084	7,72	5,79	75,0%
2013	934 216 140	7,15	7,15	99,9%
2014	970 800 828	7,43	7,43	99,9%
2015	611 486 928	4,75	4,68	98,6%
2016	591 887 988	4,62	4,53	98,0%
2017	537 010 956	4,11	4,11	100,0%
2018	488 666 904	5,00	3,74	74,82%

*) Współczynnik wypłaty dywidendy za rok 2004 - 100%, dodatkowo podział zysku z lat poprzednich.

** 18 czerwca 2009 Zwyczajne Walne Zgromadzenie Banku postanowiło, że zgodnie z zaleceniami Komisji Nadzoru Finansowego dla całego sektora bankowego dywidenda za 2008 rok nie zostanie wypłacona.

3. Rating

Na dzień 30 czerwca 2019 roku Bank posiada pełny rating od międzynarodowej agencji ratingowej: Fitch Ratings („Fitch”) i posiadał następujące ratingi nadane przez agencję Fitch:

Rating długoterminowy podmiotu	A-
Perspektywa ratingu długoterminowego	stabilna
Rating krótkoterminowy podmiotu	F1
Viability rating*	a-
Rating wsparcia	1
Długoterminowy rating na skali krajowej	AA+ (pol)
Krótkoterminowy rating na skali krajowej	F1+ (pol)

* *Viability rating to ocena wewnętrznej, niezależnej od czynników zewnętrznych wiarygodności kredytowej danej instytucji.*

W uzasadnieniu agencji Fitch stwierdzono, że ratingi Banku odzwierciedlają stabilny model biznesowy, konserwatywne podejście do ryzyka, silną pozycję kapitałową, wysoką jakość aktywów i rentowność wraz ze stabilnym finansowaniem i płynnością. Jednocześnie rating Banku odzwierciedla jego nadwyżkę kapitału w stosunku do wymogów określonych przez regulatora i ostrożnościowy model biznesowy.

4. Relacje inwestorskie w Banku

Integralnym elementem polityki informacyjnej Banku, której celem jest zaspokajanie potrzeb informacyjnych wszystkich osób i instytucji zainteresowanych informacjami o Spółce, są relacje inwestorskie, zapewniające informacje obecnym i potencjalnym inwestorom, analitykom rynku kapitałowego oraz agencjom ratingowym. Narzędziami polityki informacyjnej w relacjach inwestorskich są:

- systematyczne kontakty z inwestorami i analitykami w formie telekonferencji i spotkań, również w siedzibie Banku, w których biorą udział członkowie Zarządu Banku;
- wsparcie Biura Prasowego podczas kwartalnych konferencji prasowych dla mediów, organizowanych po publikacji sprawozdań okresowych;
- publikowanie na stronie internetowej na bieżąco informacji na temat Banku i jego przedsięwzięć, a także wszystkich raportów okresowych i bieżących. Strona internetowa umożliwia również kontakt z Biurem Relacji Inwestorskich, który dysponuje szeroką wiedzą na temat Banku i jego grupy kapitałowej.

IX. Zasady ładu korporacyjnego w Grupie

1. Dobre praktyki w Banku

Zasady ładu Korporacyjnego stosowane w Grupie Kapitałowej Banku zostały opisane w Sprawozdaniu Zarządu z działalności za 2018 rok.

2. Władze Banku

2.1 Zmiany w składzie Zarządu Banku i Rady Nadzorczej w I półroczu 2019 roku

3.1.1 Zmiany w składzie Zarządu Banku w I półroczu 2019 roku

W skład Zarządu Banku w I półroczu 2019 roku wchodzili:

Sławomir S. Sikora	Prezes Zarządu Banku
Natalia Bożek	Wiceprezes Zarządu Banku
Maciej Kropidłowski	Wiceprezes Zarządu Banku
David Mouille	Wiceprezes Zarządu Banku
Barbara Sobala	Wiceprezes Zarządu Banku
James Foley	Członek Zarządu Banku od dnia 1 lutego 2019 roku
Katarzyna Majewska	Członek Zarządu Banku

3.1.2 Zmiany w składzie Rady Nadzorczej w I półroczu 2019 roku

W skład Rady Nadzorczej w I półroczu 2019 roku wchodzili:

Andrzej Olechowski	Przewodniczący Rady Nadzorczej
Frank Mannion	Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej
Shirish Apte	Członek Rady Nadzorczej
Marek Belka	Członek Rady Nadzorczej do dnia 4 czerwca 2019 roku
Grzegorz Bielecki	Członek Rady Nadzorczej do dnia 4 czerwca 2019 r.
Igor Chalupiec	Członek Rady Nadzorczej
Jenny Grey	Członek Rady Nadzorczej

Marek Kapuściński	Członek Rady Nadzorczej
Marc Luet	Członek Rady Nadzorczej do dnia 27 czerwca 2019 r.
Anna Rulkiewicz	Członek Rady Nadzorczej od dnia 5 czerwca 2019 r.
Anand Selvakesar	Członek Rady Nadzorczej
Barbara Smalska	Członek Rady Nadzorczej od dnia 5 czerwca 2019 r.
Stanisław Sołtysiński	Członek Rady Nadzorczej
Stephen Volk	Członek Rady Nadzorczej

2.2 Zasady dotyczące powoływania i odwoływania członków Zarządu

Zarząd Banku składa się z pięciu do dziewięciu członków. Każdy członek Zarządu Banku jest powoływany przez Radę Nadzorczą na okres indywidualnej kadencji trzech lat. Co najmniej połowa członków Zarządu powinna legitymować się obywatelstwem polskim. Mandaty członków Zarządu wygasają:

- z dniem odbycia Walnego Zgromadzenia zatwierdzającego sprawozdanie Zarządu z działalności Banku i sprawozdanie finansowe za ostatni pełny rok obrotowy pełnienia funkcji członka Zarządu;
- z chwilą śmierci członka Zarządu;
- z dniem odwołania członka Zarządu;
- z dniem złożenia na ręce Przewodniczącego Rady Nadzorczej rezygnacji na piśmie.

2.3 Uprawnienia członków Zarządu

Zarząd, w drodze uchwały, podejmuje decyzje w sprawach Banku, niezastrzeżonych przez prawo i Statut do kompetencji innych organów Banku.

Zarząd w drodze uchwały:

- 1) określa strategię Banku,
- 2) tworzy i znosi komitety Banku oraz określa ich właściwość,
- 3) ustala i przedkłada Radzie Nadzorczej do zatwierdzenia swój regulamin,
- 4) ustala i przedkłada Radzie Nadzorczej do zatwierdzenia regulaminy gospodarowania funduszami specjalnymi tworzonymi z zysku netto,
- 5) określa daty wypłaty dywidendy w terminach ustalonych przez Walne Zgromadzenie,
- 6) ustanawia prokurentów, pełnomocników ogólnych oraz pełnomocników ogólnych z prawem substytucji,
- 7) decyduje w sprawach określonych w regulaminie Zarządu,
- 8) rozstrzyga w sprawach wniesionych przez Prezesa Zarządu, Wiceprezesa lub członka Zarządu,
- 9) decyduje samodzielnie o nabyciu i zbyciu nieruchomości, użytkowania wieczystego lub udziału w nieruchomości,
- 10) uchwała projekt rocznego planu finansowego Banku, przyjmuje plany inwestycyjne oraz sprawozdania z ich wykonania,
- 11) przyjmuje sprawozdania z działalności Banku i sprawozdania finansowe,
- 12) formułuje wnioski w sprawie podziału zysku albo sposobu pokrycia strat,
- 13) zatwierdza politykę kadrową, kredytową i zasady prawne działalności Banku,
- 14) zatwierdza zasady gospodarowania kapitałem Banku,
- 15) zatwierdza strukturę zatrudnienia,
- 16) ustala zasadniczą strukturę organizacyjną Banku, powołuje i odwołuje Szefów Sektorów, powołuje i odwołuje Szefów Pionów oraz ustala ich właściwość,
- 17) ustala plan działań kontrolnych w Banku oraz przyjmuje sprawozdania z przeprowadzonych kontroli,
- 18) rozstrzyga w innych sprawach, które, zgodnie ze Statutem, podlegają przedłożeniu Radzie Nadzorczej lub Walnemu Zgromadzeniu,
- 19) podejmuje decyzje o zaciągnięciu zobowiązań lub rozporządzeniu aktywami, których łączna wartość w stosunku do jednego podmiotu przekracza 5% funduszy własnych Banku lub udziela upoważnienia wskazanym osobom do podjęcia takiej decyzji, jednakże w odniesieniu do spraw wchodzących do kompetencji Komitetów powołanych w Banku, decyzje są podejmowane po zasięgnięciu opinii właściwego Komitetu.

Zarząd Banku projektuje, wprowadza oraz zapewnia działanie systemu zarządzania w Banku, w tym opracowuje, wprowadza oraz aktualizuje pisemne strategie, procedury oraz podejmuje działania w zakresie systemu zarządzania ryzykiem, kontroli wewnętrznej oraz szacowania kapitału wewnętrznego, jak również dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego.

3. Inne zasady

3.1 Informacje o posiadaczach papierów wartościowych, które dają specjalne uprawnienia kontrolne w stosunku do Banku

Wszystkie wyemitowane przez Bank akcje są akcjami zwykłymi na okaziciela, akcje te nie dają żadnych specjalnych uprawnień kontrolnych w stosunku do Banku.

3.2 Wskazanie wszelkich ograniczeń dotyczących przenoszenia prawa własności papierów wartościowych Banku oraz wszelkich ograniczeń w zakresie wykonywania prawa głosu przypadających na akcje Banku

Poza ograniczeniami wynikającymi z Prawa bankowego - art. 25 i następane, Statut Banku nie przewiduje innych ograniczeń dla przenoszenia akcji Banku.

X. Informacje o władzach Banku i zasady zarządzania

1. Informacje o łącznej liczbie akcji Banku będących w posiadaniu członków Zarządu oraz członków Rady Nadzorczej

Według informacji posiadanych przez Bank - jednostkę dominującą, spośród członków Zarządu i członków Rady Nadzorczej, posiadanie akcji Banku zadeklarowały następujące osoby:

Imię i nazwisko	Funkcja	Liczba akcji na dzień przekazania niniejszego skonsolidowanego raportu półrocznego za I półrocze 2019 roku	Liczba akcji na dzień przekazania poprzedniego okresowego raportu kwartalnego za I kwartał 2019 roku
Andrzej Olechowski	Przewodniczący Rady Nadzorczej	2 200	2 200
Razem		2 200	2 200

Członkowie Zarządu i członkowie Rady Nadzorczej nie zadeklarowali posiadania opcji na akcje Banku.

2. Informacje o wszelkich umowach zawartych między Bankiem, a członkami Zarządu, przewidujących rekompensatę w przypadku ich rezygnacji lub zwolnienia z zajmowanego stanowiska bez ważnej przyczyny lub gdy ich odwołanie lub zwolnienie następuje z powodu połączenia Banku przez przejęcie

Z zakresu stosunku pracy, spośród umów o pracę zawartych między Bankiem, a członkami Zarządu Banku, wyłącznie w przypadku jednego członka Zarządu jego umowa o pracę zawiera postanowienie mówiące o odszkodowaniu pieniężnym w wypadku jej rozwiązania za wypowiedzeniem lub z przyczyn określonych w art. 53 Kodeksu Pracy.

Każdego z członków Zarządu Banku obowiązuje zawarta z Bankiem odrębna umowa o zakazie konkurencji. Zgodnie z jej zapisami, w przypadku rozwiązania stosunku pracy z Bankiem, w okresie 12 miesięcy (w przypadku jednego członka- Zarządu przez 6 miesięcy) od dnia rozwiązania umowy o pracę, członek Zarządu jest obowiązany powstrzymać się od zajmowania działalnością konkurencyjną wobec Banku. Z tytułu powyższego ograniczenia Bank będzie zobowiązany do wypłaty członkowi Zarządu odszkodowania.

XI. Oświadczenia Zarządu Banku

Prawdziwość i rzetelność prezentowanych sprawozdań

Zgodnie z najlepszą wiedzą Zarządu Banku, którego członkami na dzień sporządzenia sprawozdania są: Pan Sławomir S. Sikora – Prezes Zarządu, Pani Natalia Bożek – Wiceprezes Zarządu, Pan Maciej Kropidłowski – Wiceprezes Zarządu, Pan David Mouillé – Wiceprezes Zarządu, Pani Barbara Sobala – Wiceprezes Zarządu, Pan James Foley – Członek Zarządu i Pani Katarzyna Majewska – Członek Zarządu, półroczne dane finansowe oraz dane porównawcze zaprezentowane w „Skróconym śródrocznym jednostkowym sprawozdaniu finansowym Banku Handlowego w Warszawie S.A. za okres 6 miesięcy kończący się 30 czerwca 2019 roku” oraz w „Skróconym śródrocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A. za okres 6 miesięcy kończący się 30 czerwca 2019 roku” zostały sporządzone zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości i odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową Banku i Grupy oraz osiągnięty przez Bank i Grupę wynik finansowy. Zawarte w półrocznym skonsolidowanym raporcie „Sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A. w I półroczu 2019 roku” zawiera prawdziwy obraz rozwoju, osiągnięć oraz sytuacji (wraz z opisem podstawowych rodzajów ryzyka) Grupy w I półroczu 2019 roku.

Pozostałe informacje wymagane Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 29 marca 2018 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. z 2018 r., poz. 757), zostały uwzględnione w Skróconym Śródrocznym Skonsolidowanym Sprawozdaniu Finansowym Grupy Kapitałowej Banku.

21.08.2019 roku ..... Data	Sławomir S. Sikora ..... Imię i nazwisko	Prezes Zarządu ..... Stanowisko/funkcja
21.08.2019 roku ..... Data	Natalia Bożek ..... Imię i nazwisko	Wiceprezes Zarządu ..... Stanowisko/funkcja
21.08.2019 roku ..... Data	Maciej Kropidłowski ..... Imię i nazwisko	Wiceprezes Zarządu ..... Stanowisko/funkcja
21.08.2019 roku ..... Data	David Mouillé ..... Imię i nazwisko	Wiceprezes Zarządu ..... Stanowisko/funkcja
21.08.2019 roku ..... Data	Barbara Sobala ..... Imię i nazwisko	Wiceprezes Zarządu ..... Stanowisko/funkcja
21.08.2019 roku ..... Data	James Foley ..... Imię i nazwisko	Członek Zarządu ..... Stanowisko/funkcja
21.08.2019 roku ..... Data	Katarzyna Majewska ..... Imię i nazwisko	Członek Zarządu ..... Stanowisko/funkcja